

BALÁZS BÉLA
AVENTURILE
LUI
KARL

BALÁZS BÉLA

AVENTURILE
LUI KARL

roman

EDITURA TINERETULUI

In rominește de Elsa Klein

**Ilustrațiile de SZÖNYI GYULA
Coperta de RÁSZLÉR KÁROLY**

**B A L Á Z S B É L A
K A R C S I K A L A N D J A I
MÓRA FERENC KÖNYVKIADÓ**

CAPITOLUL INTII

*In care e vorba de o țigară pătată de sînge,
de un Hopa-Mitică și un cuptor.*

Toate acestea s-au întîmplat la Berlin, pe Ilsestrasse, la casa cu numărul 24, și anume în mai 1934, într-o joi.

Zilele erau frumoase și însorite, dar tocmai de aceea lui nenea Oskar îi era ciudă.

Îi plăcea desigur și lui să-și simtă spatele încălzit de razele soarelui cînd, ascultînd cum îi chiorăie mațele, stătea cu alți șomeri pe o bancă lîngă canalul Landwehr.

Totuși, de multe ori se gîndea cu obidă : „Ce curios, zău așa, că soarelui ăsta nu-i pasă de nimic ! Naziști sau muncitori cinstiți, deopotrivă îi încălzește !“ I se părea de neînțeles și nedrept că în astfel de vremuri, cînd naziștii îi urmăresc și-i schingiuiesc pe muncitori, ba chiar îi ucid pe capete — într-un cuvînt, în vremuri *îngrozitoare* ca acestea, cerul poate fi atît de senin deasupra copacilor cu frunzișul verde-proaspăt, de parcă nimic nu s-ar fi întîmplat.

În ziua aceea, nenea Oskar, mecanicul, ieși din casă pe la cinci și jumătate după-masă. Ținea între dinți țigara primită în ajun de la cumnatul său. De jos, de la parter, se auzea gălăgie. Ce s-o fi întîmplat ? Privi din capul scării și o văzu pe micuța Liza Waldmann alergînd nebunește pe scări în sus, de la etajul trei la patru. Gîfîia șuierat și scurt (gîfîit de tuberculoasă), iar pletele-i negre fluturau sălbatic în jurul feței prelungi și palide.

Deodată se opri, se aplecă peste balustradă și trase cu urechea spre parter. Ochii ei mari, negri, scînteiau

de îngrijorare și mînie. Fata aceasta de cincisprezece ani părea o sălbătăciune hăituită.

„Ce-o mai fi cu ea ?” gîndi nenea Oskar și continuă să coboare.

Văzu degetele străvezii ale Lizei Waldmann strîngîndu-se în pumn.

— Vai ! suspină fetița și, sărind de lîngă balustradă, porni în fugă mai sus.

Nenea Oskar tocmai cotea și se ciocniră așa de tare, încît îi scăpă țigara din gură.

— Ce e ? Ce-i cu tine, Liza ! bombăni cu vocea lui de contrabas. Ce fugi așa ?

— Vin ! gîfii Liza. Au intrat ! Sînt în casă ! și alergă mai departe.

O presimțire rea îl cuprinse pe nenea Oskar. Dar își ridică întîi țigara, o șterse cu băgare de seamă și trase de cîteva ori din ea, să vadă dacă mai arde. „Graba strică treaba” — aceasta era deviza lui. Numai după ce se convingse că iese iarăși fum din țigară, se aplecă peste balustradă. Ce se întîmplă în fond ?

Dar de acolo de unde se afla nu se vedea intrarea și nici locuința portarului. Scările erau înguste. Pe fiecare palier dădeau două uși, una spre stînga, alta spre dreapta, iar între ele, un geam mat. Dacă priveai de sus, îți făcea impresia că te uiți într-o galerie îngustă, adîncă, întunecată.

Ajuns la etajul doi, nenea Oskar o văzu pe bătrîna doamnă Hörbiger. Fiul ei se afla de o lună de zile în lagărul de concentrare de la Dachau. Tremurînd de spaimă, femeia își scoase capul cărunț prin crăpătura ușii, dar, speriată, și-l trase numaidecît înapoi. Observase pesemne ceva acolo jos. Atunci nenea Oskar mai coborî cîteva trepte, și de la următoarea cotitură privi la etajul unu, unde trupeșa doamnă Böhm, grăbindu-se să intre în apartament, îl tot smucea de mîină pe băietelul ei, mic de-o șchioapă.

Nostimă situație ! Femeia ținea într-o mîină o cană cu lapte neacoperită, iar cu cealaltă îl trăgea pe ștengar. Copilul nu putea s-o urmeze destul de repede, fiindcă și el, la rîndul lui, tira de zgardă un cîine fox. Iar cîinele se lăsa greu, căci de atîta smuceală se văr-

sase un pic de lapte din cană și nu se cuvenea să-l lase nelins. Doamna Böhm, îndârjită, îl trăgea mai tare pe băiețel, dar cum se vărsa din ce în ce mai mult lapte, tot mai greu se urneau din loc.

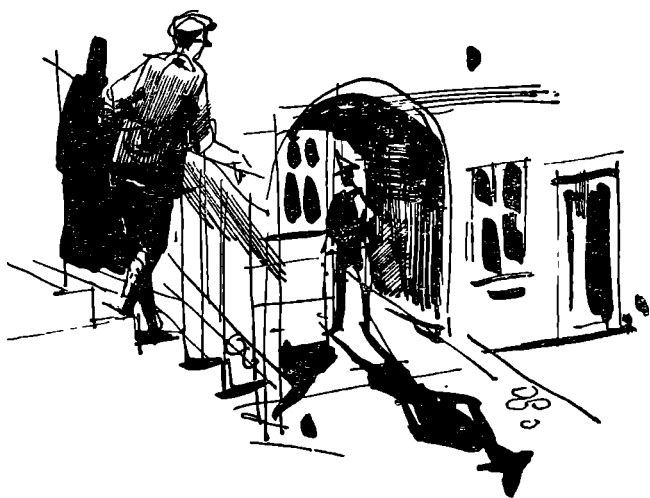
— Hai o dată, pentru numele lui Dumnezeu ! țipa doamna doctor, trăgându-și odrasla.

Și iarăși se vărsa lapte din cană, iar micul fox, încă-păținat, îi ținea în loc. În sfârșit intrară toți trei și ușa se trânti cu pocnet.

— Ce-o fi agitația asta ? ! murmură nenea Oskar. Ia să vedem ! Și porni să coboare prudent pe scări. Dinspre stradă se auzeau strigăte iritate și lătrat de câini, dar nu putea desluși nimic.

În sfârșit ajunse să vadă partea de jos a intrării și ușa locuinței portarului. Se opri și-și încreți fruntea. Clipea din ochi și asculta atent. Țigara i se stinsese — uitase să mai tragă din ea. Totul era limpede.

De sus vedea numai două picioare, restul era ascuns încă, dar aceste două picioare vîrîte în pantaloni bufanți bleumarin, cu jambiere negre de piele, postate acolo provocator, ca niște gratii, spuneau totul. Și cum lumina se revărsa dinspre stradă, umbra întregii sta-

turi se proiecta pe podeaua intrării : umbra mare, întunecată a unui polițist.

Nenea Oskar mai apucă să vadă un ofițer însoțit de doi S.A.¹-iști, intrînd în locuința portarului.

De sus păreau inofensivi ca niște jucării mecanice, dar nenea Oskar știa prea bine că ceea ce se pune aici la cale nu va fi de loc joacă.

Își dădea seama că nu numai bestiile astea s-au ră-tăcit pe-aici. Cu siguranță că un întreg detașament se află în fața casei. Dar pe cine caută ? Pe cine vor să ridice ? Pe cine o să-l schingiuiască la interogatoriu, așa cum li-i obiceiul ? Pe cine o să-l zvîrle în închi-soare, cine va fi trimis în vreun lagăr de concentrare ori poate chiar sub securea călăului ? Aceste întrebări îl frământau în clipa aceea pe nenea Oskar. Nu era timp de pierdut. Dacă mai e posibil, trebuie să-l anunțe imediat pe tovarășul respectiv. Dar pe cine oare ?

Nenea Oskar locuia de cincisprezece ani în această casă și-i cunoștea pe toți locatarii. Bineînțeles că, în asemenea vremuri, fiecare se gîndea bine pînă să scoată o vorbă, și mai ales despre politică se fereau toți să discute. Trebuia să fii prudent. Totuși îți puteai da seama cu ce fel de oameni ai de-a face.

Privirea lui nenea Oskar, scufundat în gînduri, aluneca de la un etaj la celălalt. Pe comisvoiajorul de la etajul întii n-o să-l ia, cu siguranță. Doar e nazist. Doctorul Böhm este evreu, e adevărat, dar nu el o să-i dea insomnii comandantului poliției. Doctorul e bucuros să fie lăsat să trăiască. Cine ar putea fi suspectat ca lup-tător revoluționar ?

Privirea lui nenea Oskar lunecă spre etajul trei, patru, apoi mai sus, la mansardă. Și se opri acolo.

Nenea Oskar avea dreptate : casa fusese înconjurată de poliție. Nu putea ieși nimeni fără să se legitimeze.

În fața clădirii se oprise o dubă a poliției, în care se aflau cinci muncitori și o tînără muncitoare, ridicați

¹ Membri ai detașamentelor de șoc ; în limba germană, Sturm-
abteilung, prescurtat S. A. Astfel erau denumite gărzile fasciste
hitleriste, care, împreună cu formațiile S.S., au comis cele mai
sîngeroase măceluri. (n. a.)

din altă parte. Ușa din spate a dubei era păzită de doi polițiști cu carabinele pe genunchi.

Virîți unul într-altul, arestații, nemișcați și tăcuți, cu fețe întunecate și pline de sfidare, păreau că se țin strîns de mîini, deși numai fata îl ținea de mîină pe unul dintre muncitori, fără să se uite la el. De pe fața zdrobită a flăcăului picura încă sînge.

Toți priveau cu încordare spre poartă, să vadă pe care dintre tovarăși îl vor scoate copoii. Privirea lor era de astă dată caldă și fermă. Ca niște brațe care sprijină pe cel ce se prăbușește, așa întîmpinau aceste priviri pe noul tovarăș.

Între timp, Vogel, portarul, trecea printr-o cumplită spaimă. Locuința lui plină de polițiști și S.A.-iști ! Iar printre ei, un ofițer și un agent secret ! Portarul scoase pe masă tabelul cu locatari :

— Vă-vă-vă rog... la o-ordinele dumneavoastră, domnule locotenent, se bîlbîia el.

N-avea nimic pe conștiință. Iar cu poliția se avea bine, pezevenghiul ! Totuși, de spaimă, trebuia să-și șteargă mereu sudoarea rece de pe frunte. Ori de cîte ori i se adresa cineva în uniformă, fie el și factor poștal, simțea cum i se face inima cît un purice.

Toți ai casei, chiar și vecinii, toată lumea îi spunea Vogel, adică „pasăre“, fără să știe dacă acesta i-e numele adevărat ori porecla, atît de mult semăna acest om de cincizeci de ani, chel și pirpiriu, cu o vrabie zgribulită. Pînă și vocea-i era ca un piuit de pasăre.

— Stă aici o oarecare Hedviga Brunner ? răcni la el sublocotenentul de poliție, de parcă Vogel ar fi avut de gînd să nege.

— Da, sigur, s-s-sigur, bîlbîi el și scutură cu atîta zel din cap, încît îi zburară ochelarii de pe nas.

— Fostă secretară a fostei Asociații Culturale a Muncitorilor, în prezent desființată, citi cu glas domol, mieros, dintr-un blocnotes, agentul secret care îl însoțea pe ofițerul de poliție. Și zîmbi. Obișnuia să zîmbească și cînd n-avea motiv. S-a mutat aici din Essen, adăugă el.

— Da-da, sigur, piui Vogel ca o pasăre gîduită. La mansardă, în stînga.

Și-și șterse sudoarea de pe chelie.

În clipa aceea răsună o voce atît de puternică, încît polițiștii și S.A.-iștii aflați în odaia portarului întoarseră ca la comandă capul. Aveau și ce să vadă: în ușa bucătăriei apăruse doamna Vogel, ținînd în mîini o oală și-o lingură de lemn. Era de două ori mai înaltă și mai grasă decît soțul ei. Avea sprîncene negre, stufoase, o gură mare cu buze umflate și tuleie de păr pe bărbia ce se termina într-o gușă imensă.

Speriat, Vogel își trase capul între umeri și amuți, cedîndu-i soției cuvîntul.

— E acasă! tună din nou doamna Vogel. Repede, domnule sublocotenent! Tocmai a venit din piață. Nu-i nici o jumătate de oră... E o bolșevică periculoasă! Stă nopți întregi la mașina de scris! Nu știu ce tot scrie l...

În timp ce agentul secret, cu un zîmbet dulceag, îi mai adresă lui Vogel cîteva întrebări, Hedviga Brunner, liniștită, bătea de zor ceva la mașina de scris.

Liniștea ei era însă numai aparentă. Pe fața-i frumoasă, deși severă, se putea citi încordare, neastîmpărul omului care, în pragul unei lungi călătorii, mai are multe de pregătit.

Fruntea înaltă, luminoasă și ochii adînci dădeau chipului ei o expresie gravă, dar în același timp plină de bunătate. Cu capul aplecat, buzele strînse și fruntea încrețită, bătea la mașină cît putea de repede. Razele blînde ale soarelui de mai cădeau prin fereastra deschisă pe părul ei blond, pe bluza albă și pe micul raft de cărți ce atîrna pe peretele din fața mesei.

Totul în această cameră era luminos, curat, chibzuit și prietenos. Prin fereastra deschisă, o adiere de vînt călduț făcea să fluture perdelele de voal alb. Pe pervaz se înșirau ghivece cu zambile. Dincolo de ele se îțeau acoperișurile roșii ale caselor vecine, cu coșurile fumegînde îndreptate spre cer. Prin fereastră răzbăteau în cameră sunetele unui pian. O fetiță din vecini

exersa valsul „Dunărea albastră“. În timp ce mașina de scris a doamnei Brunner țacănea tare, pianul se tînguia : „Un-doi-trei, un-doi-trei, un-doi-trei...”

Deodată se auzi un sunet nou. Doamna Brunner își ridică fulgerător capul și ascultă atentă. Să fi sunat cineva la ușă ?! Sări imediat în picioare și apucă foaia de hîrtie pe jumătate scrisă. Stătea așa nemișcată, cu mîna întinsă, și asculta cu răsufierea reținută. Atunci răsună iarăși soneria de la ușă.

Hedviga Brunner smulse coala de hîrtie din mașină, o înghesui într-o servietă desfăcută, aflată lîngă ea pe podea, și fugi în vîrfurile picioarelor spre vestibul. Se strecură pînă la ușă, ținîndu-și respirația, și se uită pe furiș prin vizorul ușii.

Recunoscuse fața lui nenea Oskar. Deschise repede ușa, numai atît cît să încapă nasul bătrînului. Acesta murmură încet :

— Nu miroase a bine. E razie în casă !

În clipa următoare, ușa se închise la loc, cheia se învîrte de două ori în broască, zăvorul alunecă, lăncișorul fu fixat. Toate acestea se petrecură în mai puțin de trei secunde și Hedviga Brunner, întorcîndu-se fuga în cameră, se opri chiar în mijlocul ei. Își lipi de frunte două degete de la mîna stîngă, iar pe degetele mîinii drepte părea că face o socoteală. În poziția aceasta chibzui rapid ce are de făcut.

Numai o frîntură de minut... Apoi sări la masă, smulse sertarul și scoase repede toate hîrțile.

Cîteva obiecte, care vădit nu-i aparțineau, căzură pe jos : o cutiuță cu vopsele, mecanismul stricat al unui ceas vechi și, în sfîrșit, un Hopa-Mitică micuț cît un deget.

Un clinchet răsună, dar nu alarmant — în micuța jucărie de metal era ascuns un clopoțel. Figurina reprezenta un luptător al Frontului Roșu, cu pumnul ridicat. În timp ce se legăna vioi încoace și încolo, între cutia cu vopsele și ceasornic, micul clopoțel lăuntric clinchetea : „Cling-cling. Am căzut. Ridică-mă !“ Dar nu peste mult se opri drept, liniștit, așa cum se cuvine unui vrednic Hopa-Mitică.

În timp ce Hedviga Brunner scotocea în sertar, poliștii ieșiră din locuința portarului. Sublocotenentul și agentul secret, urmați de ceilalți poliști, urcară în grabă pe scări. De la etajul doi se auzi un glas răgușit de om beat.

— Ura ! Bravo, băieți ! Trăiască S.A. ! Afară cu jidanii ! La moarte toți jidanii împușiți ! răcni omul beat, și la o cotitură apărură nenea Oskar, cu restul de țigară lipit de buză. Venea clătinându-se din balustradă pînă în perete, ca un adevărat bețiv, barînd astfel scara îngustă. Cînd poliștii ajunseră în dreptul lui, le căzu în brațe ca un sac, urlînd cît îl ținea gura :

— Heil Hitler ! Ura ! Halal flăcăi, neaoși ! Rasa ariană pură !

Îl îmbrățișă pe sublocotenent. Cînd acesta îl îndepărtă, se atîrnă de gîtul unui alt polișt. Nu mai aveau cum să înainteze, dar cu un național-socialist atît de entuziast nu te poți purta brutal.

— Vreo aniversare ? îl înghionti prietenos unul dintre poliști. Hai, lasă-ne în pace și fă loc !

Nenea Oskar însă zbiera înainte, ațînîndu-le calea.

Atunci agentul șopti mîieros, cum vorbea el întotdeauna :

— Nu duhnește de loc a alcool, și, fulgerător, păstrîndu-și nelipsitul zîmbet întipărit pe față, îi aplică bătrînului un upercut atît de discret, încît mai că nimeni nu-l observă. Nenea Oskar se îndoi și căzu ca un sac la picioarele lor.

Poliștii pășiră peste trupul lui și urcară tropăind grăbit pe scări.

Nenea Oskar se rostogoli trei-patru trepte, apoi deschise ochii. Întîi își întinse mîna după țigara căzută nu departe de el. Vru s-o ducă din nou la gură, dar observă cartonul plin de sînge.

„Aha ! își zise în sinea lui. Asta-nseamnă că mi-a mișcat vreun dinte din loc.“

Își pipăi fălcile, apoi își vîrî două degete în gură, și cînd le scoase, ținea între ele caninul din dreapta.

Nenea Oskar își mai pipăi o dată locul lovit, apoi scoase o bucată de ziar din buzunar, puse laolaltă din-

tele rupt și țigara minjită de sînge și le împachetă cu grijă.

— Astea le păstrez ca amintire, domnilor, murmură, și în ochii lui, de obicei plini de bunătate, se aprinse o lumină sălbatică, dîrză. Da, domnilor, ca amintire ! mormăi nenea Oskar, strecurîndu-și pachetul în buzunar. Abia după aceea se reculese și ascultă atent. Pe polițiști nu-i mai vedea, dar pașii lor greoi răsunau pe la etajul trei.

Încă două cotituri și vor ajunge la mansardă... cel mult un minut !

În clipa aceea, Hedviga Brunner intră în bucătărie și se opri în fața mașinii de gătit. Stinse gazul, luă de pe reșou micul vas de alumininiu și-l vîrî în cuptor. Toate le făcea cu iuteala fulgerului. Cînd închise cuptorul, mîna ei ezită o clipă pe ușiță, ca într-o mîngîiere tandră. Își închise pleoapele, cum faci cînd te gîndești cu durere la cineva. Fața ei frumoasă, severă, stăpînită, se înduioșă.

Era momentul critic. Pînă acum reușise să-și alunge orice alt gînd în afară de sarcina ei imediată : să fugă de poliție și să nu lase urme. Dar acum i se strînse inima : a încălzit mîncarea pentru Karl... poate pentru ultima oară ! Ce-o să se întîmple cu Karl ? Ce-o să facă ? Ce-o să creadă ? Cum îl va regăsi ? Acum nu-i poate destăinui încă nimic. E doar un copil. Și nici adresa nu-i poate lăsa. Poliția e vicleană. Pe-un copil, ai de-a-colo îl fac ușor să vorbească. Groaznic !

Astfel de gînduri se învălmășeau în capul ei. Dar totul nu dură mai mult de patru-cinci secunde. Venindu-și în fire, fugi înapoi în cameră.

(Polițiștii tropăiau pe ultimele trepte, spre mansardă.)

O mișcare : împinse masa în fața ușii, ca o ultimă barieră... A doua mișcare : luă servieta. Apoi alergă doi pași și... un mic salt. De pe pervazul ferestrei, printre perdelele fluturînde de voal, Hedviga Brunner se profila pe cerul azuriu, printre acoperișurile roșii ale orașului.

Un ghiveci căzu în odaie. Hedviga Brunner mai aruncă o privire înapoi. Zambilele albastre ! Păcat !

În clipa aceea, soneria zbîrnîi în antreu, și de afară o voce grosolană strigă :

— Deschideți ! Poliția !

Repetarea invitației și bătăile în ușă, Hedviga Brunner nu le mai auzi. Strecurîndu-se tîrîș pe acoperiș, se îndreaptă spre calcan. Era la mai puțin de douăzeci de metri... Casa vecină avea o ferestruie pe acoperiș, cu cercevelele date în lături. Hedviga Brunner știa cine locuiește acolo la mansardă.

Ușa apartamentului se dovedi a fi mai rezistentă decît își închipuiseră polițiștii. N-o putură sparge simplu, cu umărul. Agentul scoase din buzunarul pantalonilor o daltă de fier. Dar tot mai dură cîtva timp pînă izbutiră să spargă broasca și să rupă zăvorul. De la parter, nenea Oskar îi auzea cum înjură. Căci mai era și lanțul de oțel. Nenea Oskar auzi și pîriitul tăbliei sparte în sfîrșit de polițiști, ca să poată băga mîna și să depărteze lanțul. „Nu le merge !” gîndi zîmbind în sinea lui.

Hedviga Brunner ajunsese între timp la calcan și sărise. Dar pînă la ferestruie mai avea încă de mers, și acest acoperiș era mai înclinat decît al casei lor. Trebui să se sprijine în mîini ca să nu alunece. Servieta o încurca... Iar țigilele erau atît de slab prinse ! Unele se spărgeau sau se desprindeau și lunecau cu zgomot în jos. Primejdios lucru ! Zgomotul putea să atragă atenția celor de pe stradă.

Hedviga Brunner aruncă o privire înapoi. Văzu fereastra cu perdele de voal și cu flori pe pervaz. Dacă vreunul din polițiști ar scoate acum capul, ar vedea-o fără doar și poate. Un singur lucru i-a mai rămas de făcut : cît mai repede la ferestruia de pe acoperișul vecin !

Hedviga Brunner nu se putea plînge că nu-i în putere, și nici neîndemînică nu era. Nu împlinise încă treizeci și patru de ani și era membră a clubului sportiv Fichte. Dar simțea cum o cuprinde amețeala. Sub acoperișul înclinat se căsca o adîncime de cinci etaje. Un fior rece îi trecu prin șira spinării. „Nu trebuie să privesc în jos. Tot înainte ! E vorba de viață !”

„Un-doi-trei... un-doi-trei“, răsună tînguitor valsul „Dunărea albastră“.

Ușa camerei, cu masa împinsă în ea, nu putea fi un obstacol de netrecut. Doi umeri puternici sparseră tablă, o mîină strecurată prin crăpătură desfăcu lanțul, și ușa, deschizîndu-se, împinse masa.

Întregul grup pătrunse în odaia de la mansardă. În fruntea tuturor, sublocotenentul, cu pistolul în mîină... O clipă rămaseră tăcuți și priviră împrejur. Ușa fusese închisă și baricadată pe dinăuntru. Au vrut deci să opună rezistență.

— Cine-i aici ? urlă enervat sublocotenentul.

Era foarte tînăr. Lucra de curînd la secția politică și conducea acum abia a șasea percheziție și arestare. O mică încăierare ar fi binevenită ! Ar putea raporta și el ceva. Nu i-ar strica nici dacă ar fi rănit ușor. Ar face impresie bună superiorilor.

Fața tînărului sublocotenent, cu părul blond, mătăsos, se îmbujoră. Ochii lui albaștri, apoși, se încruntară „eroic“.

— Să fie totul percheziționat ! urlă atît de tare în odăiță, de parcă ar fi dat comanda de atac unui regiment întreg. Unul dintre polițiști se năpusti în bucătărie, celălalt înapoi în vestibul. Al treilea ar fi vrut să dispară și el undeva din ochii șefului mînios, dar tropăia pe loc, fiindcă altă încăpere nu era în apartament.

— A fugit pe geam, șopti cu veșnicul său zîmbet pe buze agentul. Uitați-vă ! și arată ghiveciul spart de pe podea. Făcu un gest atît de modest, aproape imperceptibil, de parcă ar fi vrut să-i ceară iertare sublocotenentului că e mai deștept decît el.

— Bestia ! răcni sublocotenentul, furios nu atît pentru că i-a scăpat din mînă o comunistă, cît pentru faptul că ea a fugit fără să opună rezistență, așa cum sperase, răpindu-i în felul acesta bunul prilej de a-și dovedi erqismul.

— După ea, Kulke ! urlă din nou, arătînd cu un gest larg spre fereastra deschisă, de parcă el ar fi descoperit-o.

În clipa următoare, toate ghivecele cu zambile zburară de la fereastră, spărgîndu-se și risipind pămîntul negru al florilor pe podeaua frecată oglindă. Iar Kulke, îngenunchind greoi pe pervaz, se lăși și scoase capul cît putu mai mult în afară.

Tocmai atunci, Hedviga Brunner ajunsese la fereștrua de pe acoperiș. Polițistul ar fi putut s-o vadă... Dar nu. Kulke, foarte atent, privi mai întîi în partea opusă, spre dreapta. Cercetă minuțios totul, fiindcă în exercițiul funcțiunii era un om cît se poate de meticulos. Constată astfel că mansarda casei mai are trei ferestre, două coșuri, o antenă de radio, trei porumbei și o pisică. Toate astea însă nu-l interesau !

Cînd în sfîrșit Kulke, mișcîndu-și capul enorm, privi spre stînga, nu văzu nici acolo nimic interesant.

Fereștrua de pe acoperișul vecin era deschisă și cercevelele se mișcau încet, de parcă cineva le-ar fi îm-

pins tocmai atunci. Dar asta, bineînțeles, putea să fie din cauza vântului.

De cum ieși pe acoperiș, agentul își dădu numai-decît seama în ce parte fugise Hedviga Brunner. Dar mai mult nu putu afla nici el. Pierduse urma. În timp ce se înapoia, cu pete de pulbere roșcată de țiglă pe pantalonii-i bej, în spatele lui mai răsuna încă tînguiosul vals „Dunărea albastră“ : „Un-doi-trei... un-doi-trei“...

Între timp, totul fusese întors pe dos în camera Hedvigăi Brunner. Conținutul dulapurilor, al comodei, al fiecărui sertar zăcea împrăștiat în dezordine pe podea, într-un talmeș-balmeș de nedescris : rochiile, ustensilele de cusut, lenjerie, vase, ziare...

În această odaie unde întotdeauna lucrurile erau așezate într-o ordine exemplară, bine gîndită, de-ai fi zis că un singur obiect mișcat de la locul său ar fi stricat armonia interiorului, toate zăceau acum risipite ca măruntaiele unei ființe sfîrtecate sălbatic.

În fața dulapului de lîngă fereastră, unul din polițiști, lăsat pe vine, smucea sertarul de jos.

— Mii de tunete și fulgere ! Te deschizi sau nu ? ! Doar n-o fi după tine !

Încă o smucitură, cu toată forța. Na ! Sertarul scăpă din încuietoare, iar polițistul căzu pe podea.

— Au ! se văietă. Fir-ar afurisit să fie !

Cu fața schimonosită de durere, își duse mîna la spate și scoase ceva de sub fund. Răsună încet un clinchet cristalin. Toți ascultară atenți. Polițistul își desfăcu palma. Micuțul Hopa-Mitică îl privea drept în ochi, ținîndu-și ridicat pumnulețul său de oțel.

— Cling, cling, cling ! răsună anenințător clopoțelul.

Toți rîdeau... Și agentul secret rîdea pe înfundate. Rîdea, păstrîndu-și bineînțeles demnitatea, și sublocotenentul care răvășea cărțile de pe masă, controlîndu-le.

Victima șugubățului Hopa-Mitică sări în sus și, furios, azvîrli jucărioara pe fereastră.

Micul combatant de oțel al Frontului Roșu zbură prin azurul de mai, descriind un arc de cerc deasupra acoperișului și, de la înălțimea celor cinci etaje, căzu, sunînd tînguitor, drept în mijlocul curții, într-o băltoacă cu apă de ploaie. Apa plescăi și stropi săriră în jur. Omulețul se clătină și scoase un clinchet. Dar nimeni nu-l auzi, și atunci se opri, pînă la piept în apă. Căpșorul umed lucea însă vesel și cutezător în razele soarelui.

Poliția termină curînd de cercetat tot apartamentul. Nu găsi nimic compromițător, nici un indiciu serios. Îl cheamă și pe Vogel, portarul, dar nici el nu putu să dea lămuriri.

Sublocotenentul întinse mîna după o fotografie de pe masă — un băiat de vreo zece ani, cu privirea inteligentă, fermă. Privind fotografia, sublocotenentul își mușca îngîndurat buzele. Se vedea că era tare frămîntat.

— Ascultă, se adresează el lui Vogel, care stătea în fața lui speriat și umil. Cine-i ăsta ?

Și împinse fotografia sub nasul lui cu o mișcare bruscă, vrînd parcă să-l surprindă.

— Răspunde ! N-auzi ? Cine-i ?

Îl măsura cu privirea, mai să-l străpungă pe bietul Vogel. Dar acesta, speriat, nu putea să-și revină. Ținînd fotografia în mîna stîngă, tremurînd, bilbîia :

— Imediat, domnule sublocotenent ! Imediat !... O clipă, vă rog...

În același timp — tot tremurînd — se răsucea în stînga și-n dreapta ca un șurub, scotocindu-se prin toate buzunarele după ochelari.

— Imediat, domnule sublocotenent... O clipă...

În sfîrșit, ochelarii apărură. Dar erau în toc. Și dacă nu-i lucru ușor să scoți ochelarii din toc cînd ții o fotografie în mînă, apoi să ții fotografia și tocul și să-ți

mai pui și ochelarii — cînd îți tremură mîinile în așa hal — e o problemă aproape de nerezolvat.

— Cine e ? bilbîia între timp plin de zel. Bineînțeles... imediat, domnule sublocotenent, trebuie să mă uit bine... M-au cam lăsat ochii. Iertați-mă... Pare că e...

În timp ce încerca să-și potrivească ochelarii pe nas, fotografia îi scăpă din mînă ; Vogel se aplecă brusc și se repezi să o ridice, dar îi căzură ochelarii (pe care n-apucase să-i agățe bine de urechi), iar cînd vru să le ridice pe amîndouă, îi căzu și tocul din mînă. Începu atunci o goană aprigă, febrilă, a două mîini după trei obiecte.

În sfîrșit, Vogel își ridică ochelarii. Și avea și fotografia în mînă.

— Da, sigur, gifîia. El e. Țsta-i Karl, băiatul femeii. A împlinit de curînd zece ani...

— Unde-i acum ? răcni sublocotenentul.

— La școală. Dar trebuie să vie... Cam la ora asta se întoarce acasă.

— Aha !... Sublocotenentul își dresе glasul, ca să-i atragă atenția agentului. Să vadă și el cît de bine știe să conducă ancheta. Își ridică sprîncenele și luă o mină plină de importanță : Deci... Mda... Și ia zi, portar... are asta... femeia asta are vreo rudă unde ar putea să se ducă copilul ?

— Știu eu, domnule sublocotenent ? începu Vogel. Cred că...

Dar n-apucă să termine, căci la spatele lui, în ușă, tună glasul soției sale :

— N-are pe nimeni în oraș. Nu-i nici un an de cînd au venit din provincie.

Doamna Vogel, care abia sosise, se îndreptă cu pași hotărîți spre sublocotenent. Neajutoratul soț se făcu mic, gata să suporte orice atac. Chiar și sublocotenentul își trase scaunul puțin înapoi.

— ...Ieșea rar din casă, bătu-o-ar Dumnezeu ! Ciu-dată ființă ! În schimb veneau la ea fel de fel de persoane suspecte. Cu siguranță tot de-ăștia de-ai lor.

— Mulțumesc, răspunse sublocotenentul rece, distant. Și sprijinindu-și cotul pe masă, începu să-și facă vînt cu fotografia.

— Pînă la urmă, tot o să vină mămica să-și vadă plodul. Ei, ce zici? își lungi el vorba, aruncînd o privire șireată spre agent. Copilul poate să ne pună pe urmele ei.

— Sigur, confirmă zîmbind agentul. E o idee genială, domnule sublocotenent.

CAPITOLUL DOI

*În care cineva îl găsește pe Hopu-Mitică și
Karl părăsește casa.*

Karl Brunner tocmai ieșise de la școală, împreună cu Franz Schramm. Călcau veseli, în pas cadențat, fiindcă în acest an școlar făceau pentru ultima oară drumul de la școală spre casă. A doua zi începea vacanța.

Le era și înainte mai dragă vacanța, dar de anul trecut, de când școlile au fost „nazificate“, școala ajunsese să fie pentru ei un adevărat calvar.

Erau amîndoi destul de inteligenți ca să-și dea seama la ce se pot aștepta din partea regimului nazist. Tatăl lui Karl murise într-un lagăr de concentrare, când locuiau încă la Breslau. Primiseră înștiințare că a suferit o hemoptizie. Dar despre cauzele care pricinuiseră această hemoptizie, înștiințarea găsisese de cuviință să nu pomenească. Ei știau însă că naziștii l-au omorît în chinuri fiindcă era comunist și a luptat toată viața pentru interesele muncitorilor !

Mama lui a plîns atunci, dar chiar a doua zi s-a dus la organizația de partid și a preluat munca soțului. S-a zbatut mult pentru asigurarea traiului lor. Era stenodactilografă la o firmă din Breslau.

Acum un an, într-o noapte, au trebuit să plece pe neașteptate din Breslau. Karl nu știa de ce, dar atîta putea să-și dea seama, că tot din cauza naziștilor și a poliției. La gara din Berlin i-au așteptat cîțiva tovarăși și aceștia i-au instalat în locuința lor actuală. Mama i-a poruncit lui Karl să nu vorbească niciodată despre tata și despre cele petrecute la Breslau.

Franz era băiatul unui cizmar sărac, plătind și bolnăvicios. Bătrînului nu-i plăcea să vorbească despre politică, dar Franz auzise cîte ceva de la el, destul ca să-i deschidă ochii. Tatăl său îi povestea cîteodată despre război. Ce îngrozitor a fost în război și cît de mult au suferit oamenii ! Mai avea bătrînul ce povesti și despre domnii ofițeri care — în acele vremuri cînd toți îndurau cele mai cumplite lipsuri — atîta știau, să benchetuiască și să se ghiftuiască !

— Iar acum naziștii vor iarăși război ! murmura după aceea bătrînul. Un război și mai îngrozitor.

Cînd venea uneori nenea Oskar în vizită — și numai atunci — pantofarul Schramm își aducea aminte că a fost prizonier în Rusia și povestea despre revoluția rusă și despre bolșevici. Atunci se aprindea o scînteie în ochii lui mici, negri. Muncea bietul Schramm pînă noaptea tîrziu, aplecat deasupra bancului, și totuși de cîte ori n-aveau nici pîine în casă ! În schimb, toți angroșiștii de piele și bogătașii erau național-socialiști !

Cei doi băieți, Karl Brunner și Franz Schramm, erau foarte buni prieteni și asta nu numai pentru că locuiau în aceeași casă. Cînd erau nevoiți să participe la școală sau pe stradă la mascaradele naziștilor, cînd erau siliți să mărșăluiască sub drapelul cu zvastică, Franz și Karl se apropiau pe neobservate unul de altul într-atîta, încît umerii lor se atingeau.

În tot acest timp, nu se uitau unul la celălalt, ca să nu observe cineva că între ei există o înțelegere. Cîntau împreună cu ceilalți. N-aveau încotro. La ce le-ar fi folosit să se trădeze ? Pe deasupra ar fi atras suspi-ciuni și asupra părinților lor.

Atingerea umerilor era ca o caldă strîngere de mînă, ca o îmbărbătare : „În ciuda tuturor sîntem aici, unul lingă altul ! Sîntem solidari împotriva acestor domnișori și lingăi. Și în curînd, totul se va schimba !”

Cînd umerii lor se atingeau, simțeau parcă și alți umeri lingă ai lor. Aveau impresia că sînt uniți într-un front mare, mare de tot. Se simțeau la adăpost, și în felul acesta le era mult mai ușor să suporte orice.

Umerii lor se atingeau în diferite feluri, într-un limbaj mut, prin care se înțelegeau chiar când trebuiau să tacă. O ușoară lovitură cu cotul era ca un zîmbet ironic: „Ce neghiobi!” O apăsare puternică cu tot brațul, de la cot la umăr, însemna supărare reținută: „Cîini ticăloși! O să vă plătim noi și pentru asta!” Umărul se lipea uneori tandru de celălalt, ca o încurajare delicată în clipe de deznădejde: „Fii tare, Karl!” — „Franz, nu te lăsa!”

Erau copii de proletari germani, în 1934. Multe din cîte văzuseră și auziseră încrețeau adesea fruntea lor de copii, făcîndu-le privirea dîrză.

Azi păseau veseli spre casă, fiindcă era ultima zi a anului școlar, dar și pentru că îi amuzase cuvîntarea de rămas bun a învățătorului lor, Fersen. La despărțire, Fersen le pălăvrăgise ca un timp despre națiunea unitară, în care nu există nici o deosebire între bogați și săraci.

— Dacă nu-i nici o deosebire — a șoptit Franz — hai să facem schimb!

Și coatele lor s-au atins.

Acum păseau alături vioi, în pas cadentat. Karl, blond, cu părul cîrlionțat și ochi albaștri, Franz, cu părul castaniu închis și ochii negri. Fluierau o melodie. Era și cîntecul acesta un secret al lor; nimeni nu-i cunoștea textul. Toți credeau că e un șlagăr la modă. Karl era așa de bine dispus, încît nu se putu stăpîni să nu cînte încet de data asta și *cuvintele, adevăratele* lui cuvinte :

*În ciuda voastră, nu vom pieri!
Cu pumnul, aprig vă vom lovi —
Tot voi veți plînge!
Treceți din umilință,
Căliți de suferință,
Vă vom înfrînge!*

Deodată, Franz îl lovi puternic cu cotul. Karl își ridică privirea și văzu în fața lor doi polițiști. Veneau

agale, cu pași mari, călcînd țănoș și legănîndu-și bastoanele de cauciuc.

Fără să înceteze măcar o clipă, Karl continuă să cînte liniștit, ba chiar ceva mai tare :

*Malvina are soț coafor
Și-i încîntată de-al ei odor,
Ce mult îl iubește !
Căci pentru coafură
Și pentru manichiură
Nu mai plătește !*

și cu inima deschisă rîse în nasul celor doi „curcani” care se plimbau prin fața lor.

Cînd se despărțiră în dreptul scării (căci Franz locuia în gangul ce ducea spre curte, iar Karl sus, la mansardă), nu observară că perdelele de la geamul locuinței portarului erau trase puțin la o parte. În dosul lor, doamna Vogel îl arătă pe Karl unui polițist.

— Uite-l ! Vine ! Acela blond, cu costum de marinar. El e !

Karl porni vioi în sus pe scări. Fluiera „melodia secretă” și sărea cîte două și cîte trei trepte deodată. Ce-o să mai rîdă mama cînd o să-i povestească ce le-a spus învățătorul Fersen despre poporul unitar, în care nu există nici o deosebire ! Și-apoi i se făcuse o foame de lup.

Se opri totuși la etajul trei, atras de-o sclipire. Jos, pe trepte, lucea ceva... Da, o piuliță. Era cam veche, dar o mai putea folosi. Karl scoase din buzunar cutia cu piese vechi și puse în ea piulița. Avea ceva lucruri în cutie : niște roți dințate dintr-un ceas vechi, o șurubelniță fără mîner, cuie și șuruburi, o altă cutiuță cu capac, bandă izolatoare, sîmnă și altele. Piulița venea să întregască garnitura.

— Hai, intră și tu, băbuțo ! îi spuse. Poate ai să prinzi și tu bine la ceva.

Cînd ajunse la etajul patru se opri iarăși pentru o clipă. Un om cu spatele la el privea, chipurile, pe fereastra închisă de pe palier. N-avea nimic deosebit

acest om, dar la ce se putea uita prin geamul mat ? Doar nu se vedea nimic prin el !

„E scrîntit ! Îi lipsește o piuliță“, gîndi Karl și urcă mai departe spre mansardă. Din capul scării mai aruncă o privire spre ciudatul om și observă că acesta se uită după el.

„Ce-o fi vrînd ?“ se gîndi Karl și hotărî să-i povestească mamei lui despre acest individ, căci avea obiceiul să-i comunice tot ce părea ieșit din comun. Dar în clipa următoare uită totul. Privea cu ochii holbați la ușa locuinței lor.

Ușa era închisă, dar se vedea dintr-o dată că fusese spartă și-i lipsea o tăblie.

„Ce s-o fi întimplat ! ?“ gîndi Karl și simți cum i se urcă un nod în gît. Voia să dea fuga la portar, să-l anunțe. Ori la Franz... Dar mai întîi să vadă. Mama ar trebui să fie acasă.

Karl apăsă prudent pe clanță. Ușa se deschise aproape fără să opună vreo rezistență.

— Mami ! strigă cu voce stinsă. Mami, cine a spart ușa ?

Cu respirația tăiată, gîtit parcă, rămase ținut locul, în vestibul. Nici un răspuns. Se auzea numai un pian din clădirea vecină.

În sfîrșit, Karl se hotărî să intre în odaie. Pășea cu grijă, încet, și i se părea că se clatină podeaua sub picioarele lui. Cu prudență, își vîrî capul pe ușa deschisă a odăii.

— O... o... h !...

Bărbia începu să-i tremure. Karl pricepu tot. Auzise destule despre percheziții. Dar unde-i mama ? Poate în bucătărie...

Nu mai îndrăzni s-o strige. Dacă nu primește răspuns ? Dar în cazul ăsta... Cu ochii larg deschiși, Karl se uită în jur. Poate așa, după vreun semn, o să-și dea seama unde ar putea să fie mama.

Zări îndată pe podea ghivecele sparte, pămîntul și florile risipite. Dar își întoarse repede privirea. Mai pe urmă, ori de cîte ori privirea îi era atrasă într-acolo, încerca să se uite imediat în altă parte.

Poate intră mama și toate vor fi iarăși bune !

Dar nodul din gîtlej creștea tot mai mult, înăbușindu-l, și deodată simți că nu-și mai poate lua privirea de la ghivecele sparte. Da, zăceau pe jos toate. Ce s-o fi întîmplat aici ? S-a dat o luptă ? Au lovit-o pe mama !?

Karl se uită cu coada ochiului spre bucătărie. Nici un zgomot.

— Mami ! strigă în sfîrșit stins și, îngrijorat, închise ochii.

Oare îi va răspunde ?

Dar dacă n-a auzit ? Poate doarme...

— Mami ! strigă de data asta mai tare, cu durere și îngrijorare. „Un-doi-trei... unu-doi-trei“ răspunse cam în batjocură valsul „Dunărea albastră“.

Strigă mai tare :

— Mami ! și trezit parcă dintr-un somn adînc sau dintr-un leșin, zvîrli cărțile pe care le ținea încă în mînă. Abia acum își dădea seama de primejdie.

— Mami !!

Alergă în bucătărie. Nici acolo nu era nimeni. Înapoi în vestibul.

— Mami !! Mami !!!

Nimeni !

Karl se întoarce încet în odaie. Nu mai striga, nu mai căuta. Lacrimi îi curgeau pe obraji. Dar deodată își reveni. Poate știu vecinii ceva.

Cînd ieși pe ușa spartă, ce abia se mai ținea în balamale, omul de adineauri cobora grăbit spre locul unde îl văzuse.

Karl suspină, își șterse ochii și sună la nenea Oskar. Îi deschise soția acestuia. Femeia îl observă însă îndată prin deschizătura ușii pe agentul care se prefăcea acum că citește un ziar. De aceea nici nu deschise ușa de tot.

— Ce e ? întrebă încet, nerăbdătoare. Abia de cîteva minute îl bandajase pe nenea Oskar, care se întorsese acasă murdar și plin de sînge, și-l certase că se amestecă în treburile altora cînd e atît de primejdios.

Vocea rece, nervoasă a femeii îl izbi pe Karl ca un pumn în piept și-i pieri cheful să mai întrebe ceva. Dar trebuia totuși.

— Vă rog... nu știți unde e mama ?

— Nu știu nimic, răspunse femeia tare și răspicat (ca să audă și agentul de jos) și închise repede ușa.

Karl mai rămase o clipă cu privirea pironită pe clanța strălucitoare de aramă. „Momîie afurisită !” o ocări în sinea lui. „Cînd aveai nevoie de rîșnița nouă de cafea știai unde e mama !”...

Trecu în partea cealaltă. Acolo locuia familia Waldmann. Părinții Lizei. Ezitînd puțin, apăsă pe butonul soneriei. „Dacă nu-i acasă Liza — gîndi — nici aici n-am ce căuta.”

Se deschise doar vizorul. Karl se ridică în vîrfurile picioarelor și-și întinse gîtul :

— Vă rog, nu știți...

— Nu știu, răsună vocea răgușită a bătrînului Waldmann și vizorul se închise la loc.

„De bună seamă că, de frică, și-a băgat capul sub pernă cînd a venit poliția, gîndi Karl cu amărăciune. Toți sînt niște papă-lapte! Ca mama nu-i nici unul printre ei. Ea e cu totul altfel. Mama lui!”

Doar ce voia el? Să întrebe! De ce nu-i răspunde nimeni?

Se întoarse și, din capul scării, îl văzu iarăși, cu un etaj mai jos, pe omul cu ziarul în mînă. Acesta se uita tocmai la el și-i zîmbea atît de prietenos, încît Karl se gîndi o clipă să-l întrebe pe el. Poate știe ceva, poate-i da un sfat... Dar e totuși un străin!

Karl se înapoie în apartament. Își simțea capul greu, iar stomacul își cerea drepturile.

Neorînduiala din odaie i se păru acum mult mai groaznică. Prima oară se gîndea în taină: „Poate visez!” Mai avusese el astfel de coșmaruri. De data aceasta însă vedea dezordinea din odaie în toată cruzimea ei, lipsită de orice speranță, ca orice realitate dură și rece. „Am să fac curat, se gîndi. Poate vine...”

Intră totuși din nou în bucătărie, deși nimic nu-l îndreptăța să creadă că va găsi acolo ceva de mîncare.

„S-a sfîrșit! Totul, totul e pierdut!” zise plin de amărăciune, cu glas stins. Așa se termina un cîntec pe care îl cînta uneori Liza. Karl deschise totuși cuptorul, într-o doară.

— „S-a sfîrșit! Totul, totul e pierdut!”

Dar cînd îi pătrunse în nări mirosul de fasole caldă, îi pieri deodată nodul din gîtlej. Aburul acesta de fasole era ca o mîngîiere caldă a mamei, un ultim salut al ei. Valul cald al înduioșării îl cuprinsese și, pentru o clipă, toată amărăciunea și îngrijorarea, toată ura și supărarea se topiră în sufletul lui, transformîndu-se în întristare. Iată dar că nici în clipa celei mai mari primejdii, mama nu l-a uitat.

Și în timp ce mîncă fasolea pe care se afla o jumătate de cîrnat, lacrimile îi aluncau pe obraz — lacrimi de durere, dar și de fericire.

Prin fereastră, de jos, din curte, pătrunse un cîntec frumos, blînd. Cîntau niște muzicanți ambulanți. Atunci Karl își aduse aminte de copiii care la ora aceea se

jucau pe-afară. De la ei va afla sigur mai multe despre mama lui decît de la cei mari.

Mîncă repede, spală la chiuvetă farfuria, furculița și le așează frumos la locul lor. „Mai tîrziu am să fac și aici ordine,” gîndi cînd trecu în fugă prin odaie. Decamdată își ridică doar cărțile lui, aruncate pe jos. Speranța se trezise din nou în el, alungîndu-i de tot îngrijorarea ce-l sufoca. La ușă se opri: observase pe podea zăvorul smuls de la locul lui. Îl ridică. Era tocmai nimerit pentru colecția lui de vechituri. Poate îl va mai putea folosi vreodată la ușă. Trebuie numai puțin îndreptat. Pînă atunci îl va păstra în cutia lui.

Cînd Karl coborî în fugă treptele, nu observă că zîmbărețul cu ziarul îl urmează.

Aproape toți copiii din bloc se adunaseră lîngă bătorul de covoare. Pînă și șoricarul cu picioare strîmbe al familiei Waldmann se afla printre ei. Toți trăgeau cu coada ochiului spre mansardă și șuşoteau.

Cînd îl văzură pe Karl, în costumul lui de marinăr, își dădură coate și amuțiră. Toate privirile erau îndreptate spre el. Chiar și șoricarul clipi, cătîndu-l cu ochii. Cu privirea în pămînt, Karl se apropia încet de grupul copiilor. E adevărat că printre ei se aflau Franz și micuțul Peter, dar cu ceilalți nu prea se avea bine. Nu erau copii de proletari. În spatele lui, omul cu ziarul se arătă în ușă și-l urmări tot timpul cu privirea.

— Aha ! exclamă Olaf, văzîndu-l.

Nu numai băiatul doctorului Böhm, care era mai mărișor (avea doisprezece ani), ci și ceilalți copii știau prea bine că acest civil venise cu poliția și că e probabil agent. Știau de asemeni că mai sînt cîțiva polițiști ascunși în casă.

— Toți care vor vorbi cu Karl Brunner vor fi notați, șopti Olaf cu importanță. Întotdeauna se procedează așa. Cînd cineva e comunist, poliția arestează pe toți prietenii și cunoscuții.

— Ce vrea Karl ? De ce vine la noi ? ! Vrea să ne vorbească ! se alarmară cîțiva.

— S-o credeți voi ! le aruncă Franz o privire plină de dispreț. Nu vă face el cîntecul ăsta. Fricșilor ! Ascundeți-vă mai bine sub fustele mamelor voastre.

— Hai mai bine să ne jucăm pe stradă, zise Werner, strîmbînd din nas. Și se îndreptă spre gang.

Zvîrlind astfel de vorbe și altele asemănătoare, copiii plecară unul după altul. Și în timp ce Karl se apropie încet, cu privirea încă în pămînt, grupul se împuțina mereu.

— Bine că am scăpat de ei, murmură Franz cu amărăciune cînd lîngă băătorul de covoare rămaseră numai el cu Peterchen și șoricarul Lizei Waldmann.

Karl era cam la douăzeci de pași, cînd răsună o voce aspră, poruncitoare :

— Franz ! Intră imediat !

Schramm, pantofarul, ieșise din gangul porții (acolo era intrarea în atelierul său) și se uita cruciș spre agentul care — cu ziarul în mînă — prinsese parcă rădăcini în ușa. Pantofarul Schramm era întotdeauna morocănos și nemulțumit. Dar de data aceasta părea deosebit de agitat. Fața îi era zbîrcită și galbenă ca pielea argăsită. Iar sprîncenele negre, dese, se împreunaseră deasupra nasului.

— Ce-astepti ? ! Franz !

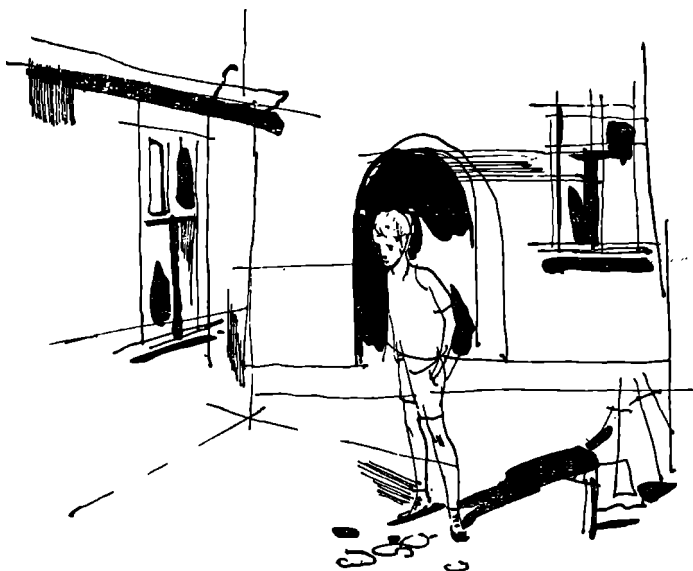
Glasul răsună atît de aspru și de amenințător, încît Franz, rușinat, cerîndu-i cu privirea iertare lui Karl, se întoarse încet și porni spre casă.

Karl nu observase nimic din toate acestea. Se apropia mereu îngîndurat, preocupat, cu ochii lăsați în jos. Nici cînd, îndată după aceasta, o voce ascuțită de femeie strigă de la etajul întîi : „Peter, poftim în casă !” — nu auzi nimic.

Se apropia încet, cu pași egali, și ridică privirea numai cînd ajunse în dreptul băătorului. Rămase locului încremenit. Era atît de dureros ca și prima privire aruncată în odaia răvășită. Poate chiar mai rău. Nimeni lîngă băătorul de covoare ! Nici un copil cu care să stea de vorbă. Nici Peterchen, nici Franz, cel mai bun prieten al său. Doar șoricarul cu picioare strîmbe se uita la el, dînd din coadă.

Se auzi un fluierat. Șoricarul își întoarse capul și plecă tiptil, fără să se mai uite înapoi.

Karl rămase absolut singur. Își lăsă din nou bărbia în piept și ochii i se umplură de lacrimi fierbinți. Ce

să facă ? Se întoarse și porni încet. Mai încet de cum venise. Mergea pe marginea gazonului împrejmuit cu sîrmă. Printre lacrimi, parii ce susțineau sîrma păreau în mod ciudat cînd mari, cînd piperniciți. Pe drum se tîra un melc. Altădată, Karl l-ar fi ridicat și l-ar fi așezat în iarbă, ca să nu-l calce careva. Dar acum... s-a sfîrșit ! Totul, totul e pierdut !

Și cum pășea Karl cu privirea în pămînt, ceva îi sclipi în ochi. O băltoacă strălucea frumos în soare. Iar în băltoacă... (se opri, și inima începu să-i bată mai repede !) ceva mic, rotund și strălucitor. Nu vedea clar printre lacrimi, dar... dar... Își șterse ochii și zîmbi.

Se aplecă repede și își luă din băltoacă jucărioara, micuțul Hopa-Mitică, întotdeauna veselul, neînfricatul și cutezătorul luptător al Frontului Roșu, cu căpșorul și cu micul său pumn de oțel. Și cînd îl luă din apă, răsună clopoțelul : cling-cling.

Inimioara-clopoțel clinchetea în pieptul de oțel, strecurînd și în sufletul lui Karl bucurie, încredere și curaj.

— Încă nu s-a sfîrșit totul, nu e totul pierdut !

Karl privi în sus mirat. Din locul acesta nu se vedea fereastra lor de la mansardă. Cum o fi ajuns omulețul de oțel aici ? Nu putea să-și explice. Dar ce importanță avea ? Principalul e că l-a găsit ! Karl îl viri în buzunar, temîndu-se parcă să nu-l piardă iarăși.

În clipa aceea auzi un fluierat încet : primele note ale cîntecului „Malvina are soț coafor“. Era semnalul lor. Numai Franz putea fi.

Dar Karl nu privi dintr-o dată într-acolo. Își întoarse capul încet, ca din întîmplare, spre gang. Dacă Franz fluieră atît de încet, înseamnă că e ceva tainic și primejdios. De altfel și după timbru se putea bănuîi asta.

Karl aruncă o scurtă privire... de ajuns ca să-l vadă pe Franz în ușa deschisă a atelierului. Îi făcea semn să se apropie.

Karl merse liniștit mai departe. Apoi făcu un mic ocol și se îndreptă încet spre intrarea în gang.

Între timp, Franz închisese ușa aproape de tot. Fără să fie văzut, îi șopti încet prin crăpătura îngustă :

— Nu te apropia ! Ascultă numai ! Te urmărește un agent. Ieși pe stradă și fă așa ca să-ți piardă urma. Pe urmă te aștept în colț, la brutărie.

Franz închise ușa fără zgomot. Iar Karl, cu mîinile în buzunare, merse încet și calm mai departe spre poartă. Numai sprîncenele i se încruntară, de parcă ar fi măsurat obstacolul pe care urma să-l sară.

Ajungînd la poartă, Karl privi îndărăt peste umăr. Doar o clipă. Omul zîmbăreț, cu ziarul, citea lista de prețuri afișată pe ușa atelierului lui Schramm, ca un veritabil client, dornic să-și comande pantofi :

IOHANN SCHRAMM, PANTOFAR

Reparații :

Tocuri	0,75 R.M.
Pingele	1,50 R.M.
Talpă întreagă	3,50 R.M.

Karl observă că agentul se uita cu coada ochiului după el.

„Dacă îți sucești ochii așa, o să-ți ajungă fața la ceafă și-o să-ți curgă lacrimile pe spinare când o să plîngi !” gîndi în sinea lui Karl și, fără nici o grabă, ieși în stradă.

Nu știa că a părăsit casa pentru totdeauna.

CAPITOLUL TREI

În care furgoneta brutarului sosește tocmai la timp, și Karl râde în hohote.

Ajuns în stradă, Karl aruncă priviri repezi în dreapta și în stînga. Nici un polițist. Iar un tramvai tocmai trecea. Karl l-ar putea ajunge chiar dacă tramvaiul ar merge de două ori mai repede.

Deci, haide ! Fuga peste drum, apucă bara de fier, un salt, și Karl e pe scări. Taxatorul din vagon nu l-a observat.

Karl aruncă o privire îndărăt. Agentul ajunsese și el tramvaiul din urmă și sări în remorcă.

„Aleargă, nu glumă ! gîndi Karl. La crosul din Grünewald ar cîștiga premiul întii“.

Iată-l acolo, în spatele lui. Pe scară, ca și el. „Ai grijă, domnule agent ! Strict oprit ! Dar e ușor pentru un agent. Chiar dacă-l vede taxatorul, nu-i face nimic !“ gîndi Karl.

Nu-și mai întoarse capul. Dar știa să privească foarte bine dintr-o parte, ca vrăbiile. Agentul nu-l slăbea din ochi.

„Trebuie să sar înainte de a opri, își zise Karl, altfel mă prinde. Deci, la prima răscruce, ca să pot dispărea după colț. Să vedem dacă domnul agent știe și să sară jos tot așa de bine.“

Karl uitase în clipa aceea de toate necazurile. Obrajii îi ardeau de emoție, ca la un concurs sportiv.

„Aici, pe Ulmerstrasse ! Dar un prostănac de agent de circulație stă chiar la răscruce. Dacă sar, drept în brațele lui nimeresc. Dar iată-l că se-ntoarce în partea cealaltă. Perfect. Atenție ! Cam mare viteza... Să mă

las mult pe spate, altfel mă ia avîntul... Acuma... Hopa !"

Cînd agentul de circulație întoarse capul, un băiețel de vreo zece ani o zbughi pe lîngă el spre Ulmersstrasse. Asta, pe el nu-l interesează. N-a văzut de unde apăruse copilul. Dar iată că un om în toată firea sare de pe scara tramvaiului în mers și vrea să fugă pe lîngă el tot spre Ulmestrasse. Oho ! Stai ! Sergentul îl apucă de braț.

— Mai domol, domnule ! îi spuse cu o profesională politeță. Dumneata ai sărit dintr-un tramvai în mers !

— Lasă-mă-n pace ! strigă celălalt agitat. Sînt în exercițiul funcțiunii, și vru să-și elibereze brațul.

— Și eu sînt în exercițiul funcțiunii ! îi replică agentul de circulație cu mult calm. Și tocmai de aceea veți plăti o amendă de trei mărci.

— La naiba ! Dar nu înțelegei ? !

Sergentul ridică amenințător glasul :

— Mai încet vă rog !

Cînd domnul, turbat de furie, îi arată legitimația de agent secret, sergentul îi dădu drumul și domnul o rupse la fugă.

— De ! Cine-i de vină dacă de secret ce e nu-l recunoaște nimeni ? Sergentul ridică din umeri și, cu fața liniștită, dădu cale liberă unei mașini care tocmai trecea pe acolo.

Cînd agentul ajunsese în goană în Ulmerstrasse, străduța liniștită era aproape pustie. Numai o furgonetă de pîine, trasă de un cal, venea din direcția opusă. Unde să fi dispărut puștiul așa, deodată ? Mîrtoaga posomorîită se apropia la pas, și de pe capra înaltă a furgonetei un băiat de vreo cincisprezece ani, cu ochi inteligenți, strălucitori, îl privea parcă batjocoritor.

Ucenicul de brutar fredona un cîntec la modă :

*Malvina are soț coafor
Și-i încîntată de-al ei odor.
Ce mult îl iubește,
Căci pentru coafură
Și pentru manichiură
Nu mai plătește !*

— Unde a putut să dispară blestematul ? se întreba mînios agentul. Parcă l-a înghițit pămîntul !...

Încet, iscodind cu coada ochiului în toate părțile, o luă pe stradă în sus.

Între timp, furgoneta cu pîine se apropiase. Era vopsită în verde. Scria pe ea cu litere mari, albe „*Hut și Fuchs — brutărie de lux*“, iar dedesupt erau pictate pîini, cornuri, chifle.

Agentul nu se uită după vehicul. Și de ce-ar face-o ? Ar fi văzut ușa din spate deschisă, iar înăuntru, coșuri de pîine, pline și goale. Dar de după coșuri, din întuneric, băiatul în costum de marinăr se uita ironic după agentul care înainta țeapăn pe Ulmerstrasse, privind numai drept înainte.

— Vede-te-aș la morgă ! murmură băiețelul în costum de marinăr. Auuzise aceste cuvinte cu două zile înainte : le strigase după perceptor vînzătorul ambulant de la etajul trei.)

Furgoneta mai avea de trecut pe la mulți clienți. Se oprea în fața unor birturi și berării. Helmut, ucenicul brutar, sărea de pe capră, scutura un clopot destul de mare, apoi cineva ieșea din local și lua coșul cu pîine dinainte pregătite. Karl, dinăuntru, deschidea și închidea ușa, pregătea coșurile și-l primea pe cel gol...

Mai tîrziu, Karl îl rugă pe Helmut să-i dea voie să sune și el din clopot. Suna așa de frumos ! Clopotul, mare și frumos, era agățat de-o curea. Furgoneta oprea în fața unor berării, cîteodată și în fața unor case particulare simandicoase, și atunci Karl scutura clopotul. Aproape că uitase de marea lui supărare.

În acest timp, Franz Schramm se învîrtea de colo-colo, nerăbdător, prin fața brutăriei. „*Hut și Fuchs — brutărie de lux*“ scria pe geamul vitrinei. Ce-o fi cu Karl ? Îl așteaptă de aproape două ore. Și nu-i de loc ușor să aștepți, mai ales aici, în fața brutăriei. Îți face rău mirosul ademenitor de pîine caldă.

Nici urmă de Karl ! A trimis-o pe Liza Waldmann, ba și pe micuțul Peter, să dea o raită prin împrejurimi, să vadă dacă nu l-a prins cumva poliția.

Se însera și în brutărie tocmai se aprindea lumina cînd sosi furgoneta. Helmut sări de pe capră.

— Malvina are soț coafor, fredona vesel cînd Franz veni lîngă el și-i șopti :

— Știi ce s-a-ntîmplat la Brunner ?

Helmut, înalt și slab, nu răspunse. Dădu numai din cap. Așa era de felul lui : cam mut.

— A dispărut și Karl, mai șopti Franz cu fața îngrijorată. Nu cumva l-ai văzut ?

Helmut nu răspunse nici de astă dată. Dar în timp ce scotea un alt teanc de coșuri goale, făcu semn cu capul înspre fundul furgonetei. Franz scrută întunericul dinăuntru și-l recunoscă pe Karl.

Lumina vitrinei cădea pe vehicul, lăsînd interiorul în întuneric. Era foarte înțelept din partea lui Karl că nu ieșea de acolo. În jurul casei, adîlmecînd, dădeau tîrcoale copoi.

Franz se furișă lîngă Karl în întuneric.

— Cum ai scăpat de scîrbosul ăla de agent ? îl întrebă mai întîi.

Dar Karl nu răspunse. Cu mîna tremurîndă, îl prinse pe prietenul său de braț.

— Ce-i cu mama ?

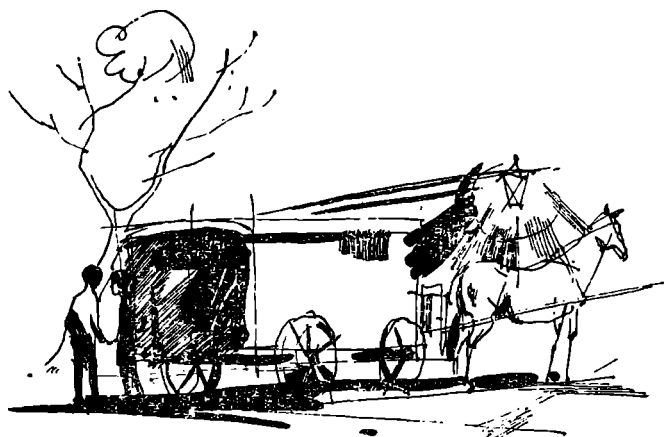
Cît a colindat cu Helmut în furgonetă, tot sunînd din clopot, uitase de supărare. Dar cînd se apropiară de casă, Karl simți iarăși acea strînsoare în gîtlej. Și o durere surdă îi încerca tîmplele. Un cerc rece de fier părea că i-a cuprins capul.

— Ce-i cu mama ? Ce s-a întîmplat ? a fost prima lui întrebare. Pînă în clipa aceea n-a putut vorbi cu nimeni. Franz trebuie să știe ! A stat de vorbă cu băieții, și toți ceilalți erau acasă cînd a venit poliția și a pătruns în locuința lor.

— N-au prins-o ! răspunse Franz zîmbind și-i puse palma pe umăr, vrînd parcă să-l liniștească. A ieșit pe fereastră și pe-aici ți-e drumul !..

Ochii lui Franz sclipeau de mîndrie și entuziasm. Karl îl asculta cu gura căscată, parcă ar fi vrut să înghită cuvintele, nu numai să le audă.

— Două ore au căutat-o peste tot, continuă Franz să-l informeze. Au făcut cercetări. Să-i fi văzut cum

umblau pe acoperiș ca pisicile. Dar au găsit pe naiba !
Phuit ! S-a dus !...

Franz scoase o fluierătură scurtă, iar cu brațul schiță
în aer niște mișcări comice.

— S-a evaporat ! adăugă el vesel. Ca un fluture...
Ia-o de unde nu-i !

Fața lui Karl se luminase de bucurie și fericire. Ri-
dică pumnul și se trezi strigînd :

— Ura ! Ura !

Începu să rîdă cuprins de-o nestăpînită veselie, un
rîs în hohote, pînă la lacrimi, și rîzînd îl tot bătea pe
Franz Schramm pe umăr.

Dar Franz, devenit deodată serios, privi împrejur în-
grijorat.

— Termină, Karl ! șopti. Încetează o dată ! Mișună
pe-aici ca șobolanii. Vrei să te-audă ? ! Ține-ți gura,
îți spun !

Dar Karl nu se mai putea stăpîni.

— Ha-ha-ha-ha ! Rîzînd astfel, voia parcă să deșerte
din el toată îngrijorarea, amărăciunea și necazul. Atunci
e în regulă ! Nimic nu-i pierdut ! E foarte bine !

Franz îl scutură pe Karl de gulerul costumului său
de marinar :

— N-auzi, măi ? ! Stau pe-aici, la pîndă ! Termină o dată !

Rîsul încetă parcă retezat cu cuțitul. Karl holbă ochii la Franz și amuți, de parcă abia acum ar fi înțeles primejdia. Pe urmă, după o mică pauză, întrebă încet, cu seriozitate.

— Dar ai spus că mama a dispărut.

— Da, a scăpat. Dar ei se gîndesc că se va întoarce pentru tine ! De-aia pîndesc pe aici. A tras Liza cu urechea. Să nu te-ntorci acasă.

— Și dacă nu mă întorc ? Mama tot o să creadă că-s acasă... și se va-ntoarce... și poliția o va aresta.

Karl își lăsă capul în jos, încercînd să-și stăpînească lacrimile care-l năpădiseră.

— Se va-ntoarce, șopti și se-nroși de parcă-i era rușine. Se va-ntoarce !

Îi era rușine că a rostit acest lucru, așa cum îi era rușine ori de cîte ori îl săruta mama în fața altora. Știa sigur că mama lui n-o să-l lase singur, și acest gînd îl făcea în același timp fericit și nefericit. Emoția fierbinte și îngrijorarea rece îl cuprindeau valuri-valuri.

— Cîini afurisiți ! strecură Franz printre dinți cu o furie neputincioasă, strîngînd în același timp pumnii. Au aprins lumina pentru ca mama ta să creadă că ești acolo și să vină !

— Ce facem ? întrebă Karl cu șovăială în glas.

— Lasă, Karl ! Vedem noi... M-am și gîndit. Am un plan precis. N-o să-i lăsăm să-și facă de cap ! Începem lupta. Vom lua toate măsurile ca mama ta să nu cadă în cursă.

CAPITOLUL PATRU

*Despre lanțul de veghe al copiilor și despre
omul cel gras care e cît pe ce să pricinuiască
o nenorocire. Dar Helmut salvează situația,
iar Franz va ajunge martir al solidarității.*

La opt și jumătate, micuțul Peter se și afla la post, așa cum era prevăzut în plan. Trebuia să-și găsească de joacă pe scară și să-i spună celui de-afară dacă se întîmplă ceva important în casă. Primise ordin să se joace liniștit și să nu alerge în toate părțile, ca să nu bată la ochi.

Peterchen însă nu-și găsea locul. Pentru întia oară lua și el parte la o adevărată acțiune secretă. Avea doar șapte ani. După ce a mîncat, a rugat-o pe mama lui să-i dea voie să mai iasă jumătate de oră pe-afară. Mărul îl ia cu el — a adăugat.

Jumătatea de oră trecuse de mult. Dar cum era să-și părăsească postul ? ! Tocmai acum, în ceasul celei mai mari primejdii... Niciodată ! O să mănînce bătaie acasă. Atîta pagubă ! Peterchen era chiar mîndru că va suferi din această cauză. O să aibă și el ce povesti !

Mușca din măr cîte puțin și între timp privea atent în toată părțile. Era mai ales cu ochii la poarta deschisă.

Deodată îl văzu strecurîndu-se în hol pe agentul acela scîrbos care fusese după-masă și-l urmărise pe Karl. Ah ! Cu cîtă plăcere i-ar aplica un upercut sec ! O lovitură scurtă cu dreapta, apoi stînga la plex, și gata ! Ar rînji scîrba cu dinții la tavan ! Peterchen trăia cu mintea toate acestea. Oh ! Cum s-ar întinde pocitul ! Ochii băiatului străluceau și obrajii bucălați îi ardeau în timp ce molfăia din măr. Trăgea cu coada ochiului. Agentul era însoțit de încă doi. Oamenii lui, fără în-

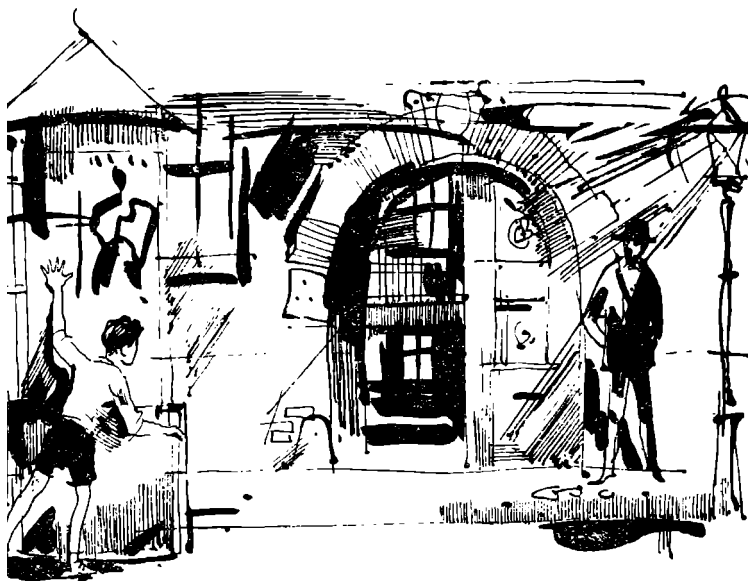
doială ! S-au oprit chiar lingă scară, și pocitul le arăta ceva.

Peter lunecă în jos, pe trepte, cît mai aproape. Erau fotografii. Șeful dăduse fiecăruia cîte una, și băiețelul îl mai auzi spunîndu-le :

— Țsta e... Uitați-vă bine !

Peter ieși tiptil după ei, în stradă. Unul dintre agenți se oprise la vro zece-cincisprezece pași în dreapta, celălalt tot așa, la stînga. Scîrba scîrbelor, pocitul pocitilor stătea la pîndă pe partea cealaltă, pe marginea trotuarului.

Trebuia să comunice imediat. Asta-i ceva foarte important. Porni încet spre afișierul din colț unde, conform planului, era locul de observare al lui Franz. Franz stătea într-adevăr rezemat de afișier, cu mîinile în buzunare și fluiera încet. Dar Peter n-apucă să se apropie. Franz îi făcu semn din cap că a văzut bine totul și n-are nevoie de raport. Să se întoarcă la postul lui de

observare. Peterchen înțelese gestul. Dar era tare dezamăgit ! Nici acum, cînd a văzut singur ceva atît de important, n-au nevoie de el !

Se întoarse bosumflat la scară și acolo își continuă în imaginație meciul de box cu agentul secret... Dacă pocitul parează lovitura cu stînga, atunci intră cu capul în burta lui, să se clatine în el și varza ce-a mîncat-o ieri !

De pe partea cealaltă a străzii, agentul observă o fețișă palidă, bolnăvicioasă, de vreo cincisprezece ani, care aștepta nerăbdătoare pe cineva. Dar ceea ce nu i-ar fi trecut prin minte e că de fapt fata îl ținea pe el sub observare. Pe partea cealaltă, Helmut ședea pe soclul unui stîlp și privea înainte somnoros, ca și cum nu l-ar fi interesat nimica.

Franz la stînga porții, Liza și Helmut peste drum puteau sta liniștiți la locurile de pîndă, căci agentul și subalternii acestuia nu-i cunoșteau. Dar Karl era căutat, ca și mama lui. Doar fugise de sub ochii agentului. De aceea nu putea ieși în stradă. Cel mai bun lucru ar fi fost să-l scoată de tot din combinație, dar n-aveau un al patrulea om de încredere care să apere cea de-a patra latură a porții. Deci și Karl trebuia să stea la pîndă. Se ascunsese la dreapta, în grădina din fața casei vecine, în spatele unor tufe rare. N-avea voie să-și scoată capul, dar vedea prin gard trotuarul pînă aproape de colț. De acolo trebuia să pîndească dacă nu cumva vine mama lui.

Orele treceau. Era aproape nouă și jumătate. Dinspre scări se auziră plîsete și țipete. Mama lui Peter îl găsisese în sfîrșit și-l țira acasă cu forța. Peterchen se apăra cu înverșunare, țipă, spuse că are o treabă importantă, dar cum nu putea „divulga secretul“ se lăsă pînă la urmă dus în casă.

La nouă și jumătate, Liza observă că agentul se uită cu atenție la ceas. Încercă să ghicească de ce face asta. „Oare ce au de gînd ? Își spun, cu siguranță că dacă doamna Brunner ar fi să vină la băiatul ei, cam la ora aceasta ar veni. Doar e femeie deșteaptă și știe că mai tîrziu, cînd strada e pustie, nu se va putea ascunde atît de ușor printre trecători. Are dreptate agentul,“ se

gîndi Liza. Iată că face un semn discret oamenilor săi : atenție !

Atunci făcu și ea semn înspre Franz și Helmut : atenție !

Toți simțiră furnicături în degete, la mîini și la picioare : acum ! Acum ar trebui să vină ! Cine are s-o zărească primul ? Totul depindea de aceasta. Îi vor putea atrage atenția la timp ?

Karl stătea ghemuit după tufe în grădinița din fața casei vecine. Dar nu vedea prea bine. Ar fi fost riscant să dea crengile la o parte. Mai avea și grilajul în dreptul ochilor și, ce era mai prost, privea totul de jos. De aceea, uneori nici nu distingea fețele trecătorilor. Ba dacă se oprea cineva aproape, în fața lui, nu mai vedea nimic. În astfel de cazuri, de furie, îi venea să-i strige trecătorului : „Dă-te la o parte, burtă-verde, că doar nu ești făcut din sticlă !” Și-abia se putea stăpîni să n-arunce cu bulgări în el. N-avea însă voie să se trădeze.

De aceea, încordîndu-și privirea la maximum, Karl scruta semiîntunericul, căutînd să-i deosebească pe trecători. Îi dădea în ochi și lumina felinarului din față. Karl se temea că n-o să-și observe mama cînd va trece și că tocmai din cauza lui va cădea ea în ghearele poliției. Simți din nou un nod în gît.

Sforțarea îi obosise ochii (de altfel plînsese mult în ziua aceea !). Își simțea pleoapele atît de grele, încît trebuia să facă eforturi ca să și le țină ridicate. Trecuse o oră și jumătate de cînd se uita țintă la trecători. Ochii i se închideau, oricît se sforța să și-i ție deschiși. Atenție ! Atenție ! Mama poate veni în orice clipă ! Se înțepă cu un spin, ca să rămînă treaz. Deodată tresări. Doar n-o fi adormit ! Ba da ! Cît o fi trecut ? Poate o secundă. Dar mama putea să treacă tocmai în clipa aceea. Poate totul s-a sfîrșit ! Totul e pierdut ! Și numai din vina lui !.. Ochii i se umeziră.

Atunci auzi orologiul bisericii Hedviga bătînd zece fără un sfert... De două ori tare și rar, de trei ori scurt...

Și Hedviga Brunner a auzit bătăile orologiului. Tocmai cotise pe Ulmerstrasse și-și încetini pașii. Hedviga Brunner era destul de bine deghizată, ca soră a Armatei

Salvării. De sub pălăria de paie cu bor mare abia i se mai vedea fața. O pelerină neagră îi atârna pe umeri și umbla intenționat nițel încovoiată, ca să nu fie recunoscută după mers. Costumul i-l procuraseră tovarășii la care găsisese azil.

Totuși trebuia să fie precaută. N-avea de gând să intre în casă. Spera doar să întâlnească pe stradă vreunul dintre prietenii lui Karl — pe Franz ori pe Helmut. Aceștia sînt copii de încredere. Prin ei ar putea să-i trimită vorbă lui Karl ce are de făcut. Era o acțiune periculoasă, dar trebuia să riște. Karl era unicul ei copil !

Pășea cu grijă, numai prin întuneric. Atunci ieși dintr-un magazin un domn gras și înalt. Picase la țanc. Hedviga Brunner se aținea în spatele lui, ca după un paravan viu, ambulant.

De spaimă, lui Karl îi pierise oboseala. Ar fi fost în stare să stea așa toată noaptea. Urmărea foarte atent cu privirea orice femeie care trecea. Bărbații nu-l interessau. Unul însă îi atrase fără voia lui privirea. Ce caraghios ! Karl nu mai văzuse în viața lui un om atît de mătăhălos. Părea un boloboc pe două picioare scurte. Cu burta lui ocupa aproape jumătate din trotuar. Cînd grăsunul trecu pe lîngă el, lui Karl îi veni să rîdă :

„Omul acesta ar putea să-și pună un afiș pe burtă : cinci minute după burtă vin și eu.“

Omul gras trecuse. Iar în spatele lui, bine protejată, trecu și Hedviga Brunner, fără ca fiul ei s-o observe.

Nimeni n-o avertizase. Nimeni nu i-a atras atenția că la douăzeci și cinci de pași, un agent secret cu fotografia ei în mîină cercetează cu ochi de buhă fiecare femeie care trece.

Hedviga, în spatele omului voluminos, se îndrepta chiar spre agent. Abia după ce trecuse de casa cu grădină în fața, agentul îl observă pe grăsun. Rămase și el cu gura căscată. De mult nu mai văzuse așa mătăhălă de om.

Cînd fu la numai cincisprezece pași de agent, aducîndu-și se pare aminte de ceva, grăsunul se întoarse brusc la stînga și traversă pe partea cealaltă a străzii.

Agentul îl urmări curios cu privirea. De aceea n-o observă imediat pe sora din Armata Salvării care era ascunsă în spatele omului gras și care răsărise acum ca din pământ lângă el. Doar la câțiva pași de agent, singură pe trotuar, în văzul oricui! Se opri instinctiv când grăsunul cotise la stînga, convinsă că a fost descoperită.

Totul dură doar cîteva clipe. De pe partea cealaltă a străzii venea în fugă un băiat înalt și subțirel, de vreo cincisprezece ani. Alergînd nebunește, n-avu timp să se ferească și se ciocni de sora din Armata Salvării. Pachetul mititel din mîna femeii căzu. Sora și băiatul se aplecară deodată să ridice pachetul. În clipa aceea, Helmut îi șopti repede :

— Fugiți, mătușă Brunner ! Sînteți filată ! Karl nu mai e acasă ! Plecați repede ! Vin și eu 'după dumneavoastră...

Și o rupse la fugă. Iar Hedviga Brunner se întoarse și o luă înapoi, nu prea repede, ca să nu bată la ochi.

Cînd agentul privi iarăși în lungul străzii ca să observe femeile ce treceau, văzu numai spatele unei surori din Armata Salvării. „A ieșit probabil de undeva în timp ce mă uitam după grăsun“, gîndi el și nu găsi nimic suspect în asta.

Iar Helmut, oprindu-se puțin lîngă ascunzișul lui Karl, privi în sus spre stele și, încet, fără să miște buzele, ca un ventrilog, murmură :

— Fii atent, Karl ! Mama ta vine în clipa asta din spre dreapta. Vezi, nu te mișca ! N-are voie să se oprească. Ai să ieși pe urmă...

Și porni mai departe în fugă.

Karl simți că i se oprește inima în piept. Mama ! Parcă n-a văzut-o de luni de zile. Și doar azi-dimineață s-au despărțit ! Dar cîte s-au întîmplat de-atunci ! Din ce primejdie scăpase !

Vine ! Ea e ! Și totuși nu-i venea să creadă. Această soră din Armata Salvării — mama lui ? Karl se stăpîni să nu izbucnească în rîs. Soră a Armatei Salvării ! Deșteaptă e mama ! Pieptul îi creștea de mîndrie, bucurie și fericire.

Iat-o ! Sub felinar ! Lumina cădea numai pe gura și bărbia ei. Din ascunzătoarea lui poate privi sub pălăria cu bor mare. Ea e. Mama ! Ce frumoasă-i ! Să-i șoptească doar încet de tot : „Mamă !” — și l-ar auzi ! Acum ! E aproape, aproape de tot ! Dacă ar întinde mîna prin gard ar atinge-o !

Dar nu se poate ! Să meargă în urma ei ? Nici asta nu se poate. L-ar vedea agenții din fața blocului. Iată și doi sergenți de stradă. Mari și greoi, abia-și tîrșesc picioarele. Dar au bastoane de cauciuc, și dacă ar bănuia ceva... De-ar ști cine-i femeia care merge în fața lor ! Va trebui să aștepte măcar pînă se depărtează aceștia. Și ce încet merg ! Între timp, mama a dispărut. L-a căutat pe el și a trecut fără să-l vadă ! Cum au să se mai regăsească ?

Iarăși simți că se înăbușă. Nu se mai putea stăpîni. Sări în picioare și se îndreptă spre colțul grădinii. Acolo lipsea o scîndură din gard. Scoase capul și se uită.

Dar mama dispăruse.

Strada pustie părea și mai întunecoasă. Nici vitrinele nu mai erau luminate. Să fugă după dînsa ? Ce rost avea ! Nici nu știa încotro a luat-o.

Karl rămase lipit de un stîlp acolo, în colțul grădinii. Iar s-a sfîrșit totul. Totul e pierdut ! În clipa aceea se auzi un țipăt. Simți durere pînă în măduva oaselor. Apoi un scîncet înfundat. Plînsul unui copil ! Și o voce groasă, necunoscută.

Karl se întoarse și-l văzu pe Franz Schramm, cel mai bun prieten al său. Un polițist îl ținea de guler și-l scutura ca pe un sac, fiindcă Franz nu voia să se urnească din loc.

Karl se ascunse îngrozit în umbra stîlpului din colțul grădinii.

L-au arestat ! Sub ochii lui ! Iată-l colo, sub felinar ! Fața lui Franz era umedă de sudoare și lacrimi. Iar ochiul drept, lovit, se învinețise și se umflase. Nu făcea nici un pas de bună voie. Îi atîrnau picioarele, și polițistul îl tîra, injurînd furios.

Deodată polițistul — uriaș cît un munte, hain și negru — începu să-i carc lui Franz o ploaie de lovituri în spate, cu pumnii și cu genunchii.

— Știi tu prea bine unde s-a ascuns ! Unde-i puiul de năpîrcă ? întrebă furios polițistul. Spune !

— Nu știu ! răspunse Franz gemînd de durere.

Încă un pumn în spate.

— Nu știi, hai ? Nu știi ?

— Nu ! strecură Franz printre 'dînți.

Cîțiva curioși se opriseră și ascultau în tăcere.

— Apăi stai tu ! mîrii sergentul. Vino încoace, derbedeule ! Te fac eu să vorbești ! și-l îmbrînci pe Franz într-un gang chiar acolo, în fața lui Karl.

Karl mai că înlemnise de groază. Franz, 'bunul Franz, cel mai 'bun prieten ! Să-l schingiuiască din cauza lui !

Din gang se auzi un țipăt îngrozitor, ascuțit. Alb ca varul, Karl își astupă urechile cu amîndouă mîinile și închise ochii.

După un timp desfăcu strînsoarea pleoapelor și, parcă atras de un magnet, făcu cîțiva pași 'spre gangul întunecos. Uitase de 'tot că pe stradă mișună polițistii și că trebuie să fie precaut. Îl cuprindea groaza gîndindu-se ce se petrece cu Franz acolo, dar în același timp ceva îl silea irezistibil să privească. 'Vedea conturul întunecat al polițistului. Nu făcea nimic. Stătea nemîșcat, cu mîinile în șolduri. Iar jos, la 'picioarele lui, se zvîrcolea o mică grămăjoară neagră.

Deodată polițistul întoarse capul și privirea-i 'căzu asupra lui Karl. Acesta încremeni. Rămăsese cu picioarele paralizate, ca insectele cînd le ții în 'palma desfăcută. Nu putea să vadă în întuneric fața polițistului, dar îi simțea privirea.

Primejdia era mai mare ca oricînd, dar nu putea să se miște. Picioarele-i erau ca de plumb. Îar în jur o liniște mormîntală. Totul părea înghețat.

Atunci polițistul duse fluierul la gură. Un fluierat ascuțit străpunse ca un cuțit liniștea nopții. Tocmai ce-i trebuia lui Karl ca să iasă 'din amorteală. Făcu un salt înapoi și o luă la goană. Fugi cît îl țineau picioarele. La primul colț coti și alergă mai departe.

CAPITOLUL CINCI

Despre o noapte îngrozitoare, în care Karl vede un copil salvat de la înec, multe flori și pan-tofi, precum și un ciine lup.

Karl alerga pe străzi întunecoase, slab luminate. Mereu auzea în spate, undeva departe, fluierul ascuțit al polițistului. Poate nu era tocmai așa. Poate că-i vîjîiau numai urechile. Dar nimic nu putea fi mai îngrozitor în clipa aceea decît fluieratul unui polițist. Nici de bastonul de cauciuc nu se temea în clipa aceea cît se temea de acest fluierat.

„N-o să mă prindă!” își zicea în sinea lui, tot fugind. Niciodată! Doar mort!”

Karl știa bine ce însemna să cadă în ghearele poliției. În casele de corecție se servește dimineța, la prînz și seara bătaie, mereu bătaie! Niciodată nu și-ar mai revedea prietenii! L-ar pune să scoată cartofi din pămîntul tare, înghețat, ori să care zgură! Și n-ar mai vedea-o pe mama, n-ar mai putea s-o caute!

„Nu, nu mă las prins!”

Gîfîia și-i zvîcneau tîmplele de fugă. Parcă nu se mai aude fluieratul polițistului. Da, îi țiuiau urechile.

Merse mai departe la pas. Ce stradă o mai fi și asta? Nu știa unde se găsește. O stradă strîmtă, întunecoasă. Numai vreo trei-patru trecători întîrziți. Casele erau lăsate parcă pe-o rînă. Streșinile largi se aplecau întunecoase deasupra lui, din ce în ce mai mult, gata-gata să se prăbușească peste el. Deasupra acoperișurilor întunecoase cerul era roșu. Se pornise un vînt rece.

Undeva, un orologiu cu un sunet străin bătuse orele unsprezece. Nu era ceasul bisericii Hedviga... Unde se afla?... Încotro s-o apuce?... Strada părea că se îngus-

tează din ce în ce... Ce neprietenoasă este !... O luă iarăși la goană.

La următoarea răscruce zări în fața lui canalul Landwehr. Înseamnă că 'a alergat o bucată bună de drum ! Se îndreptă spre grilajul de fier, să privească puțin apa. Atunci îi atrase atenția un grup mare de oameni.

Erau vreo zece-foisprezece. Aplecați toți peste balustradă, priviră un timp în jos, apoi fugiră la scara ce ducea spre apă. Se întâmplase probabil ceva.

Se îndreptă și el spre scara luminată de felinar. Capătul de jos al acesteia se pierdea în bezna ce domnea la suprafața apei. Nu se vedea nimic. Lopețile unei bărci invizibile băteau ritmic apa. Karl voi să-și vadă de drum.

Tocmai atunci văzu însă un polițist și un luntraș purtînd pe brațe o femeie. În spatele lor, un alt luntraș urca scara cu un copil în brațe. O fetiță mică de tot. Să tot fi avut vreo trei ani.

Apa curgea șiroaie din îmbrăcămintea lor, din părul despletit al femeii. Le scosese ră din apă. Karl nu văzuse niciodată sinucigași. Iarna trecută, cînd nu se găseau lemne și nici cărbuni, s-au sinucis doi inși în Ilsestrasse. Auzise și el. Dar acum vedea în sfîrșit cu ochii lui cum arată un sinucigaș în carne și oase.

Femeia era tînără, foarte slabă și avea fața palidă. Părul ud îi cădea pe frunte. Avea ochii închiși. Poate era moartă.

Dar cînd priveai la fetiță te lua groaza. O fetiță mititică, drăguță. Rochița udă se lipise de piciorușele ei subțiri. Iar în părul blond avea numai mîl. Scîncea încet, tremurînd de frig, și cu mînuțele-i ude își acoperea ochii.

Așezară femeia jos și copila alături. Fetița cuprinsese cu ambele mîini brațele mamei sale și scîncea încet :
— Mamă ! Mamă !

Se făcuse o băltoacă mare pe asfalt, din care un mic pîrîiaș șerpuia drept spre Karl. Băiatul, îngrozit, se feri.

Între timp se adunase lume multă. Două florărese de la un local de noapte, un cerșetor bătrîn, un domn voinic, după aparență măcelar, care se întorcea probabil cu nevastă-sa de la o petrecere, cîțiva muncitori și un tînăr palid, elegant, ca un dansator de local de noapte. Poate era și el șomer.

Toți priveau tăcuți femeia abia scoasă din apă și copila care se lipise în neștire de ea. Și cei doi luntrași tăceau, tăcea și polițistul. Dăduse telefon la salvare

și, așteptînd să vie, își frunzărea carnetul în lumina felinarului, să vadă dacă n-a uitat ceva de notat.

Bătea un vînt rece. Atunci Karl își aduse aminte ce spusese mama lui odată cînd venise vorba de un sinucigaș : „Sînt lași cei care își curmă viața ! zicea ea emoționată. Omul nu trebuie să-și ia viața de mizerie, ci să distrugă cauza mizeriei — capitalismul !” Mama lui n-ar face niciodată așa ceva. Și simți că-i este silă de femeia udă, deși îi era tare milă de ea.

Femeia deschise deodată ochii. Dar probabil că nu vedea nimic. Privea în gol. Sau poate chiar la el se uita !

— Mai bine să moară, șoptea răgușită. Marichen să moară. Decît așa, mai bine să se înece !

— Mamă ! Mamă ! scîncea alături copila, agățîndu-se de rochia udă a mamei sale.

— Copilul meu să cerșească ! începu femeia să plîngă sfîșietor. Mai bine... s-o văd moartă !

Un muncitor bătrîn, încăruntît, care stătea lîngă sergent, dădu din cap cu tristețe :

— Ciudată meserie mai e și asta a dumneavoastră, domnule sergent ! i se adresă el calm și încet polițistului. Nu lăsați oamenii să trăiască, dar nici să moară nu-i lăsați.

Polițistul berlinez privi 'brusc îndărăt, ca mușcat de șarpe.

— Lasă agitația ! țipă la bătrîn. Vezi că acum te arestez !

Atunci florăreasa mai în vîrstă, care își ștergea lacrimile cu un colț al broboadei, își înălță capul.

— I-auzi ! zise întorcîndu-se către florăreasa cea tînără, ca și cînd i-ar fi spus numai ei. Dar vorbea tare de tot, așa că auziră toți. I-auzi, cică n-ai voie nici să oftezi. Așa ? Apăi să rîdem atunci. Și începu să rîdă : Ha-ha-ha ! Rîdea tare, sălbatic ; privea drept în ochii polițistului și rîdea cu gura știrbă, deschisă pînă la urechi. Ha-ha-ha, ha-ha-ha !

Atunci și florăreasa cea tînără începu să rîdă. Un ris subțire, tăios. Bătrînul cerșetor le ținu hangul. Rîdea răgușit și tușind. Rîdeau și muncitorii, și tînărul dansator palid. Toți se uitau la sergent și rîdeau nebunește,

de-ai fi zis că au înnebunit subit. Jos, copila zgribulită începu să țipe tare, speriată. Iar măcelarul își luă soția de braț și se depărtă, tirînd-o după el.

Polițistul privi uluit fețele lăbărtate de rîs, ca niște figuri diforme de stafii, ce se holbau la el în lumina pîlpîitoare a felinarului. Nu știa ce să facă. De fapt nu se întîmplase nimic care să lezeze prevederile legii. Rîdeau doar. Dar acest rîs îi aluneca pe spate ca un bulgăre de gheață. Se îndreptă țănos, iar una-i roșcovănă se umflă ca o bășică, gata să plesnească, în timp ce ochii îi alergau dezorientați de la unul la altul.

— Ha-ha-ha-ha ! răsuna în cor, și casele întunecate întorceau ecoul.

— Împrăștiati-vă ! urlă în sfîrșit polițistul și-și scoase fluierul.

În clipa următoare, Karl auzi acel sunet strident, fioros, pe care nu putea să-l suporte, acel sunet care aducea întotdeauna nenorocire, care făcea să sosească în fugă mereu alți polițiști.

O luă la goană. Fugea ca un ôgar. Rîsul îngrozitor și niște pași ce-l urmăreau continuu îi stăruiau în urechi ; și alerga, alerga...

Deodată ajunsese într-o stradă largă, luminoasă. Poate era pe Kurfürstendamm. În fața unei case mari, scaldată în lumină, văzu o masă compactă, întunecoasă, de oameni.

Oameni mulți. Tocmai ceea ce-i trebuia. Karl se strecură între ei, ascunzîndu-se ca într-un tufiș. Și dispărînd între cei mari, căroro nu le ajungea nici pînă la piept, răsufală tșurat. Se simțea parcă mai în siguranță.

Dar în fond ce se întîmplase ? De ce se adunase acolo atîta lume ? Îl împingeau din dreapta, din stînga, îl înghesuiau și nu vedea decît picioare și burți.

— Ce te-nghesui așa ! strigă unul.

— Dacă vrei mai mult loc, închiriază-ți o lojă la comisariat ! răspunse altul.

— Vin ! Uite-i că vin ! se auzi deodată, și undeva în față fanfara începu să cînte un marș infernal, zgomotos.

Îmbulzeala se mări. Valul de oameni, tropăind și călcîndu-se în picioare, îl tirî și pe Karl în față. Se

strecură prin mulțime să vadă ce se întâmplă. Dacă era acolo, măcar să afle tot.

Mai întâi îl izbi în ochi o lumină vie. Vedea foarte bine printre picioarele celorlalți. Un cordon de polițiști ținea lumea la distanță.

Mai întâi, când recunoscu jambierele de piele neagră ale polițiștilor, Karl vru să se întoarcă și să dispară. Dar curiozitatea învinse teama. Printre picioarele polițiștilor, care stăteau în poziție de drepti, vedea atît de bine! Lumina se revărsa dinspre clădirea din față, prin poarta deschisă. Pe pămînt era întins un covor mare, frumos, iar pe covor flori: trandafiri, lalele, garoafe. În lumina aceea minunată, parcă și trandafirii luminau. Și-apoi muzica aceasta cu tobă și alămuri!...

Karl văzu deodată niște picioare pășind prin fața și-rului de polițiști. Nu-i vedea mai sus de genunchi pe cei ce treceau, dar și așa putea să-și dea seama cine sînt.

Numai cizme de lac strălucitoare, cu pinteni de argint, și pantofi de damă din mătase albă, cu podoabe de-ți luau ochii. Nu erau muncitori, asta era sigur. Coboriseră toți din mașini și se îndreptau spre clădire. Probabil că acolo avea loc o mare festivitate. Se puteau recunoaște ușor și pantalonii generalilor. Iată și doamne în pantofi de aur! Călcău pe covorul moale, pe flori, trandafiri și lalele. Și asta în sunetele răsunătoare ale trompetelor. O fi vreo nuntă boierească!

Deodată se produse o și mai mare înghesuială. În jurul lui Karl, picioarele tropăiau, se mișcau. Ferindu-se, se lăsă purtat înapoi și-ncolo. Privi în sus să vadă ce se întâmplă. Observă că toți se uită într-acolo. Unii își ridicaseră chiar miinile. Dar Karl nu înțelese de ce. Nu văzu nimic sus.

Deodată, pe covorul frumos luminat, printre flori, răsăriră cîteva bilețele — două-trei, încă unul... Alte bilețele cenușii, nu prea mari, lunecînd ca frunzele pomilor toamna, se așterneau fără zgomot printre lalele și garoafe. Și totuși părea că picioarele în pantofi de lac și de mătase se împiedică de ele. O clipă se opriră, se traseră înapoi și pe urmă cu pași mărunți, nesiguri, porniră mai departe mult mai grăbite.

Un bilet căzu chiar în fața unui polițist. Acesta nu se putea apleca să-l ia. Fără ordin, nici să clipească n-avea voie. Dar tot întinse piciorul și trase biletul mai aproape de el. Biletul căzuse cu partea tipărită în sus, și înainte ca polițistul să se aplece să-l ridice cu mâinile în mănuși albe, Karl, scoțându-și capul pe lângă piciorul lui, putu citi câteva cuvinte :

„Vrem de lucru și piine ! Nu vrem război ! Jos mâinile de pe Uniunea Sovietică, patria muncitorilor ! Jos fascismul !“

Manifest ! Manifest comunist ! De undeva de sus ploua peste capetele mulțimii, dînd cu tifla fasciștilor. Dar de unde ? Poate de pe acoperiș. Iscusită treabă !

Karl se aprinse de entuziasm. Inima îi bătea sălbatic. Nici nu observă că înghesuiala crește, că oamenii se împing, se înghesuie din ce în ce mai mult. Auzi un vuiet surd, ca dintr-o mulțime de voci agitate, apoi un strigăt undeva mai departe :

— Jos fasciștii !

Pe urmă două-trei voci ceva mai în apropiere :

— Jos cu asasinii muncitorilor !

Karl nu se mai putu stăpîni. Își înălță capul, și vocea lui clară de copil țîșni tare, aprins :

— Jos cu asasinii muncitorilor !

Obrajii îi ardeau. Ochii îi scînteiau. Își strînse pumnii și, strivit între burta și spatele oamenilor, strigă încă o dată :

— Jos cu asasinii muncitorilor !

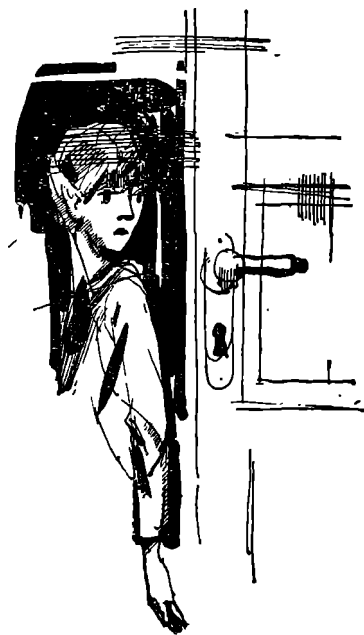
— La o parte ! urlă deodată chiar lângă el o voce puternică, dură, și o mîna mare, cu mănuși albe, se întinse după Karl, să-l înhațe.

Karl se aplecă fulgerător și se strecură ca un țipar printre cele două picioare. Dar o altă mîna albă, de polițist, se întinse după el. Karl mușcă mîna, care se retrase smucit. El folosi clipa aceasta. Aproape în patru labe, se strecură printre picioarele oamenilor, ca o nevăstuică. Coti spre dreapta, apoi spre stînga prin mulțime, ca să-i păcălească pe urmăritori. Înghesuiala era atît de mare, încît polițiștii aveau și așa destul de lucru. Nimeni nu-l mai urmărea pe Karl.

El alerga totuși, pârîndu-i-se într-una că o mîină de polițist îi atinge umărul. Iar în gură simțea încă gustul grețos al degetului pe care-l mușcase.

Curînd se făcu iarăși liniște și-l înconjură întunericul. Se afla pe o străduță lăturalnică. Se opri și trase cu urechea. Apoi porni mai încet, atent la fiecare cotitură. Karl știa prea bine ce s-ar întîmpla dacă pe un băiețel ca el l-ar întîlni o patrulă sau chiar un sergent. L-ar opri desigur să-l întrebe ce caută la ora asta pe stradă, unde se duce, cum îl cheamă și unde stă... Nu ! Nu 'trebuie să se întîlnească cu nimeni !

Abia se gîndise la toate acestea, că și văzu la capătul străzii o lanternă licărind. Pe urmă încă una. Trebuie să fie patrula ! Doi polițiști pe motocicletă. Cu o repeziciune mută, aproape nevăzuți, înaintau în întuneric ca niște umbre plutitoare.

Ce să facă ? Unde să fugă ? !... Dar dacă aleargă, abia că atrage atenția, și cu motocicletă oricine poate fi ajuns din urmă ! Creierul lui Karl lucra cu febrilitate. Să se ascundă ? Dar noaptea, toate porțile sînt închise ! În clipa aceea observă o poartă întredeschisă. Numai că prin fața ei se plimba încolo și-ncoace un S.A.-ist. Karl se lipi de perete. Umbrele plutitoare se apropiau vertiginos. S.A.-istul făcu zece pași într-o direcție, se întoarse, făcu zece pași înapoi, și cînd observă patrula făcu iarăși stînga-mprejur.

Folosind această clipă, Karl se strecură pe lîngă perete pînă la poarta întredeschisă și se furișă înăuntru. Aici precis n-o să-l caute !

A stat cît a stat în întuneric, pînă l-au năpădit gîndurile : „Trebuie că a trecut patrula. Dar cum iese de aici ? ! Dacă-l observă ?... Probabil că în casa asta e vreun sediu important al naziștilor, ori poate vreo cazarmă S.A., dacă au pus santinelă la poartă. Se îngrozi la gîndul că făcuse prostia să se ascundă tocmai acolo. Înseamnă că e foarte obosit și agitat. Dar acum trebuia să-și revină. Să-și păstreze capul limpede și, ceea ce-i mai important, să scape din cursa asta de șoareci. Karl privi pe furiș afară, prin poarta întredeschisă, ca să prindă momentul cînd să poată ieși. Deodată însă auzi ceva atît de minunat, încît la început nici nu fu în stare să priceapă măcar.

Era un cîntec. Dar ce cîntec ! Karl ascultă atent. Oare nu se înșală ? Dar cum să se înșele ? Acest cîntec, îl știa ! Karl foarte bine. Nu-l mai auzise de ani de zile. L-ar recunoaște chiar de-ar fi surd ! Nu mai încape nici o îndoială : e Internaționala ! Imnul muncitorilor !

Se cutremură de bucurie și de spaimă în același timp. Cum e posibil ? Cine poate, cine îndrăznește acum, în aceste groaznice vremuri ale teroarei naziste — și încă în această clădire ! — să cînte imnul comuniștilor ? ! Doar pot fi siguri cei care-l cîntă că-i așteaptă lagărul de concentrare, temnița, chiar moartea ! Cine a putut fi atît de necugetat, atît de ușuratic ?

Și doar nu erau glasuri de copii ! Erau voci de bărbați, răgușite. Abia se aud — de-aici, dinspre geamul

pivniței. Cîntau doi sau trei : „Sculați, voi oropsiți ai vieții...”

Dar dintr-o dată tăcură. Se auzi acum un alt sunet neprecis. Pe urmă un vaiet de durere. Apoi iarăși o voce frîntă : „Hai la lupta cea mare !” Toate acestea răsunau straniu în întuneric, în curtea goală.

Karl se furișă pînă la fereastra pivniței. Știa cît de primejdios e pentru el să mai rămînă în curte, dar voia să afle cine a cîntat aici Internaționala.

Ferestrele pivniței aveau geamuri din sticlă groasă, mată. Dar lipseau cîteva pătrățele. De aceea se și auzise cîntecul. Karl putea vedea cine a cîntat. Dar ceea ce văzu acolo, n-o să uite Karl toată viața, chiar de-ar trăi o sută de ani.

Era o pivniță murdară, goală, luminată de un bec. Lîngă perete, patru muncitori cu cătușe la mîini. Hainele lor murdare, rupte, pline de praf, dovedeau că fuseseră tîrîți pe jos. Iar fețele lor erau umflate, pline de vînătăi, zgîriate. Și totuși, muncitorii cu mîinile încătușate stăteau drepti și îi înfruntau cu privirea pe cei doi naziști care îi loveau sălbatic cu bastoane de cauciuc. Acești patru muncitori zdrobiți în bătăi și plini de sînge cîntau Internaționala.

— Gura, cîinilor, că vă omor ! Încetați o dată, bolșevicilor ! urlă cel mai voinic dintre naziști și-l lovi peste obraz cu bastonul de cauciuc pe unul dintre muncitori.

Muncitorul amuți o clipă. Din gura lui se prelingea sînge. În clipa următoare însă, cu gura însîngerată, continuă să cînte.

Încă o lovitură. Muncitorul se prăbuși și tăcu.

Dar mai cîntau încă trei.

Acum urlau amîndoi naziștii.

— Încetați ! și începură iarăși să-i lovească nebu-nește pe muncitorii lipsiți de apărare. Căzu încă unul.

Cîntau numai doi. Alte lovituri... Acum cînta numai unul, cu glas stins, cu fața sîngerîndă. Dar cînta :

„In-ter-naționa-ala prin noi s-o făurim !”

Karl tremura tot de furie. Dacă ar fi acolo jos, s-ar repezi asupra naziștilor, să-i lovească, să-i muște, chiar

de l-ar tăia pe urmă în bucățele. În furia lui oarbă luă o piatră de pe jos și o aruncă prin geamul spart asupra naziștilor. Apoi sări și fugi spre poartă.

Nu mai încăpea îndoială. A nimerit în curtea unei cazărmi sau închisori naziste. Dar nu putea să fugă drept spre poartă. Ar fi trebuit să traverseze curtea fără nici o acoperire, văzut din toate părțile. Poate e cineva la fereastră !...

Karl fugi spre o stivă de scînduri și bîrne și se ascunse sub ele. O să stea acolo puțin, pînă se vor liniști iarăși lucrurile.

Chemuit sub niște scînduri, asculta cu respirația tăiată. Curînd auzi deschizîndu-se o ușa și o voce țipă :

— E cineva în curte ?! Să se prezinte imediat !

Karl își auzea bătăile inimii. Omul nu mai vorbea, dar Karl văzu cum lumina puternică a unei lanterne mătură curtea întunecată și se oprește la poartă. Lumina albă se mișca încet, scotocind toate ungherele curții. Se apropia din ce în ce mai mult de stivă.

Karl se vîri și mai adînc. Spre norocul lui, dibui între bîrne un mic tunel, în care se strecură. Lanterna luminează scîndurile și bîrnele, dar trecu pe lîngă Karl. Nu-l descoperise. Inima începu să-i bată iarăși mai liniștit. Lumina lanternei se stinse. „Totul e în regulă“, gîndi el. Dar în clipa aceea auzi iarăși vocea răcnind :

— Wolf ! Pe el ! Caută-l !

Curînd auzi mîrîitul înăbușit al cîinelui ce-i adulmeca urma. Un cîine polițist ! Karl auzi zgomotul ghearelor pe asfalt. Cîinele se apropia.

Inima i se făcuse cît un purice. Iată cîinele. Îl vedea din ascunzătoare — un cîine lup, neobișnuit de mare. Alergă la poartă, mirosi acolo nițel, apoi adulmecînd se îndreptă spre fereastra pivniței și de acolo se repezi spre stiva de scînduri. Exact pe drumul parcurs de el !

Karl începu să plîngă de spaimă. Cînd auzi gîfîitul cîinelui aproape de tot, închise ochii, neputincios, așteptînd să fie sfîșiat. Simți răsuflarea fierbinte a cîinelui... Aproape, tot mai aproape... Acum ! O să-și înfigă colții în gîtul lui... Și... Simți ceva cald și umed pe față. Nu-l dorea de loc. Deschise ochii. Cîinele lup se bă-

gase după el sub scînduri. Se pitulase aproape de tot și îi lîngea lacrimile de pe obraz.

Își lipise capul mare, cald, de al băiatului care plîngea, și-i lîngea fața. Karl îl mîngîie și-i șopti cu ochii înlăcrimați :

— Cuțule ! Tu ești cuțul meu cel bun !

De lîngă ușă, nazistul cu lanterna în mînă văzu cum se strecoară cîinele sub scînduri.

— Aha ! zise el. L-a prins ! și luminează într-acolo, să vadă cum îl scoate cîinele din ascunziș pe individul care a aruncat cu piatra.

Cînd lumina lanternei căzu pe coada cîinelui, care se mișca în stînga și în dreapta, nazistul bombăni supărat :

— Nu e nimic ! Vreun șobolan !

Nazistul trebui să fluiera de două ori pînă se întoarse cîinele la el.

Karl aștepta alte clipe lungi. Cînd în sfîrșit auzi trîntindu-se ușa, ieși din ascunzătoarea lui și, repede, fără nici un zgomot, mergînd numai prin întuneric, se furișă spre poartă. Așa cum a intrat în curte prin spațele santinelei va reuși să și iasă.

Și reuși !

CAPITOLUL ȘASE

*In care este vorba despre bulevarde frumoase,
arbori negri în noapte, un vis ciudat și despre
o dorință a lui Karl, care se împlinește*

Karl mai rătăci multă vreme pe străzi. Căuta bulevardele largi și piețele, unde era lumină. Îi era teamă de întuneric. Numai acolo unde era lume multă se simțea în siguranță, fiindcă acolo și polițiștii puteau crede că este cu cineva.

Îi venise inima la loc. În ciuda groaznicelor întâmplări trăite, un sentiment cald îl învăluia ori de câte ori îi zbură gândul la câinele acela. „Ce animal bun și cumsecade !” își aduse aminte de el cu recunoștință.

Trebuia să fie prudent. Pe bulevarde, trecătorii erau din ce în ce mai rari. Karl colindă totuși încă multă vreme pe străzile pustii. De altfel ce putea să facă ? Unde ar fi putut să meargă bietul copil ? Nu mai avea un cămin, unde să-l aștepte mama lui. Se simțea frînt de oboseală și-i era somn, tare somn. Și foamea îl încerca, dar la mîncare nici nu se mai gîndea. Măcar să poată dormi undeva. Dar unde ? Oare va găsi vrun ungher unde să se adăpostească ?... Și mîine va vedea el ce-are de făcut.

Începuse să-i fie frig. Sufla un vînt rece.

„Parcul nu e departe”, gîndi Karl. S-o găsi acolo un tufiș sub care să se poată culca fără să fie observat. Nu încercase niciodată să doarmă afară. Nu-i atît de simplu cum scrie în povestirile cu Piei Roșii sau în descrierile de călătorii. Odată, mama lui i-a istorisit despre o excursie, cum au dormit noaptea în pădure și ce frumos a fost ! Pretutindeni zburau licurici, iar sus, printre crengile copacilor, scînteiau stelele. De mult dorea Karl să doarmă într-un tufiș, sub cerul liber. Iată

că i se împlinea dorința. Numai că... nu era chiar așa de plăcut cum își închipuise.

Tufele din parc nu păreau de loc făcute pentru dormit. Cele mai multe erau prea mici ca să se poată adăposti cineva sub ele. Cele mari creșteau dese, chiar de la pământ, astfel că nu mai rămânea loc dedesubt. Altele aveau crengile atât de rare, încît ploaia trecea prin ele, și pământul era peste tot umed și atât de gloduros, încît nu puteai să stai culcat.

Karl rătăci multă vreme, obosit și plin de teamă, prin grădina întunecoasă, pînă se convinse că locul cel mai potrivit ar fi sub o bancă. Acolo, pământul este mai uscat și mai neted.

Karl se cuibări sub o bancă, dar nu îndrăznea să închidă ochii. Arborii foșneau înfricoșător în ploaia molcomă, și picăturile cădeau cu zgomot pe bancă, deasupra lui. Se gîndea cu tristețe la licuricii pe care-i văzuse mama lui în excursie și la stelele scînteietoare... Nicio dată în viața lui nu văzuse licurici. Aici, în oraș, nu-i de loc frumos noaptea. Copacii sînt negri ca smoala. Felinarele împrăstie o lumină galbenă, tremurîndă. Iar undeva, spre gară, deasupra coroanelor negre ale copacilor, cerul e roșu. Poate arde ceva...

Altă dată, lui Karl nu-i era teamă de întuneric. Dar acești arbori negri au nas, ochi, bărbi și brațe. Iar brațele lor numeroase se mișcă... Parcă-i fac semne. Poate că în spatele fiecărui trunchi gros, negru, stă ascuns un polițist... În spatele oricărui copac poate pîndi un nazist.

Karl auzi uruitul unui tren: întîi tare, apoi din ce în ce mai încet. Undeva cînta o orchestră de jaz. Apoi altundeva, departe, răsună parcă o împușcătură. Aha! Trec pompierii! Clopote și clacsoane: „A-uu, a-uu, a-uu!...” Încă o mașină. Deci arde într-adevăr undeva. După aceea auzi un țipăt... apoi cîntecul unui bețiv. Copacii foșneau, ploaia susura pe bancă. Răsună bătaia unui orologiu.

Atunci își aduse aminte de jucărioara din buzunar. Hopa-Mitică! Cum de-l dăduse uitării toată seara? Îl scoase repede și-l ținu în palma întinsă. Micul luptător de oțel al Frontului Roșu se legănă puțin și rămase dîrz, cu pumnul ridicat.

Cling — cling — cling ! se auzi încet sunetul clopoteului din micuțul piept de metal. Cling — cling — cling ! răsuna liniștitor. „Sîntem împreună. Dormi, Karl. Sînt aici, cu tine. Cling — cling, noapte bună. Unde e mama nu știm, dar e sigur că în clipa asta se gîndește la noi.“

Karl strînse tare în mînă jucărioara și și-o lipi de obraz. O liniște adîncă îl cuprinsese.

— Hai, prietene, să dormim !

O lacrimă se prelinse din ochii lui Karl. Pleoapele i se închiseră și un fior trecu prin micul lui trup. Apoi adormi.

În vis, Karl văzu din nou grădina scufundată în beznă. Copacii, în întuneric, păreau niște dihanii înspăimîntătoare. Trompele lor lungi, grele, și brațele clătînîndu-se încet se apropiau mereu de Karl. Fiecare avea un singur picior : un trunchi mare, gros și negru. Să tot fi fost vreo douăzeci în jurul lui Karl. Iar deasupra, cerul se făcuse roșu.

Dar iată că ceva se mișcă în spatele fiecărui trunchi. Nu distinge ce anume (tot ceva ca un trunchi), dar Karl știe prea bine ce este... Acum vede clar. Mai întîi o mînă, apoi un picior, și după aceea un cap rotund se profilează încet. Și așa, din spatele fiecărui trunchi de copac negru apare, ca o umbră întunecată, cîte un polițist în negru. Stau liniștiți, încă nu l-au descoperit pe Karl. Iar el, ghemuit sub bancă, a încremenit.

Un fluierat despică întunericul ca o dîră subțire de lumină. Dar Karl nu poate să fugă. L-ar observa cei douăzeci de polițiști. Au ajuns aproape de tot. Capul lui Karl se află chiar între picioarele unuia dintre ei.

De departe își aude numele. Apoi același glas strigă : „Marie !“ E vocea mamei. Îl cheamă de departe de tot. El o și vede fugind pe mama lui, în pelerina de soră din Armata Salvării. Aleargă cu părul despletit, ud, și întinde brațele spre el. E mică de tot, ca și jucăria pe care o ține în pumn.

„Marie ! Marie !“ strigă mereu cu voce subțire, parcă din depărtare, și aleargă spre el.

Atunci, de sus, o mîna albă, imensă, cu degetele desfăcute, e gata s-o înşface. Un singur deget al mîinii e cît ea de mare. Dar mama lui Karl aleargă, aleargă cît poate. Rochia udă i s-a lipit de corp. Iar mîna albă pluteşte deasupra ei ca o pasăre uriaşă.

„Marie ! Marie !“

— Nu ştiu unde e, răspunde cineva. Şi sub bolta întunecată a unei porţi îl vede pe Franz. Zace la pămînt. O suviţă de sînge i se prelinge de pe frunte pe faţa palidă.

— Nu ştiu unde e, şopteşte cu greu Franz, parcă aiurînd. El a luat piuliţa şi zăvorul...

Karl aşeză repede piuliţa la loc pe scară. Cînd să pună şi zăvorul, simte miros de fasole arsă şi aruncă repede o privire în odaie. Mama zace pe duşumea, printre rochiile şi rufele împrăştiate. În jurul ei sînt presărate multe flori : trandafiri, lalele, garoafe şi mult pămînt negru, reavăn. E moartă. Lîngă ea, Helmut sună din clopotul de brutar.

Karl aude un clinchet uşor. Hopa-Mitică, în faţa casei, a scos din piept clopoţelul şi, ţinîndu-l în mîna-i de oţel, îl scutură.

Dar iată că un uriaş pantof de mătase, cu toc înalt, se apropie de el şi-l calcă. Omuleţul rămîne întins sub talpa pantofului de damă. Dar cînd pantoful s-a ridicat, făcînd primul pas, Hopa-Mitică sare în sus, stă drept, sună iarăşi — cling-cling — şi are faţa ca a lui Franz.

Se apropie imediat o cizmă mare de lac, de general, cu pîteni de argint. Un pas, şi micul Franz s-a culcat iarăşi, de data asta sub talpa cizmei. Dar şi cizma de lac trece mai departe.

— Cling — cling ! Omuleţul de oţel s-a ridicat din nou în picioare şi strigă : Trăiască Frontul Roşu !

Dar acum seamănă cu Helmut ! Încă un pantof, încă un pas. Hopa-Mitică iar s-a culcat, dar se scoală de fiecare dată, mereu cu altă faţă.

— Cling — cling — cling ! Trăiască Frontul Roşu !
Aşa !

A luat chipul Lizei ! Acum e mama ! Ce bine îi stă cu vechea bască a Frontului Roșu. Oh, ce frumoasă e mama ! Se apleacă deasupra lui și vrea să-l sărute...

Inima lui Karl bate puternic de fericire, atît de tare, încît se trezește...

Cînd deschise ochii, nu înțelese ce-i în fața lui. Parcă era o pădure de bambuși din America de Sud. Dar în clipa următoare își dădu seama că nu-i altceva decît iarbă ! Iarba din fața ochilor lui, de cîteva degete numai, i se păruse pînă la cer de înaltă. Pe firele de iarbă atîrnau picături mari de rouă. O gărgăriță, urcînd pe-un fir, s-a oprit în fața unei picături argintii. Poate bea. Era o gărgăriță cu șapte punctulețe, una din cele obișnuite. Cele cu unsprezece punctulețe sînt mai rare.

Karl se sculă. Îi era frig și-l durea spatele. Își ferecă brațele și picioarele, să se încălzească puțin. Apoi își scutură hainele cît putu mai bine și se așează pe bancă.

Așadar dormise o noapte întreagă singur, sub cerul liber. N-a fost chiar atît de îngrozitor. Sigur că nici unul din colegi n-a făcut așa ceva. Lor le-ar fi frică. Precis. Karl zîmbi. Era mîndru.

Cît să fie ceasul ? În timpul nopții auzise bătăile unui orologiu. Dar spre dimineață n-a mai auzit nimic. Trebuie să fie tare devreme. Nici n-a răsărit soarele. Cerul mijește cenușiu printre coroanele întunecate ale copacilor din parc. Dar aleile presărate cu pietriș se disting bine. Se văd și melcii lungi, negri, umezi, ce se tîrăsc pe iarbă.

Karl simți un gol în stomac. De ieri nu mîncase nimic. Dar deodată auzi ceva care-l făcu să uite de foame. Într-un boschet de liliac din apropiere începu să cînte o pasăre. Nu auzise niciodată asemenea triluri. E probabil o privighetoare. Citise despre asemenea păsări. Și în poezii se spune că privighetorile cîntă tare frumos. Mult mai frumos decît canarul. Da, cu siguranță a fost o privighetoare. Privighetoare ! În toată clasa lui, mare lucru dacă a auzit vreunul o privighetoare cîntînd ! Ce triluri scotea, sărind din cracă în cracă ! Cît de cristalin și de dulce îi era glasul ! Și nici nu tăcu bine, cînd în vîrfurile unui copac începură să fluiera mierlele. Una și încă una ; mai întîi încet, încet de tot, somnoroase. Apoi din ce în

ce mai tare. Altele răspundeau din toate părțile. Un adevărat cor.

Ceva mai târziu auzi clinchetul unui tramvai și uruitul primelor vagoane. Și iarăși își aduse aminte de mama lui și că-i e foame. Un val de neliniște îl cuprinse. Ce-o să facă de-acum încolo ? Doar n-o să umble tot mereu așa, pe străzi !

O mierlă, chiar în fața lui, mișca din coadă și-i flutiera, parcă spunându-i ceva. Karl se uită mohorât, încrețindu-și fruntea, la pasărea prostuță și zise doar atît :

— Ei, lasă. Vedem noi. O să născocim ceva !...

Se sculă și plecă. Trebuia să facă rost de ceva de-ale gurii, să îmbuce ceva, apoi să pornească în căutarea mamei.

CAPITOLUL ȘAPTE

*Despre întâlnirea cu mătușa Maria. Karl află
că o să aibă multă treabă și că o să călătorească
toată ziua cu mașina.*

Străzile erau încă pustii. Karl pășea grăbit, deși nu avea o țintă precisă. Ajunsese însă la concluzia că mai curînd atrage atenția polițiștilor dacă ar umbla de colo-colo fără rost la ora asta pe stradă. Pe cînd dacă se prefăce că e grăbit, vor crede că într-adevăr a fost trimis după ceva.

Întîlni mai întîii o mașină mare de stropit strada. Karl nu mai văzuse acest tip nou. Arunca apa la distanță de trei metri. Străzile mai înguste le stropea trecînd o singură dată peste ele. Lui Karl mai că-i veni poftă să se bage sub duș, atît de neobișnuit era să umble nespălat ca azi.

Ici-colo se deschideau porțile. Un portar ieși în strada liniștită, cu o cheie în mînă. Privi spre cer să vadă cum e vremea, se zgribuli și-și frecă mîinile. Apoi din dreapta, din stînga, ieșiră alți portari. Aproape toți făcură același lucru. Pe urmă se salutară și, înainte de a se întoarce în casă, scoteau din buzunarul jiletcii un ceas mare de argint, verificînd încă o dată cît era ora. După portari apărură căruțele cu lapte și zarzavat.

Curînd va trece pe aici și Helmut cu furgoneta lui pe care scrie „*Hut și Fuchs — brutărie de lux*“. „O să aud și clopotul!“ gîndi Karl. Ce bine ar fi să se întîlnească! Dar nu trebuie să se apropie prea mult de Ilsestrasse.

La o fereastră de la parter se ridicau storurile. O femeie grasă, numai în cămașă și nepieptănată, își scoase capul și-și suflă nasul. Avea niște ochi așa de holbați, de parcă se mira că s-a făcut ziua. Un bărbat în cămașă se arătă lîngă ea. Își săpunea fața pentru bărbierit.

Numărul pietonilor și bicicliștilor creștea mereu. Toți mergeau la lucru. Cine nu are de lucru, acela, desigur, nu se grăbește.

Curînd răsări și soarele. Străzile erau acum gălăgioase și pestrițe. Obloanele prăvăliilor fuseseră ridicate. Karl se simțea din ce în ce mai bine. Grozăviile din timpul nopții i se păreau un vis urît. Poate n-a fost nimic adevărat !

Se opri în fața unui magazin alimentar tocmai cînd se deschidea. Ce de bunătăți erau în vitrină ! Șuncă, lebăr-vurșt, pateu de ficat, salam învelit în staniol, cîrnați de Braunschweig și Frankfurt. Se afla acolo o casă lucrată toată numai din unt, o casă cu ușă, ferestre, acoperiș și coșuri. Toate se puteau desluși. Iată și cașcaval Ementhal, și brînză de burduf de Eidam. Și ridichi... Negre și roșii. Și sparanghel, și mere !...

Nu și-ar fi putut închipui că poate fi atît de interesantă o astfel de vitrină ! Asta bineînțeles fiindcă niodată nu i-a fost așa de tare foame. Se apropie din ce în ce mai mult de vitrină și, închipuindu-și cît de gustoase sînt toate acestea, înghițea în sec. Pe lîngă magazin trecu o femeie. Să fi tot avut vre-o patruzeci și ceva de ani. Avea șolduri și umeri lați. Cu coșul pentru cumpărături pe braț, aruncă o privire spre vitrină.

Observă băiețelul care-și lipise nasul de geam și îl privi o clipă. Vru să pornească mai departe, dar în clipa aceea văzu coatele murdare ale copilului și cîteva fire de iarbă uscată atîrnîndu-i pe spatele hainei.

Femeia se opri brusc. Se întoarse și-i dădu ocol lui Karl, care nu observă nimic. Îl privea cu mare atenție. Pantalonii băiatului erau umezi la genunchi. Se vedea că a stat în genunchi pe pămînt. Și mîinile îi erau murdare. Azi, de bună seamă nu s-a spălat încă. Femeia își încreți fruntea și cu o figură îngrijorată atinse încet umărul băiatului.

— Ascultă, băiețăș ! i se adresă ea prietenoasă.

Karl tresări. Se întoarse cu iuțeala fulgerului și făcu un pas înapoi. Toți mușchii i se încordară, ca, la nevoie, s-o poată zbughi ca din pușcă. Dar nu era nicăieri nici un polițist. Cu ochii speriați, bănuitori, privi femeia drept în față.

Doar sînt și agenți-femei. Știa asta. Ce-i drept, și le închipuia cu totul altfel. Această femeie cu fața rotundă și ochi zîmbitori nu părea să fie om rău. Dar Karl trebuia să fie prudent. Doar era căutat de poliție.

— Nu-ți fie teamă, îi zise femeia cu voce caldă, aplecîndu-se spre el. Nu ești tu băiatul doamnei Brunner ?

Karl o privi uimit. Nu-i plăcea că femeia știa asta. Trase cu coada ochiului, să vadă pe unde ar putea să fugă. Treptele de la intrarea în magazin îl împiedicau. Dar dintr-un salt ar putea fi dincolo și s-ar pierde după aceea printre trecători. Karl făcu un gest, ca și cînd ar fi văzut ceva interesant pe partea cealaltă, dar nu păși într-acolo, ci se strecură într-o parte, gata să sară peste treptele de la intrare.

— Dar tu mă cunoști ! îi șopti femeia. Doar am fost de-atîtea ori la voi acasă. Și-acum două săptămîni, într-o duminică seara... Ți-aduci aminte ? Mi l-ai arătat pe Hopa-Mitică.

Karl se uită din nou la femeie. Într-adevăr, o mai văzuse. De aceea i se părea cunoscută. Dar trebuia să fie prudent. Putea să se înșele. Sînt oameni care seamănă...

Nu, femeia nu-l mințea. Deși Karl o văzuse numai o singură dată, acum știa precis că ei i-a arătat jucărioara de oțel.

— Chiar nu mă recunoști ? întrebă femeia încet, nerăbdător.

Fără nici un cuvînt, Karl dădu din cap și-și lăsă ochii în pămînt. Nu-i mai era teamă de femeie, dar îi era rușine.

Femeia îl prinse de braț, privi cu grijă în jur și se aplecă la urechea lui.

— De ce ești așa de murdar ? Doar n-o să-mi spui că n-a avut grijă mama ta de tine. O cunosc eu prea bine pe Hedviga Brunner. Ce s-a întîmplat ?

Karl își aplecă mai mult capul, dar continua să tacă. Îl podidiră lacrimile. Știa prea bine că n-avea de ce să-i fie rușine. Totuși sîngele i se urcă în obraz. Trebuia să ceară ajutor unor oameni străini.

— Ține coșul ăsta și hai să plecăm de-aici ! îi șopti dintr-o dată femeia, trecîndu-i într-o clipă coșul pe braț. Și apucîndu-l de cealaltă mînă, îl trase după ea.

Cînd Karl ridică privirea, înlemni. Doi polițiști treceau pe lîngă ei. Dar nici nu-l băgară în seamă. Trecură țanțoși mai departe.

Mergînd tăcut pe lîngă femeie, ajunseră după cîteva minute în parc, aproape de locul unde dormise noaptea sub bancă. Acum mișunau oameni pe-acolo. Pe banca lui stăteau dădace cu copii. Și nimeni, absolut nimeni nu bănuia că el a stat o noapte întreagă acolo, sub bancă.

Se așezară într-un loc mai retras, să n-audă nimeni ce vorbesc. Femeia scoase din coș un măr și o felie de pîine.

— Ia, mănîncă mai întîi !

— Mulțumesc, zise Karl și-și aduse aminte de „*Hut și Fuchs — brutărie de lux !*“. Femeia nu mai întrebă nimic. Cu fruntea încrețită, privea serioasă, îngîndurată, la băiat. Dar ochii ei rotunzi, căprui, răspîndeau atîta căldură, încît Karl, înfulecînd din pîine, începu să povestească.

Femeia îl asculta liniștită. Privind fața ei, nimeni n-ar fi putut ghici cît de mult o interesează soarta Hedvigăi Brunner. Din cînd în cînd se uita atentă în jur, să vadă dacă nu trage cineva cu urechea. Deodată, o minge mare, scumpă, se rostogoli la picioarele lor. O fetiță de trei ani, cu funde bleu de mătase și-n păr, și la gît, și-n spate, și la poalele rochiței, venea, pășind mărunț, cu brațele întinse să ia mingea. Grăbită, femeia lovi tare mingea cu piciorul, trimițînd-o mai încolo.

Cînd Karl termină de povestit, mai primi o felie de pîine. Apoi femeia tăcu un timp și privi drept înainte.

Karl avea în sfîrșit prilejul să se uite bine la ea.

Ochii îi erau rotunzi, prietenoși, veseli, fața rotundă și gura mică. Deși avea fire de păr cărunț pe la tîmple, îți puteai ușor imagina cum arătase la vîrsta de patru ani. Deasupra umerilor ei lați trona un cap vesel de păpușă. Și cînd își încrețea fruntea, ca acum, era simpatcă.

— Lasă, nu fi necăjit, spuse în sfârșit simplu și prietenos. Avea o voce atît de adîncă și caldă, încît părea cîteodată că nu-i iese din gură, ci direct din inimă. O să se aranjeze toate, ai să vezi. Și pe mama o vom găsi, n-ai grijă. Nu se pierde așa ușor Hedviga... Dar acum ascultă. O să stai la mine cîtva timp. Eu sînt mătușa Maria. Sînt bucătăreasă la niște oameni bogați. Am să le spun că ești nepotul meu din provincie. Ai înțeles ? Un biet copil orfan, așa am să le zic. O să spun că v-a ars casa, sau așa ceva, și că ai rămas pe drumuri...

— Parcă nu-i așa ? zise Karl încet.

Mătușa Maria îl examină atent.

— Nu vorbi prostii, copile ! Tu nu ești singur. Băiatul Hedvigăi Brunner va găsi pretutindeni tovarăși care să aibă grijă de el. Ce-ți trece prin minte !

Mîngîie încet, cu blîndețe, fața copilului și zîmbi. Ce frumos știa să zîmbească.

— Așa, dragul meu, continuă. Scornim noi o poveste care să sfîșie inimile. Ca în film, ai să vezi tu. Cucoana mea se dă în vînt după astfel de povești. Să-i spui mereu că e frumoasă și faci ce vrei din ea. Ei, și acum să ne vedem de treabă, altfel n-o să fie gata prînzul de azi. Cum să zic eu că te cheamă... Mda, tot Karl, altfel se mai încurcă limba omului. Deci Karl... Nu Brunner, ci Brenner... Brenner Karl. Ai înțeles ? Brenner. Schimbăm doar o literă. E ușor de ținut minte, și dacă te încurci, ori cînd scrii... e o greșeală mică. Ai să ții minte, nu-i așa ?

Lui Karl îi reveni buna dispoziție. Avea atîta încredere în mătușa Maria ! Și avea convingerea că în curînd o va găsi pe mama lui. „Nu se pierde Hedviga așa ușor.“ Asta-i principalul. Restul, să inventeze istorioare, va fi chiar nostim.

— Ia să vedem... De unde vii tu, Karl Brenner ? întrebă mătușa Maria făcîndu-i semn cu ochiul. Fața ei de păpușă era în clipa aceea veselă și șireată. Unde ai stat pînă acum ? Și asta trebuie să știi, nu-i așa ?

— La Fürstenwalde ! răspunse Karl bucuros. Am stat cu mama în sat și dacă mă-ntreabă pot să povestesc cum e pe acolo.

Mătușa Maria dădu din cap zîmbind.

— Bravo ! Într-adevăr ești un băiat dezghețat ! Ei, atunci să mergem ! În primul rînd ascultă atent ce-ți povestesc și ține minte totul, ca nu cumva să ne contrazicem, spuse femeia în timp ce mergea. Baronul Langenhorst e un nazist feroce. Să nu scapi vreo vorbă. Pricepi ? Orice ar spune. Orice s-ar întîmpla ! Mereu să taci și să fii politicos. Fiindcă dacă observă ceva, sîntem pierduți. Ai înțeles ?

— Am înțeles ! dădu din cap Karl serios. Simțea că n-o să-i fie viața ușoară și veselă în casa nazistului, dar n-avea încotro. Se va purta așa cum trebuie, ca să n-aibă mătușa Maria neplăceri din cauza lui. Atinse cu recunoștință mîna mare, puternică a femeii. Mătușa Maria îl strînse aproape de ea.

— Să nu te descurajezi, Karl ! îi zise cu o voce adîncă.

Karl era tare curios să vadă palatul în care va trebui să trăiască. Abia aștepta să termine mătușa Maria toate cumpărăturile. În sfîrșit porniră.

— Uite-aici ! arătă ea o casă boierească după ce cotiră pe o stradă liniștită, cu mulți castani.

În prima clipă, Karl rămase nițel dezamăgit. Își închipuise o clădire nemaipomenit de mare, grandioasă, așa cu vreo șase etaje, cu multe coloane, fîntini arteziene, turnuri și cîte și mai cîte. Cînd colo, palatul bogatului baron Langenhorst era mai mic decît casa din Ilsestrasse 24. Avea numai două etaje și cîteva ferestre mari. În față avea o grădină frumoasă, dar toată clădirea părea veche, cu pereții întunecați, aproape negri.

Interiorul însă îi făcu lui Karl cu totul altă impresie. Îl izbi mai întîii liniștea deplină. În Ilsestrasse, ca în oricare altă casă cu mulți locatari, mereu se întîmpla cîte ceva. Bocănituri, lume alergînd, pălăvrăgeală, uși trîntite, scîncete de copii, cîini lătrînd, și-apoi cînd începea doamna Vogel să tune și să fulgere... Aici era o liniște de gheață, ca în biserica Hedviga, și nu vedeai nici țipenie de om. Și ce scări splendide ! Trepte largi, și toate din marmură albă, ca la muzeul pe care l-a vizitat acum două săptămîni cu școala. Iar în capul

scării, pe un pedestal, o femeie din bronz negru ținea în mână o lampă frumoasă.

Străbătură un coridor lung, cu o mulțime de uși vopsite în alb, de ambele părți. Dar toate ușile erau închise și nu se auzea nici un zgomot, nici o mișcare. Casa părea pustie. În schimb erau multe lucruri interesante de văzut. Multe coarne de cerb și căprioară atârinate pe pereți. Dar Karl nu le putu privi cu atenție, deoarece mătușa Maria îl trăgea repede după ea. Mai trecură prin două uși cu geamuri, și femeia deschise ușa unei odăițe mici, albe.

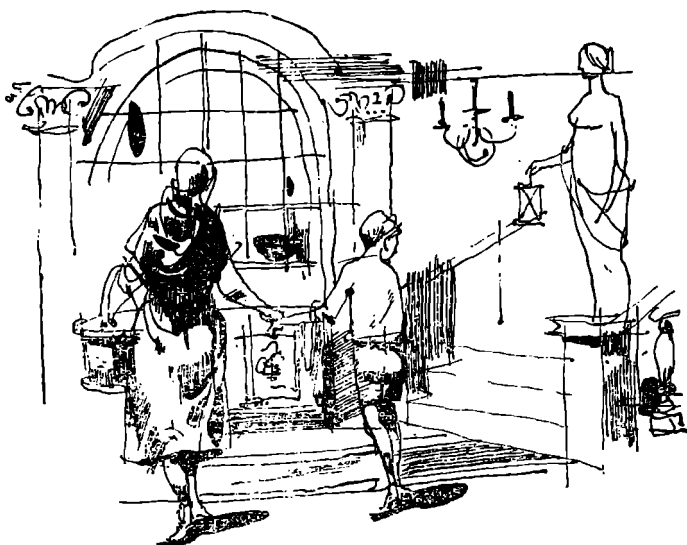
— Asta-i camera mea — zise după ce închise ușa — și sper... și a ta. Cred că ai să stai aici. Dar înainte de toate spală-te bine, băiete. Bine că nu ne-am întâlnit cu nimeni. Ia peria și curăță-ți bine haina și pantalonii. Fă-ți și pantofii, uite, ai aici tot ce-ți trebuie.

În timp ce îi pregătea tot, dînd drumul și apei să curgă în chiuvetă, mătușa Maria vorbea repede, puțin agitată.

— E aici un lacheu bătrîn. Să-i spui domnul Iohann. În primul rînd lui trebuie să te prezinți. Să-l asculți, dragul meu. Trebuie. O să am grijă să nu te chinuiască prea tare. Dar trebuie să taci, băiete, mereu să taci și să te supui. Ai înțeles? Orice-ar spune, orice s-ar întîmpla. Apoi e domnișoara Lisbeth, camerista. Și ea e o podoabă. Te sîcîie, ca praful de strănutat. Dar trebuie să rabzi, Karl. Ai înțeles? Peste tot numai dușmani. Aici nici în vis n-ai voie să te trădezi, să spui cine ești și ce gîndești. Dar capul sus, Karl! Toate or să se schimbe o dată și o dată. Hai, repede, Karl! Pregătește-te! Să fii curat!

Mătușa Maria îl lăsă singur. Karl se spălă, își perie bine hainele... Căută și pieptenele, pe care mătușa Maria uitase să i-l lase. Ghici îndată în care sertar putea să fie.

Curînd fu gata. Spălat și pieptănat, pus la punct. Dar mătușa Maria întîrzia. Avu deci timp să cerceteze mai amănunțit camera.

Era o odăiță mică de tot. Ca a lor, din Ilsestrasse. „La o asemenea scară, se gădea Karl, baronii ar putea să-i dea și mătușii Maria o cameră mai mare.“

În cameră, lucruri puține : un pat, un dulap, o masă, chiuvetă, două scaune și atît. Unde o să doarmă ? Nu-și putea închipui. „În orice caz, se gîndi, tot mai bine-i aici decît în parc, sub bancă,“ și începu să rîdă.

Cînd își periasse haina, Karl simțise în buzunar jucărioara, omulețul de oțel. Acum își aduse aminte de el și-l scoase.

— Uită-te și tu. Îți place ? zise Karl și-l învîrti jur împrejur pe micul luptător al Frontului Roșu. De-acum înainte aici vom locui !

— Cling — cling — cling ! răsună răspunsul, neînchipuit de vesel. Las' că-i bine... Nu mă plîng... Cling !

Karl auzi pași și vîrî repede omulețul în buzunar. În ușă apăru mătușa Maria. Mai să n-o recunoască. Era îmbrăcată în șorț alb și cu bonetă albă, ca vînzătoarele de la cofetăria „Schirm și Klaar“. În spatele ei, un domn înalt, foarte înalt.

Karl sări în picioare și se înclină. Crezu că e baronul. Bărbatul avea părul cărunt, tuns scurt și fața bărbie-

rită. Pelița obrazilor, atîrnînd de-o parte și de alta ca la curcani, tremura din cînd în cînd, mișcată parcă de vreun curent de aer. Era puțin adus de spate și purta un costum verde închis, cu nasturi de argint, închis pînă la gît ; într-un cuvînt, părea un om bolnăvicios, dar distins.

— Iată, ăsta-i băiatul, începu să vorbească mătușa Maria. Prezintă-te, fiule.

— Mă cheamă Brenner Karl, rosti el tare, deslușit, și din nou se înclină. Vin din Fürstenwalde.

Stătea drept, cu palmele pe cusătura pantalonului, și privea în ochii mici, negri ai bătrînului. Bătrînul dădu din cap. Era clar că-i place băiatul.

— Acesta e domnul Iohann, continuă mătușa Maria, apăsînd cuvintele de parcă ar fi vrut să adauge : „Așa, ca s-o știi și pe-asta.“

„Ptui, gîndi Karl, dacă ăsta-i doar lacheul, ce distins trebuie să fie baronul!“

— Vino încoace ! suspină domnul Iohann. Avea o voce slabă, de tuberculos, și vorba lui era întotdeauna puțin plîngăreată, ca un suspin.

Karl păși în fața lui. Bătrînul pipăi cu palmele-i înguste umerii băiatului. Karl înțelese că-i examinează puterea. Mîndru, își îndoi brațul, ca să-i arate mușchii. „Observi ce tare sînt ? Poți să pavezii și străzi cu ei.“

Domnul Iohann era vizibil mulțumit. Dădu iarăși din cap. Bărbia de piele, ascuțită și lungă, se clătina și ea într-un mod ciudat.

— Să mergem la baroneasă, suspină în sfîrșit și o luă înainte cu pași repezi, mărumți.

Trecură prin multe camere. Karl n-avu timp să vadă totul, dar de un lucru își dădu seama : camerele nu semănau nici pe departe cu odăița din Ilsestrasse. Peste tot erau întinse covoare imense. Niciodată nu văzuse camere atît de spațioase. Mai mari decît clasa în care stăteau înghesuiți patruzeci de copii. Ce nevoie au de atîta spațiu ? Ca să stea cît mai departe unul de altul ? Pesemne că nu se pot suferi nici ei între ei.

Ajunseră la o ușă mică, acoperită cu o perdea. Domnul Iohann îl prinse pe Karl de umăr, îl răsuci și-i exa-

mină încă o dată, cu fața îngrijorată, părul, miinile, haina, pantofii, apoi se scutură și el puțin, deși pe costumul lui verde închis nu se putea descoperi nici un fir de praf. În sfârșit tuși încet, își încovoie și mai mult spinarea, zîmbi servil la ușa încuiată, apoi bătu ușor.

Din cameră se auzi un lătrat foarte subțire. Apoi ușa se deschise.

Ceea ce observă Karl mai întâi fu un mic ciine de lux, pechinez. Javra se apropie tîrîș și lătra la Karl ca la un șoricel. De îndopat ce era abia putea să se miște. Lătrînd, își tot legăna coada stufoasă, cu fund cu tot. De ce dă din coadă cînd latră ? Ce vierme respingător ! Acum se culcă pe spate și-și arată burta roză. Lui Karl îi era teamă să nu-l calce cumva. Un ciine adevărat nu-i așa ! Ciinele lup din noaptea trecută, acolo în curte, acela da, adevărat ciine !

Apoi Karl văzu un șir de oglinzi și în fiecare oglindă cîte o doamnă. Dar își dădu repede seama că era o singură doamnă, în fața unei oglinzi triple, care o reflectă de trei ori. Doamna ședea cu spatele spre el, iar o coafeză lingă ea, în picioare, îi aranja părul. Nici nu se întoarse. Cele trei fete priviră la el prin oglindă.

Domnul Iohann și mătușa Maria se înclinară în fața imaginii din oglindă. Karl le urmă exemplul.

Vorbi mai întâi mătușa Maria.

— Doamnă baroneasă, e aici băiețelul acela sărman despre care v-am vorbit adineauri.

Spuse toate acestea cu un glas străin, atît de plîngăreț și prefăcut, încît lui Karl nu-i venea să creadă că vorbea mătușa Maria. Îi venea să rîdă, dar se stăpîni. Nu uitase ce primejdios ar fi să se trădeze. Se afla doar în casa unor naziști.

Doamna din cele trei oglinzi începu să vorbească. Trei doamne tinere, frumoase, semănînd ca trei picături de apă : una în față, cealaltă într-o parte, a treia puțin întoarsă. Avea tenul alb și sprîncenele abia se vedeau pe fața ei. Numai două linii încovoiate fugeau deasupra ochilor. Atît. Cele trei doamne la un loc alcătuiau baroneasa Langenhorst.

— Deci tu ești acel băiețel sărman ? spuse ea cu voce cîntată, ca preotul duminica din amvon. Karl te cheamă, nu-i așa ? Am auzit ce nenorocire te-a lovit ! Maria mi-a povestit tot. Nu despera, fiule. Curaj. Dumnezeu îți va purta de grijă... Bucla de lingă urechea stîngă e prea mare, spuse între timp coafezei, cu aceeași voce. Nu fi trist, băiatul meu. În casa mea vei găsi un nou cămin. Dumnezeu te-a călăuzit la mine. Inima ta tînără, curată, într-o casă creștină, germană, o să învețe negreșit... Ce parfum ? Nu, nu „Lys blanc“, azi dă-mi mai bine puțin din parfumul nou... Inima ta o să învețe negreșit ce înseamnă sfînta dragoste de oameni.

„O adevărată privighetoare, gîndi Karl, cînd ea tăcu, ca să se lase stropită cu parfum, cum sînt stropite florile cu apă. Și ce frumos miroase l“...

— Atunci nu mai angajăm o a doua cameristă, suspină domnul Iohann. Băiatul va ajuta la bucătărie, iar domnișoara Lisbeth va face numai camerele.

— Aici te vor crește numai cu dragoste, începui iar privighetoarea. Inima ta tînără, copilul meu... Dă-mi rujul...

Coafeza îi dădu de pe toaletă un ruj într-un înveliș de aur (de și-ar fi întins mîna, l-ar fi ajuns și privighetoarea). În timp ce-și vopsea buzele, ciripi mai departe :

— Da, trebuie să crești, să muncești cinstit, fiule, pentru popor și pentru patrie.

Își înălță capul frumos, mîndru și îl examinează cu severitate în oglindă.

În clipa aceea, Karl o auzi pe mătușa Maria smiorcîindu-se parcă. Ce face ? Se uită la ea pe furiș și văzu că-și șterge ochii cu șorțul. De astă dată nu mai simți nevoia să rîdă. Știa că aici trebuie jucată o astfel de comedie...

— O să aibă grijă și de poștă, suspină iarăși domnul Iohann. Poate să curețe și argintăria. O să îngrijească și de florile din seră. Poate să curețe și armele de vînătoare ale domnului baron...

Domnul Iohann vorbea din ce în ce mai repede și mai cu zel, privind cu atenție lacomă la Karl.

— ...Știe să perie haine și să curețe pantofi. Va învăța să spele geamurile și automobilul. La cumpărături poate căra pachetele... Glasul domnului Iohann se înflăcărase. După cafea poate servi țigări... Știe... știe...

Dar de atîta entuziasm, glasul domnului Iohann se frînse. Îl apucă un acces de tuse și nu mai putu vorbi. Atunci continuă mătușa Maria maimuțăreala, pe același ton :

— Poate să aducă lemne și brichete. Știe și să taie lemne... Știe să curețe clanțele de la uși și să bată covoarele...

Îi făcu lui Karl semn cu ochiul, și-n clipa aceea pe fața ei lunecă o expresie batjocoritoare. Dar pe urmă luă iarăși înfățișarea prefăcută de mai înainte.

Doamna se ridică și se apropie de Karl. Era zveltă și înaltă. Purta un capot neobișnuit, din mătase colorată, și sub el o pijama de mătase albă. Părea scoasă din vitrina unui magazin de modă.

Se opri în fața lui Karl și-l examinează o clipă cu capul lăsat pe-un umăr.

— Drăguț, spuse apoi, de parcă i s-ar fi arătat o rochie la salonul de modă. Vei primi o livrea frumoasă, Karl.

Apoi se adresează domnului Iohann, care tocmai își revenise după accesul de tuse și-și ștergea lacrimile.

— Să aibă găitane galbene. Se asortează la culoarea ochilor. Să i-o faceți numaidecît, Iohann.

Mîngie fața lui Karl. Parfumul îl ameți. Iar mîna femeii era așa de moale, cum nu mai întîlnise pînă atunci... Și totuși, Karl nu-și dădea seama de ce simțea că i se face greată.

— Mă vei însoți întotdeauna cînd ies cu mașina, îi zîmbi privighetoarea.

Mătușa Maria se smiorcăi :

— Ce bună sînteți, doamnă ! spuse aproape izbucnind în hohote de plîns. Exprimă-ți recunoștința față de binefăcătoarea ta, Karl, și sărută-i mîna.

— Mulțumesc frumos, zise Karl cu ochii în jos și se aplecă deasupra mîinii albe, parfumate, ca s-o sărute.

Dar tare îi era greu ! Deodată simți gustul degetului înmănușat al polițistului, deși mîna baronesei era moale, ca o cocă albă.

— Vei avea o livrea frumoasă, cu găitane galbene. Și ai să te plimbi în mașină cu onorata doamnă, continuă mătușa Maria, în timp ce se ștergea la ochi. Suflet mai nobil nu există pe lume. Știam eu ! :

— Să mergem — zise baroneasa — să-l prezentăm baronului pe micul nostru lacheu.

În care apare din nou mama lui Karl, dar tace. Comisia de ajutor își începe activitatea. Peterchen pornește în căutarea lui Karl, iar Helmut e cit pe ce să-l găsească.

Chiar în dimineața cînd Karl era prezentat celor trei imagini din oglindă ale baronesei, poate la aceeași oră, în două locuri, alții se gîndeau îngrijorați la el.

Într-o pivniță — locuință strîmtă și întunecoasă — un bătrînel ședea la o masă șubredă și confecționa țigări noi din mucuri și cioturi de țigări de foi. Toca mărunt tutunul pe o scîndură, apoi îl amesteca și umplea cu el foițele. Se chinuia să vîre bețișorul în foițe fără să le rupă, dar nu prea izbutea, căci îi tremurau mîinile. Prăpădea o grămadă de foițe, care costau și-așa destul de mult !

Bătrînul oftă. De astă dată însă nu din cauza foițelor. Privea clipind îngrijorat la o tînră femeie ce se plimba agitată prin încăperea îngustă, lunguiață. Ofta de mila ei.

Bătrînul se uită spre pat. Acolo, soția lui, cu niște ochelari mari pe vîrfurile nasului, tricota. Bătrînii schimbă între ei, în tăcere, o privire plină de înțelegere și compătimire, de parcă s-ar fi întrebat : „Ce facem cu ea, sărmana ?“

N-o cunoșteau de mult pe această tînră femeie. O adusese ieri tovarășul Fritz și-i rugase s-o adăpostească. Bătrînii, bineînțeles, n-au întrebat nimic. Dacă partidul trimitea un tovarăș, n-aveau nevoie să știe cine este. Bineînțeles că acesta găsea la ei un cămin adevărat, și împărțeau cu el tot ce aveau.

Dar femeia povestise singură cîte ceva despre ea : că fusese cit pe aci să fie arestată, că a fost nevoită să-și lase băiatul de zece ani fără nici o veste și acum

nu știe ce-i cu el. Băiatul n-are nici bani, nici vreun cunoscut la care să meargă.

Povestise toate acestea liniștit, fără să se plîngă. Dar toată noaptea, biata femeie n-a putut să doarmă. Tot timpul s-a zvîrcolit. Și acum, de cînd s-a sculat, umblă mereu prin cameră, abătută, cu bărbia în piept, cu mîinile la spate. Au încercat de cîteva ori să-i vorbească, să-i mute gîndurile în altă parte — că doar la copil se gîndește, la ce altceva — dar cînd au văzut că femeia nici măcar n-aude ce-i spun, au lăsat-o în pace. Priveau doar din cînd în cînd la ea, îngrijorați și îndurerăți.

Bătrînul oftă din nou. Asta n-o mai putu suporta nevastă-sa. Ridică ochelarii pe frunte și zise :

— Și-a găsit și copilul adăpost. Sînt sigură !

La care bătrînul adăugă imediat :

— O să-l găsim. Ai să vezi...

Dar femeia se opri brusc și-și ridică fața palidă, cu fruntea încrețită. Își apăsă degetele pe tîmple și, cu glas uscat, aproape răstit, ca cineva care respinge astfel de consolări sentimentale, întrebă, ca să schimbe vorba:

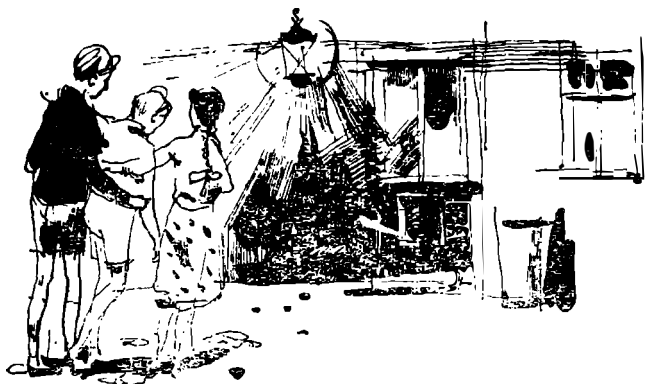
— Nu v-a spus Fritz cînd pot să duc manifestele ?

Copiii, adunați în dimineța aceea în micul atelier al pantofarului Schramm, discutau și ei tot despre Karl. Erau toți acolo, și Liza, și Peterchen. Ba și Helmut găsisse un motiv s-o șteargă de la brutărie. Se adunaseră în jurul patului de campanie pe care zăcea Franz.

Altă dată, bătrînul Schramm n-ar fi îngăduit una ca asta. Era întotdeauna morocănos și pornit pe gîlceavă. După moartea mamei, bietul Franz n-a avut o soartă prea ușoară. Dar de-aseară, de cînd l-au adus plin de sînge și cu brațul scrîntit, Schramm se purta cu el într-un mod cu totul ciudat.

Aseară, cînd îl aduceau acasă pe Franz, copiii se întrebau îngrijorați ce va spune bătrînul pantofar. Franz însuși se temea mai mult de întîlnirea cu taică-său, decît se temuse nu cu mult înainte de polițist.

Cînd Helmut și Liza au intrat în casă cu Franz pe jumătate leșinat, pantofarul Schramm ședea pe marginea patului. Ședea acolo de o oră, năpădit de pre-

simțiri sumbre, așteptîndu-și copilul, care ar fi trebuit să fie acasă la ora nouă fix. Pantofarul Schramm ținea în mînă o curea cizmărească. De multe ori își vărsa supărarea pe spatele băiatului cu această curea.

Cînd intrară în cameră, Franz nu-l văzu pe tatăl său, dar îi ghicea cureaua în mînă. „De m-ar certa și m-ar bate mai repede, cugeta el, ca să mă pot gîndi pe urmă în liniște cum să-l găsim pe Karl.“

— Ce înseamnă asta ? întrebă Schramm cu o voce scăzută, amenințătoare.

Liza a schimbat o privire speriată cu Helmut. Să-l mintă ? N-ar fi fost greu. Dar Helmut, uitîndu-se drept în ochii pantofarului, răspunse :

— L-a bătut un polițist ! În glasul lui era ceva îndărătnic, aproape agresiv, de parcă i-ar fi spus : „Nu vrem să-ți ascundem nimic !“

Pantofarul Schramm încremenise cu ochii pironiți pe ușă. Nu întoarse capul după copiii care, sprijinindu-l pe Franz, îl conduceau spre patul din colț.

— De ce ? întrebă cu voce surdă, fără să-și desprindă privirea de pe ușă.

— Nene Schramm, vă rog un prosop, să-l legăm bine ! spuse Liza.

— De ce l-a bătut ? repetă pantofarul.

— Ca să spună unde-i Karl ! răspunse Helmut mîndru, dar tăcu deodată, zărind — abia acum — cureaua

din mîna pantofarului. Era cît pe ce să mai adauge ceva, dar observă că pantofarul ascunse pe neobservate cureaua sub șorț.

— Prosoapele sînt în sertarul de sus, zise Schramm încet și deosebit de cald, arătînd spre comodă. Nici-odată nu l-au auzit copiii vorbind atît de blînd.

Franz își întoarse capul însîngerat spre tatăl său. Dar pantofarul Schramm, tot fără să-l privească, se îndreptă spre o ladă și scoase de-acolo un pachet de vată și o sticlă cu apă de plumb. Iar cînd Helmut, ca să-l încurajeze, spuse că Franz se va face în curînd bine, pantofarul clătină doar din cap. În seara aceea nu mai scoase o vorbă pînă la plecarea lui Helmut și a Lizei. Cînd copiii și-au luat rămas bun, îi întrebă încet, în ușa :

— Dar nu l-a trădat, nu-i așa ?

Jignită, Liza îl fulgeră din ochi :

— Atît de puțin îl cunoașteți, nene Schramm ? Cum puteți pune o astfel de întrebare ?

Pantofarul Schramm dădu din cap :

— Ba îl cunosc, îl cunosc pe Franz al meu.

Pe urmă s-a întors la pat, a schimbat compresa de pe ochiul umflat și a stat încă multă vreme la căpă-țîiul băiatului, fără să spună o vorbă, fără să se privească. Iar Franz s-ar fi simțit fericit în seara aceea, dacă nu l-ar fi chinuit mereu grija pentru Karl.

A doua zi dimineața, pantofarul Schramm i-a adus fiului său o bucată mare de lebăr, cum de mult nu mai văzuse Franz, și cînd au venit copiii, bătrînul a plecat, ca să nu-i stingherească.

Ședința se arăta furtunoasă.

— Numai Helmut e de vină ! strigă Franz, agitat. Nu trebuia să-l lase pe Karl singur.

— Vorbești prostii ! răspunse liniștit Helmut. Cine a văzut-o pe mătușa Brunner ? Nu eu ? Așa că trebuia să merg după ea, să nu pierd legătura. Am vorbit cu mătușa Brunner. Liza trebuia să aibă grijă de Karl.

— Și să-l las pe Franz să-l omoare polițistul în bățai, nu-i așa ? strigă Liza ofensată. Ori să-l ducă cine știe unde ! Dacă tu ai fugit după mătușa Brunner, trebuia

să vadă cineva ce se întâmplă cu Franz acolo, sub poartă ! Să-l las să zacă așa, sau ce ? !

— Și Karl ăsta ! Să fi rămas liniștit acolo în grădină, bombăni Helmut. A fugit ca un zevzec !...

— De ce ca un zevzec ? întrebă Peterchen jignit. Dar nu-i răspunse nimeni. Toți tăceau. O fi avînd dreptate Helmut.

După un timp de frămîntări, Franz reluă discuția :

— Ce l-o fi apucat să fugă așa, deodată ?

— Trebuie să-l căutăm ! propuse Peterchen. Să formăm o echipă de cercetare !

— Vax ! Ce echipă de cercetare ! sări Franz, pierzîndu-și răbdarea, și făcu o mișcare așa de violentă cu brațul bandajat, încît gemu de durere. Unde să-l cauți în tot Berlinul ? Mai ușor găsești un ac în carul cu fîn !

Peterchen scoase din buzunar o hartă a Berlinului, pentru autobuze. Mai bine zis numai o jumătate de hartă, fiindcă cealaltă jumătate se rupsese. Pe hartă se vedeau Grünewaldul, Halensse, cu coliba lui moș Toma ; Ilsestrasse însă lipsea.

— La urma urmei mergem din stradă în stradă, zise Peterchen, arătînd pe hartă una după alta cîteva străzi.

— Poate vine singur ! adăugă Liza.

— Și eu cred, încuviință Helmut. Cînd i s-o face foame, vine el, doar n-are pe nimeni. Mai bine să-i facem rost de ceva...

— Să formăm o comisie de ajutor, propuse de astă dată Franz.

— Și o comisie de cercetare ! susținu Peterchen, agi-tînd jumătatea de hartă.

Dar nimeni nu-l luă în seamă. Înființară numai comisia de ajutor. Helmut puse la dispoziția comisiei cei zece pfennigi primiți ieri bacșiș, iar Liza primi însărcinarea să păstreze alimentele ce se vor strînge pentru Karl. Bineînțeles, numai alimente care să nu se strice repede.

Peterchen, nemulțumit, se abținu de la vot. Și înainte de a lua sfîrșit ședința, se sculă și ieși, tîrînd jumătatea de hartă deschisă.

Ajuns în stradă, își începu imediat activitatea. Întinse harta pe trotuar și căută Ilsestrasse. Dar cum nu știa

să citească, se lăsă repede păgubaș și, împăturind harta, porni spre colț. Era prea mîndru să întrebe pe vreunul din băieți. L-au jignit neținînd seama de propunerea lui, așa că o să înceapă singur cercetările. Cînd îl văzu pe agentul de circulație, strecură harta în buzunar și se furișă pe lîngă el.

Karl avu prilejul chiar de-a doua zi dimineața să arate ce știe. Cu baroneasa nu putea ieși, fiindcă noua sa livrea nu era încă gata. Dar privi de la fereastra bucătăriei cînd privighetoarea porni cu mașina.

Deși poarta cea mare era după colț, mașina coti în strada ce se putea vedea foarte bine de la fereastra bucătăriei. Era un Buick de două persoane, crem, nichelat. Ultimul răcnet ! Karl o să stea la spate, pe portbagaj. E bine și-acolo cînd nu plouă. La ieșire, baroneasa, care se afla la volan, viră atît de brusc, încît Karl dădu din cap admirativ. Bravo ! La semnalizator a dat drumul cu puțină întîrziere, dar, oricum, pentru o privighetoare e o adevărată performanță.

Privea încă după mașină, regretînd că n-a putut să iasă și el, cînd o voce subțire răsună din spate :

— Karl ! Ia găleata !

Din ușa întredeschisă, țeapănă de parcă ar fi înghițit un par, domnișoara Lisbeth privea sever spre Karl.

Domnișoara Lisbeth era persoana cea mai severă din casă, deși nu scotea nici o vorbă răstită. Dimpotrivă. Avea o voce subțire ca ața și vorbea întotdeauna încet. Dintre toți, ea era cea mai fină. Mai fină chiar decît baroneasa. Fiindcă domnișoara Lisbeth slujise și în castelul bătrînului baron Langenhorst, încă de pe cînd locuiau în Pomerania, și știa întotdeauna ce se cuvine și ce nu se cuvine. Era greșos de fină.

În casă, toată lumea se temea de domnișoara Lisbeth. Pînă și privighetoarea. Deoarece domnișoara Lisbeth, mîndră de străvechiul blazon al Langenhorstilor, nu tolera nici o abatere de la reguli, necum de la bunele maniere.

Era mărunță și subțirică, dar își ținea capul atît de sus, de-ai fi zis că i se întinde gîtul ca guma. Purta

rochie neagră, șorț alb, bonetă albă și avea atâtea proeminente ascuțite — nas ascuțit, bărbie ascuțită, coate ascuțite — încît Karl avea impresia că oricine se apropie de ea, negreșit se înțeapă.

De fapt, domnișoara Lisbeth semăna cu acele profesoare severe, de o prestanță solemnă, pe care le întâlnești la pensioanele de fete. În felul acesta ajunsese ca toată lumea să se teamă de ea.

Cînd mătușa Maria i l-a prezentat pe Karl, l-a măsurat cu răceală de sus pînă jos și, fără nici o expresie a feței, a rostit cu glasul ei subțire și delicat :

— Păcat că nu e negru ! Baroneasa Kherkoven și-a adus de la Paris ca lacheu un boy negru. E de efect !

— Ce-ăr fi să-l vopsim ? își dădu cu părerea mătușa Maria, rostind aceste cuvinte cu atîta seriozitate, încît Karl se sperie la început.

— Ia găleata de-aici ! rosti solemn și serios domnișoara Lisbeth.

— Da, vă rog ! se întoarce Karl.

În clipa aceea se deschise și cealaltă ușă a bucătăriei, cu geamuri, care dădea în coridor. Domnul Iohann, a cărui bărbie de piele tremura, suspină :

— Karl, curăță clanțele !

Domnișoara Lisbeth își mai înalță capul cu o jumătate de centimetru și aruncă o privire rece, plină de uimire, spre domnul Iohann.

— Karl ! rosti pe urmă cu un calm plin de demnitate. Întîi duci găleata afară și numai după aceea cureți clanțele. Ai înțeles ?

Domnul Iohann își trase capul între umeri și clipi cu ură din ochii lui mici, negri. Domnișoara Lisbeth însă, cu o privire indiferentă, adăugă din cealaltă ușă a bucătăriei :

— Karl ! Este ora zece ! zise încet și distins.

Domnul Iohann se retrase învins.

Cînd se înapoie în bucătărie cu găleata goală, Karl auzi în stradă un clinchet ce i se păru cunoscut. Dar cîte nu se aud în stradă. De-ar fi privit însă în clipa aceea pe fereastra bucătăriei, ar fi văzut oprind la poarta din dos o furgonetă de brutar cu inscripția „*Hut*

și *Fuchs — brutărie de lux*". Iar pe capră l-ar fi văzut pe Helmut.

Helmut opri se în fața clădirii cu două etaje și cu ziduri mohorâte. Scutură încă o dată clopotul, sări de pe capră și scoase de la spate un coș cu pîine. În clipa aceea, în bucătărie intră mătușa Maria.

— Du-te, Karl ! zise. A venit brutarul cu pîinea.

Dar Karl trebui să-și spele mai întîi mîinile. În timpul acesta, Helmut, cu coșul de pîine în mîini, privea nerăbdător din poartă spre femeia întunecată de bronz din capătul scării albe de marmură.

Din casă ieși domnul Wader, bătrînul portar, cu chipiul lui cam mare, în fireturi de aur.

— Vă rog să predați pîinea, zise Helmut portarului. Azi sînt tare grăbit. Spuneți că vin mîine după bani !

Îi întinse coșul, apoi sări pe capră.

— Hai tu, Lola. Dii, drăguțo ! își îndemnă calul. Lola porni la trap.

Cînd ieși Karl, furgoneta „*Hut și Fuchs — brutărie de lux*“ tocmai dădea colțul. Karl se întoarse cu pîinea în bucătărie, palid de emoție.

— Mătușă Maria ! Uite-aici ! șopti arătînd spre eticheta de pe coș. Pîinea e de la brutăria din colț, de la noi ! Precis a adus-o Helmut, prietenul meu !

Mătușa Maria, care tocmai gusta mîncarea pusă la foc, rămase cu lingura în gură. Privi în jurul ei repede, speriată, să vadă dacă nu l-a auzit cineva.

— Măi copile ! zise pe urmă încet, dar furioasă. Ce prieten dacă ești din Fürstenwald ? Nu cunoști pe nimeni din oraș. Ai înțeles ? Dacă te trădezi, s-a zis cu noi ! Să nu ne mai aducă pîine prietenul tău. Chiar azi comand din altă parte !

Apoi adăugă brusc, cu voce tare : Karl, ai curățat cartofii ?

Domnișoara Lisbeth trecea cu pași săltăreți prin bucătărie.

Karl se duse cu găleata de cartofi la fereastră și privi afară trist, îndurerat.

Deasupra ferestrei se ridica pînă sus, la acoperiș, o schelă. Se lucra la renovarea casei. Un colț al grădinii se prelungea pînă aici, iar dincolo de gard, strada. Departe, la colțul străzii, Karl recunoscuse furgoneta brutăriei „*Hut și Fuchs — brutărie de lux*“. Iată-l și pe prietenul său Helmut. Auzi ca din altă lume clopotul cunoscut și simți un junghi în inimă.

CAPITOLUL NOUA

Despre livreaua albastră, despre Buickul cu două locuri, despre bomboane și despre viața în palatul Langenhorst.

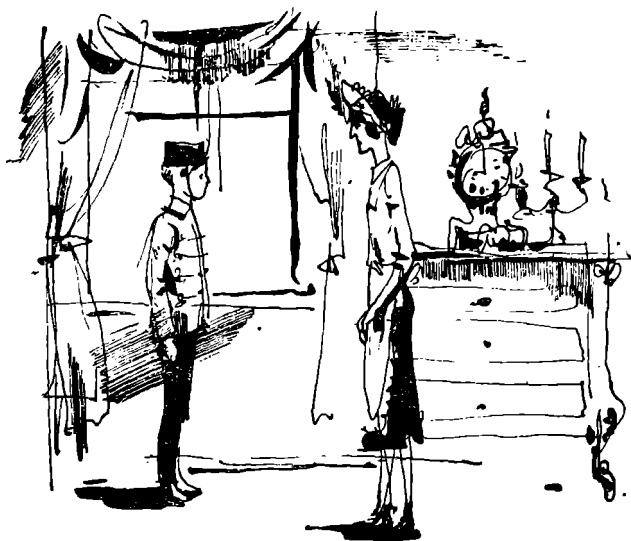
Abia peste cîteva zile primi Karl livreaua, fiindcă de două ori a trebuit să i se schimbe găitanele. Nu-i plăceau privighetorii. Baroneasa avea gusturi „artistice“, după cum s-a exprimat domnișoara Lisbeth.

În sfîrșit a fost gata și livreaua, numai că n-avea găitane galbene. Costumul era bleumarin, din postav, cu găitane bleu. Pe nasturii de argint era imprimat blazonul Langenhorst.

— Acest însemn să-ți fie săpat și în inimă ! spuse solemn domnișoara Lisbeth cînd îl văzu întîia oară pe Karl în noua uniformă. Să nu uiți niciodată că porți mîndrul blazon al familiei Langenhorst.

Era și greu să uiți acest lucru ! Numai că în alt sens decît gîndea domnișoara Lisbeth. Amară a mai fost pentru Karl clipa cînd a trebuit să îmbrace acest costum de măscărici !

Caraghioși îi păreau și lift-boy-i pe care-i vedea uneori prin ușa turnantă a hotelului Astoria, și băieții în costum de husari care vînd țigări în cafeneaua Kurfürst. Dar cel puțin aceia erau mai mulți laolaltă și lucrau într-o întreprindere mare, printre mulți ospătari și slugi. El stătea însă înfipt ca o momîie la spatele Buickului cu două locuri al baronesei, purtînd prin tot orașul „mîndrul blazon al familiei Langenhorst“ cum poartă cîinii zgarda la gît. Karl se simțea rușinat și umilit. Dar ce putea să facă ? „Așa, cel puțin, nu mă va recunoaște prea ușor nici chiar vreun coleg sau vreun vecin de pe Ilsestrasse“, se gîndea el.

Peste cîteva zile, într-adevăr, se întîlni cu un vechi și bun prieten. Privighetoarea era cu un domn în mașină și treceau pe Weisenstrasse, o stradă bine cunoscută, care dădea în Ulmerstrasse, cînd deodată îl văzu pe Peterchen. În prima clipă simți o bucurie fierbinte, care-i umezi ochii. Uite-l pe Peterchen ! Ce simpatic și drăgălaș e puștiul !

Dar cînd se apropie, lui Karl i se făcu gura tare amară. Dacă Peterchen îl recunoaște ? Și încă în acest costum de măscărici !...

Privighetoarea, care altă dată mîna cu viteză (pentru care au și oprit-o de vreo două ori agenții de circulație), mergea acum ca la înmormîntare, încît și pietonii o lăsau în urmă. Asta fiindcă vorbea atît de agitată cu domnul de lîngă ea, încît uitase de tot să mai apese pe accelerator.

În sfîrșit trecură pe lîngă copil. Dacă puștiul nu s-ar fi oprit să se uite pe harta desfăcută a orașului, precis l-ar fi zărit pe Karl !

Se obișnuiește omul cu multe, așa, pe nesimțite, cînd nu are timp nici măcar să se gîndească la ceva. Iar în palatul Langenhorst (așa trebuia să-i spună casei), lui Karl îi rămînea într-adevăr puțin timp pentru gîndit.

La ora șase dimineața începea goana. Tot ce spusese domnul Iohann acolo, în camera privighetorii, cînd a intrat întîia oară în casă, de la curățatul pantofilor, hainelor, argintăriei, pipelor, pînă la îngrijirea florilor din seră, toate acestea, și multe altele pe deasupra, el, Karl, trebuia să le facă. Și deseori îndeplinirea acestor servicii se prelungea pînă noaptea tîrziu. Dacă aveau musafiri, de pildă — și asta se întîmpla foarte des — nu se putea culca, deoarece privighetoarea dorea să servească el țigările și trabucurile. Domnului baron îi era indiferent cine servește, băiatul sau domnul Iohann, dar baroneasa avea „gusturi artistice“. După cum se exprima adeseori, e mult mai elegant ca țigările să fie servite de micul groom. De aceea, uneori pe bietul Karl îl apucau orele două și trei din noapte, iar a doua zi la șase trebuia să fie în picioare.

Cel mai mult îi plăcea lui Karl cînd ieșeau cu mașina. Buickul elegant gonia prin oraș, iar ochii însetați ai lui Karl aveau totdeauna ceva nou de văzut. Singura grijă, atunci, era să nu întîlnească vreun cunoscut din casa de pe Ilsestrasse. Dacă s-ar întîlni cu Helmut, Franz sau Liza, n-ar fi chiar atît de rău. I-ar fi nițel rușine, fiindcă n-ar avea cum să le explice, dar Karl are întotdeauna pregătit în buzunar un bilețel pe care scrisese adresa. Atît. Nimic altceva. Ca să-l poată arunca din mașină, dacă întîlnește pe vrurul din cei trei, a înfășurat în bilețel o bucată de plumb.

Dar Karl nu se întîlni cu nici unul din vechii săi prieteni. Și-i era atît de dor de-o vorbă bună! Privighetoarea se purta, ce-i drept, frumos cu el, dar tocmai acest lucru îl scîrbea cel mai mult, căci ea se purta tot atît de drăguț, ba chiar mai drăguț cu Miki, acel vierme de ciine nesuferit, cu părul lung, mătăsos. Cînd îl ținea pe Miki în brațe, în mașină, primeau amîndoi cîte o bomboană, mai întîi Miki, apoi el. Deopotrivă. Lui Karl îi plăceau tare mult bomboanele. Ce-ar mai

scuipa-o însă din gură dacă ar avea cum ! Fiindcă i-a fost zvîrlită ca unui ciine.

Mai era, firește, și mătușa Maria în casă. Aceasta îl iubea într-adevăr și-i era milă de el. Karl simțea acest lucru. Altfel nici n-ar fi rezistat. Dar n-o vedea toată ziua aproape de loc. Numai atunci cînd ajuta la bucătărie. Karl făcea cu cea mai mare plăcere acest lucru, dar tot nu putea să-i spună nici un cuvînt, fiindcă întotdeauna mai era cineva acolo.

Seara însă, înainte de culcare, era atît de bine ! Atunci, mătușa Maria se apropie pentru puțin de culcușul lui (i-l așternea în colț, lîngă dulap, pe o canapea), se așeza lîngă el și-i lua mîna într-ale ei. Dar nici atunci nu prea avea chef de vorbă. De cele mai multe ori părea foarte obosită și tristă. Stătea aplecată, cu ochii pironiți în gol. Cute adînci se formaseră pe fața ei de păpușă ștrengară. Asta îl durea mult pe Karl. Adormea totuși foarte repede. Era atît de obosit !

Un lucru însă nu uita să facă niciodată : înainte de a se urca în pat, îl scotea pe Hopa-Mitică din sertarul de jos al dulapului, unde-și ținea lucrurile. Se uita puțin la micul combatant al Frontului Roșu și-i asculta clinchetul.

Cînd auzea pașii mătușii Maria, vîra repede omulețul sub pernă. Știa că nu se cuvine ca un băiat de zece ani să mai umble cu jucării. Dar el nici nu se juca ! Numai că-i amintea de mama, care-i dăruise jucăria, și de odăița lor, unde se juca odinioară.

Karl se obișnuise cu noua lui viață. Stăpînul casei rămăsese totuși pentru el o enigmă. În fiecare zi se gîndea plin de curiozitate și neliniște... la baronul Langenhorst. Îl vedea foarte rar. Karl avea treburi în toată casa. Trecea în fiecare zi prin toate camerele și cunoștea toate ungherele. Ba cunoștea și obiceiurile celor din casă. La orice oră putea să spună exact unde se găsesc și ce fac.

Numai despre baron nu știa nimic. Uneori îl simțea în spatele unei uși zăvorîte. Își dădea seama și cînd baronul nu era acasă. Atunci parcă toată casa răsufla ușurată. Diminețile se prezenta la baron aghiotantul,

un S.A.-ist palid și ciupit de vărsat, care nu saluta pe nimeni, nici măcar pe privighetoare. După ce sosea, se putea auzi dinăuntru țâcănitul unei mașini de scris. Mai veneau deseori conducători S.A. și S.S., și ofițeri. În astfel de ocazii, domnul Iohann servea coniac și țigări.

Baronul era înalt, uscățiv și avea fața parcă sculptată în piatră. Umbla cu pași mari, militarești. Dar Karl nu l-a auzit niciodată vorbind și tocmai acest lucru îl neliniștea. Oare cum i-o fi glasul ?

Baronul nu-l băga în seamă. De altfel nici la privighetoare nu se prea uita, nici la domnul Iohann. Întotdeauna privea pe deasupra capetelor, iar oamenii se fereau din calea lui ca din fața unei mașini. Altfel i-ar fi strivit pur și simplu.

Baronul avea o mașină mare, un Horch, vopsită cu lac negru. Mașina era puternică, dar scundă, ca mașinile de curse. Și șoferul purta uniformă. Karl n-a avut ocazia să vorbească niciodată cu el. Când baronul ieșea cu mașina, domnul aghiotant îl însoțea totdeauna.

Odată, aghiotantul s-a îmbolnăvit, iar Karl a fost trimis cu niște scrisori la poștă. Aproape toate plicurile purtau acest antet :

PARTIDUL MUNCITORESC NAȚIONAL-SOCIALIST GERMAN CONDUCEREA SECTORULUI BERLIN
--

„Ce măgărie ! gîndi în sinea lui Karl. Mai au obrăznicia să-i spună partid muncitoresc !“

N-avea altceva de făcut decît să pună scrisorile la cutie. Totuși, s-a frămîntat tot drumul. N-ar fi oare mai bine să le ardă ? Doar treaba pe care o face acum nu-i totuna cu frecatul clanțelor de la uși. Acum face un serviciu naziștilor, dușmanilor de moarte, îi servește pe asupritorii, pe ucigașii muncitorilor ! Văzuse doar cum îi chinuiseră pe cei patru muncitori din pivniță !

Karl puse totuși scrisorile la cutie, fiindcă își dădu seama că lucrul poate fi descoperit și în felul acesta se trădează și pe el, și pe mătușa Maria.

Dar avea conștiința încărcată. Acasă, povara de pe suflet i se păru și mai apăsătoare. Merse îngîndurat la fereastra deschisă a bucătăriei și privi afară. Schelele erau atît de aproape, încît de pe pervazul ferestrei se putea pune piciorul direct pe platformă. Doi zidari, în fața lui, tocmai mestecau mortar.

Karl privea trist și cu jînd. Erau mînjiți din creștet pînă în tălpi cu var și vopsele. Dar cît de dragi îi erau ! Cu cîtă plăcere ar fi schimbat livreaua pestriță, caraghioasă, cu această haină de muncitor cîstit !

Tocmai cînd gîndea acestea, un muncitor îl zări și făcu o strîmbătură ironică :

— Ia te uită prințisorul, se adresă tovarășului său. Uite la el !

Celălalt îl măsură cu o privire rece, disprețuitoare, și în timp ce-și ștergea sudoarea de pe frunte, îl întrebă pe Karl :

— Ia zi, pițigoiule ! Stai pe flașnetă și tragi cu ciocul bilețele, ori te ții închis în colivie, ca pe maimuțe ?

Karl sări de la fereastră, ca împuns cu un ac în inimă. Se sprijini de perete și ochii i se umplură de lacrimi. Și toate, numai din cauza acestui costum de măscărici, pe care trebuia să-l poarte ! Ce nedrepti erau cu el ! Și nu putea să le spună nici cine este, nici cum a ajuns aici.

De-ar fi știut ei cine e mama lui, nu i-ar fi vorbit așa ! Dar trebuia să tacă.

— Karl, fuga la mașină ! se auzi suspinul domnului Iohann. Doamna baroneasă vrea să se plimbe.

CAPITOLUL ZECE

*În care e vorba despre un cap atârnat în cui
și despre ochii sclipitori ai celor mai sălbatice
animale.*

Într-o seară era sindrofie mare la familia Langenhorst. Mătușa Maria bombănea că trebuia să pregătească atâtea, încît n-avea timp nici să răsuflă, iar fata pe care i-o aduseseră de ajutor (fără plată) — dintr-o școală de menaj — mai mult strica decît ajuta.

Și domnișoara Lisbeth avea multă bătaie de cap, dar ei nu-i părea rău, fiindcă îi plăcea tare mult societatea. În castelul Langenhorst din Pomerania, stăpînii dădeau serate mult mai mari. Ochii îi străluceau. Zbură ca un graur în jurul cuibului. Să-i știe pe oaspeți mulțumiți și sătui și se va simți și ea sătulă și mulțumită. Rochia nouă de seară a baronesei o făcea îndeosebi fericită. Încă de la probe numai despre ea povestea.

Era mulțumit și domnul Iohann. Îngîndurat, parcurgea lista invitaților și calcula cam cît bacșiș o să primească. Karl era și el mai hărțuit ca de obicei. Cu toate acestea, n-avea nimic împotriva seratei, fiindcă ardea de curiozitate. Și-apoi, puțină zmeură de la gheață sau tort tot o să-i pice și lui, deși domnișoara Lisbeth ținea de obicei totul sub cheie. Avea grijă mătușa Maria să-i pună deoparte cîte ceva bun și lui Karl!

Pentru această serată fuseseră angajați încă doi lachei și trei ospătari. Ospătarii nu-i plăcură domnului Iohann. Cu atît mai mult i-au plăcut însă lui Karl. Domnul Iohann nu avea nimic de obiectat împotriva lor. Nu rosteau nici un cuvînt neîngăduit și lucrau ireproșabil. Dar domnul Iohann găsea în privirile lor ceva obraznic și erau în general cam suspecti. N-o fi cumva

comuniști? Karl avu senzația că, o dată cu venirea acestora, un suflu nou străbătu castelul Langenhorst.

Lucrul acesta era o consecință a privirii lor, dar și a ținutei lor firești. Chiar cînd se înclinau, n-o făceau cu smerenie și îngrijorare, cum obișnuia să se încline domnul Iohann în fața stăpînilor. Apoi în felul în care cercetau obiectele din casă era un interes plin de dușmănie și neîncredere. Karl le zîmbi de cîteva ori și își tot făcea de lucru în preajma lor, dar ei nici nu-l luau în seamă.

Cînd soseau invitați, Karl trebuia să le deschidă ușa.

Oaspeții îi zîmbeau prietenos. Unii îl întrebau chiar cum îl cheamă. Domnul Iohann se uita chiondăriș la el, cu invidie, și într-o clipă de răgaz suspină :

— Bacșișul care-l primești mi-l dai mie. Îți voi lua ceva... Copiii n-au ce face cu banii. E interzis !

Era trecut de unsprezece cînd terminară cu masa. Karl făcu socoteala că lui și mamei le-ar fi ajuns mai mult de două luni mîncarea servită aici la o singură masă. Mătușa Maria stătea la masa din bucătărie, cu farfuria în față și cu furculița în mîină, dar nu mîncea. Era atît de istovită, încît nici o înghițitură nu-i aluneca pe gît.

În sfîrșit, îl trimiseră pe Karl cu țigările și trabucurile în salonul cel mare, de lîngă seră. Ducea pe o tavă mare, de aramă, trei feluri de țigări și trabucuri, un cuțitaș pentru tăiat trabucurile și o lumîinare aprinsă.

Cînd intră, rămase cu gura căscată. Vedeă în fiecare zi salonul cel mare. Doar pe-aici trecea spre seră să stropască plantele. Dar acest lucru se întîmpla întotdeauna dimineața. Mobilele erau învelite în huse și luminile nu ardeau. Acum, totul părea altfel. Cîtă lumină ! Totul strălucea și sclipea. Candelabrul lucea ca soarele și din fiecare colț luminau alte becuri.

Și-apoi muzica... Ce frumoasă muzică ! Cîntau trei domni, unul la pian, altul la vioară și al treilea la un violoncel mare. Toți trei purtau fracuri negre și gulere albe ; erau îmbrăcați mai frumos decît ceilalți, dar Karl nu-i văzuse la garderobă. Să fi venit pe scara din dos ?

Cei trei muzicanți aveau o figură foarte serioasă, chiar posomorită. Iar deasupra pianului, pe perete,

atîrna un cap de om, de care Karl se speria întotdeauna puțin. „Or fi retezat capul vreunui comunist și l-au agățat aici !” s-a gîndit Karl cînd l-a văzut întîia oară. Gîndul acesta îl urmărea mereu, deși domnișoara Lisbeth îi explicase că e masca mortuară a lui Beethoven, care a fost un mare muzician, și că l-au agățat pe perețe pentru că e mai artistic. Acum, în lumina orbitoare, Beethoven avea cearcăne negre sub ochi și privea încruntat în jos, la distinsa societate. Capul alb, reflectat în luciul negru al pianului ca într-un fund întunecat de fîntînă, părea că trăiește și suferă.

În salon erau vreo treizeci de doamne și domni, la fel de eleganți ca păpușile expuse în vitrina mare a magazinului de modă. Bărbații purtau smochinguri negre sau uniforme bogate în fireturi, cu medalii strălucitoare prinse pe piept sau la butonieră. Să-i iei și să-i agăți în pomul de iarnă, nu altceva !

Doamnele aveau niște rochii decoltate, cu spatele gol pînă la mijloc. „Parc-ar fi la ștrand, reflectă Karl. Cînd vor merge să se culce, se vor îmbrăca în cămăși de noapte, în loc să se dezbrace.”

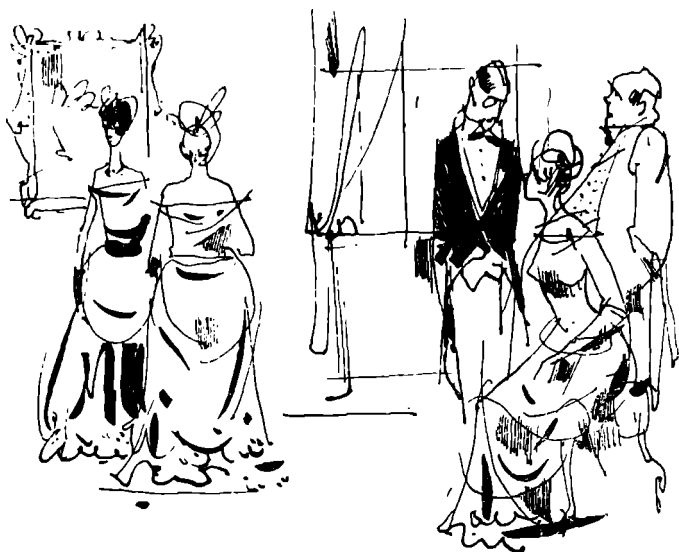
Toți stăteau liniștiți și ascultau muzica. Domnișoara Lisbeth împingea fără zgomot prin salon măsuța rulantă cu cristal și împărțea zîmbind parfeul de smeură. „O să vă lingei și degetele, gîndi Karl. Mătușa Maria l-a făcut !”

Pășind în urma ei, domnul Iohann turna șampanie în niște pahare cu picior înalt, care aveau în ele cîte un fir de pai.

— Servește întîi pe baroneasă, în seră ! îi șopti lui Karl în treacăt.

Dar ca să ajungă acolo trebuia să se strecoare cu lumînarea aprinsă prin salonul ticsit de lume. Se simțea de parcă ar fi trebuit să meargă pe o frînghie întinsă, executînd un număr de acrobație.

Karl respiră adînc și, în sfîrșit, se hotărî. Toate privirile se îndreptară spre el. Domnișoara Lisbeth îi poruncise să zîmbească, pentru că făcea gropițe în obraji și baroneasa observase că-i stă bine. Dar acum îi era cu neputință să schițeze măcar un zîmbet. Picioarele

îi tremurau și se temea să nu se împiedice. Lumînarea aprinsă se legăna primejdios pe tavă.

În sfîrșit ajunse în seră. Privighetoarea ședea acolo pe o mică sofa de mătase galbenă, sub un palmier cu frunze mirositoare. Picior peste picior și lăsată mult pe spate, părea mai mult culcată. Ținea paharul cu șampanie în mînă, în gură cu firul de pai, și privea visătoare la tavan. „Ca o înghețată pe jumătate topită“, gîndi Karl.

Lîngă ea ședea domnul pe care-l lua de obicei cu ea în mașină. Era un tînăr palid, slab, purta uniformă nazistă și vorbea foarte puțin. Privea tăcut picioarele roz-mătăsoase ale privighetorii. Baroneasa, în schimb, vorbea fără întrerupere, ca întotdeauna.

— Cît de maiestuos se revarsă această melodie ! Auzi ? șopti ea. Tragedia sufletului solitar... și sorbi din nou prin firul de pai.

Tînărul, care avea gene foarte lungi, negre, luă o țigară de pe tavă. Karl aștepta tăcut ca să se servească

și privighetoarea. Baroneasa însă, fără să desprindă privirea din tavan, apucă mîna tînărului și suspină visătoare :

— Aud vuietul eternității.

După ce-și aprinse țigara la lumînare, tînărul îi făcu semn lui Karl să plece.

Karl trecu de la un grup la altul. Toți ședeau pe lîngă niște măsuțe scunde, cu parfeul de zmeură și șampania în față, și se prefăceau că ascultă muzica. Pe pereți atîrnau portretele unor conți și ale unor baroni bătrîni, iar din loc în loc — arme vechi. Cînd trecu pe lîngă un paloș mare, Karl gîndi : „Cu ăsta i-or fi tăiat capul bietului Beethoven ?“

Lîngă a doua fereastră, pe un pedestal de bronz, se aflau trei ghiulele. „Ghiulele adevărate, din timpul războiului, îi explicase domnul Iohann. Le-a adus domnul baron, care a fost general.“ Ghiulelele, cu focoasele scoase, serveau drept vase de flori. În seara aceea se răsfirau din ele trandafiri frumoși, galbeni.

Un general gras tocmai se aplecase deasupra florilor, să le miroasă. Își vîrîse fața buhăită, congestionată, printre trandafiri, respira adînc, cu ochii închiși de plăcere. În același timp mîngîia cu tandrețe ghiulelele cu palmele lui unsuroase.

Dar unde-i domnul baron ? Karl nu-l văzuse toată seara. Și doar era acasă, Karl simțea aceasta.

Trecu în fumoar, deși nu-i servise pe toți din salon cu țigări. Poate va da totuși peste domnul baron !

Karl intra foarte rar în fumoar. Nu prea avea treabă acolo și nici nu-i plăcea atmosfera de gheață dinăuntru. În fumoar avea într-adevăr de ce să se îngrozească.

Pereții erau acoperiți cu plăci de lemn fumuriu și ferestrele aveau geamuri sobru colorate, așa încît în această cameră era întuneric și-n timpul zilei. O masă mare de lemn maro-ruginiu, înconjurată de fotolii sculptate, de aceeași culoare, ocupa mijlocul camerei, iar pe lîngă pereți erau așezate bănci sculptate, asemănătoare.

De-a lungul unui perete erau niște dulapuri deschise, pline cu pipe. Pipe sculptate în fel și chip, mai lungi

ori mai scurte. Cite una, înnegrită de fum, strălucea ca marmura neagră.

Deasupra ușii atîrnau din tavan niște coarne uriașe, cît Karl de lungi. Ferecate în fier forjat și argint, serveau drept candelabre. Acestea dădeau toată lumina din încăpere.

Pe celălalt perete atîrnau piei de animale. Pieile animalelor sălbatice vîinate de baron în Africa și în Asia. „Căci domnul baron a fost ofițer în Africa Orientală Germană¹ — povestea domnul Iohann — și-afară de asta și-un vînător renumit !”

Erau și aici arme. Dar Karl se temea cel mai mult de aceste fiare sălbatice, cele mai sălbatice din cîte există pe pămînt : un tigru enorm, o panteră, un leopard, un jaguar, un lup, o pisică sălbatică, un urs și o leoaică. Atîrnau pe perete cu capul în jos și cu picioarele desfăcute în sus. Toate țineau gura întredeschisă, rînjind cu colții lor albi, iar ochii de sticlă șclipeau fioros, ca vii, de parcă s-ar fi pregătit să muște pe cei ce treceau prin preajmă. Ba altă dată, cînd Karl se uitase din ușă la ele, avu impresia că le aude cum urlă fără glas. Toate aceste fiare fuseseră vîinate de baron. Doar capul împăiat și pielea mai rămăsese din ele, dar Karl n-ar fi vrut de loc să rămînă singur cu ele.

Camera era plină de musafiri. Dar domnul baron nu era nici aici, observă numaidecît Karl ; atunci unde ar putea fi ? Ședeau toți în jurul unei mese mari, rotunde. Numai un bărbat de vreo patruzeci de ani, un truppenführer nazist, ședea într-un fotoliu mai deoparte, lîngă perete, chiar sub capul tigrului.

Pe masă, la mijloc, trona o sticlă mare cu coniac, iar comesenii aveau fiecare în față cîte un păhăruț și o farfurioară de saleuri cu brînză și migdale sărate. Toți fumau. În aer pluteau nori deși, să-i tai cu cuțitul. Din cînd în cînd, cîte o față dispărea îndărătul lor.

Era atîta liniște în cameră, încît se putea auzi muzica din salonul cel mare. Toți îl ascultau pe un

¹ Veche colonie germană dinaintea primului război mondial. (u. r.)

S.S.-ist, care tocmai își întrerupsese povestirea, să soarbă o înghițitură de coniac :

— Și ? Ce-a mai fost pe urmă ? întrebă de lângă el un tânăr licean cam de vreo șaptesprezece ani. Tânărul avea tenul gras, de o paloare bolnăvicioasă și plin de coșuri, iar ochii îi erau albastru spălăcit.

— Și pe urmă ? repetă el nerăbdător, cu gura întredeschisă și buzele umede. Glasul tânărului tremura de emoție. Dar S.S.-istul își șterse mai întâi gura cu o batistă, tuși și-și umplu din nou paharul. Numai după aceea privi în jur plin de sine, gata să continue povestirea.

Cele trei doamne și domnii în civil din jurul mesei așteptau și ei curioși. De partea cealaltă a S.S.-istului care povestea, un alt tânăr în uniformă S.A. avea probabil ceva pe suflet, căci tot timpul privea tăcut tăblia mesei.

— Pe urmă ? repetă S.S.-istul, sprijinindu-și amîndouă coatele de masă. Avea fața ca aluatul, iar sub ochi cearcăne vinete.

Karl ajunsese cu tava la masă. Atunci începu cel mai îngrozitor lucru din seara aceea.

— Pe urmă... — își continuă S.S.-istul povestirea — banditul a început să cînte. Cînta... Internaționala !

Karl se cutremură. A auzit bine ? Privi în podea, de teamă să nu se trădeze.

— „Termină !” zic eu. Dar banditul cînta mai departe. Pleosc ! Îi ating una !... S.S.-istul schiță o lovitură cu dosul palmei în aer.

Karl simți broboane de sudoare rece pe spinare. Lumînarea se clătina pe tavă. „E cu siguranță unul dintre cei pe care i-am văzut jos, în pivniță ! Bestie cu chip de om !” Nu ridică ochii de teamă că-i va zvîrli tava în obrazul de aluat ! Trebuie să se stăpînească, altfel se va sfîrși și cu mătușa Maria și poate, o dată cu ea, și cu mulți alții.

Karl nu îndrăzni să-și ridice ochii plini de văpăi spre omul acela. Dar își aruncă privirea spre ceilalți. Ei ce spun ? Cum pot să asculte atît de liniștiți ? Ce fel de oameni sînt ăștia ! ? Cu fețele curioase, cu capetele

învăluite în fumul de țigară, stau în jurul mesei întunecate și-i sorb S.S.-istului vorbele din gură !

Iată și cele trei femei, cât de însetate își întind gîtul. Se înfioară, e adevărat, dar de plăcere. Un grăsun chel, în smocking, clătină din cap ca un unchi inimos pus în fața unei năzbîtii de-a copiilor.

Karl se uită la tînărul în uniformă S.A., din dreapta povestitorului. Acest tînăr cu fața suptă și cu ochii mari, negri, aprinși parcă de febră, descoperise parcă pe masă ceva ce nu putea fi văzut de ceilalți.

Cîteva mîini se întinseră după țigări. Karl abia observă. Nu îndrăznea să se miște din loc. Îi era teamă să nu cadă. Auzi astfel mai departe povestirea S.S.-istului, înăbușit, ca venită dintr-un butoi :

— A scuipat de îndată doi dinți. Dar banditul tot mai cînta ! „Taci îi strig. Nu vrei ?” Și-i răsucesc mîna. Trosc ! I se rupsesse osul la încheietură. Dar banditul tot mai cînta.

Karl își lăsă capul în jos și se sprijini de spătarul unui scaun, să nu scape din mîini tava cu lumînarea aprinsă.

Auzea respirația surescitată a femeilor, îl vedea pe elev cum înghite în sec de emoție.

— Ei, nu ! exclamă chelul, cu o dezaprobare plină de bunăvoință.

Karl îl privi iarăși pe tînărul S.A.-ist. Cu ochii negri aprinși, tot mai larg căscați, acesta fixa ca paralizat un punct din fața lui.

S.S.-istul cu fața ca aluatul continuă.

— „Nu taci ? îi spun. Încetează imediat !” Și-atunci am luat un pumn de pămînt și i-am umplut gura...

Iarăși liniște.

— Uite-așa l-am făcut să tacă ! își termină el povestirea rîzînd și întinse mîna după pahar. Bău, își șterse satisfăcut gura cu batista și turnă din nou. Liniște deplină. Se auzea muzica din salonul cel mare.

Deodată începu să vorbească tînărul cu ochii negri, în uniformă de S.A. ; vorbea fără să se cîntească din loc și fără să-și ridice privirea de pe masă.

— Ba n-a tăcut ! spuse el încet, dar deslușit. Cît mai avea viață în el a continuat să cînte.

Toți se întoarseră uimiți. Dîrele de fum se legănau în aer.

— Ce spui ? Cine a continuat să cînte ? întrebă S.S.-istul cu fața ca aluatul și colțul gurii i se crispă violent.

— Omul căruia i-am astupat gura cu pămînt. Se vedea în ochii lui că tot mai cîntă, răspunse tînărul.

— Ha-ha-ha-ha ! Ce tot trîncănești ? rîse S.S.-istul acru și cătă cu coada ochiului spre truppenführerul S.S., așteptînd parcă instrucțiuni din partea acestuia.

Și ceilalți își întoarseră capul într-acolo.

Tînărul S.A.-ist continua să fixeze un punct întunecat pe masă. Iar truppenführerul S.S. mai în vîrstă, care ședea sub capul de tigru, părea absent. Sta cu pleoapele lăsate, încît nu i se puteau vedea ochii. Dar deodată, cu un gest scurt, hotărît, aruncă mukul de țigară în scrumieră și, întorcîndu-se spre S.A.-ist, zise :

— Se vede, tinere, că ai nervii slabi. Nu ți-ar strica un concediu la sanatoriu !

Rostise aceste cuvinte calm și tărăgănat. Glasul lui era însă rece și tăios ca o lamă de cuțit.

— Ha-ha-ha-ha, rîse iarăși pe înfundate S.S.-istul cu mutra de aluat. Îi turnă coniac tînărului din S.A. și-i vîrî paharul sub nas.

— Bea, camarade ! Cînd ai nervi slabi, coniacul îți face bine !

Dar tînărul nu se clinti.

Karl se ținea cu putere de spătarul scaunului. Spre norocul lui, nimeni nu-i dădea vreo atenție. Pe spinare îi șiroia sudoarea. Simțea că se petrece ceva aici. Ceva groaznic, deși nu se vedea și nu se auzea încă nimic.

— Groom ! răsună deodată vocea tăioasă și rece a truppenführerului de sub capul de tigru.

Karl trebui să se îndrepte într-acolo, cu tava și lumînarea aprinsă. Capul de tigru... Mai mult de șase metri... Și lumînarea sta cît pe ce să se răstoarne.

Porni cu ochii în podea. Iată genunchii truppenführerului. Ajunsesse deci pînă la acesta. O mîină mare, roșie, împodobită cu un inel gros cu pecete, se întinse după o țigară. Alegea. Pe urmă simți că omul se apleacă să-și aprindă țigara de foi. Lumînarea se clătină.

— Ține-o dreaptă, șuieră la urechea lui Karl vocea tăioasă, rece.

Și în clipa următoare, mina mare, roșie, prinse brațul băiatului într-o strînsoare de oțel, încît acesta scoase un geamăt de durere și își ridică privirea.

Fața truppenführerului era aproape, căci tocmai își aprindea țigara de foi la flacăra lumînării. Dar nu se uita la țigara de foi, ci în ochii lui Karl. Avea niște ochi de un verde închis și în ei se reflectau pîlpîirile flăcării.

Un fior de gheață îl trecu pe Karl. Ar fi vrut să se retragă. Dar strînsoarea de oțel îl ținea pe loc. Și ochii aceștia scînteietori erau atît de aproape de el ! Și parcă se apropiiau din ce în ce.

Karl simți că i se înmoaie genunchii. „Acum cad grămadă !” gîndi.

În clipa aceea se auzi un zgomot dinspre masa rotundă. Truppenführerul își aruncă privirea într-acolo și-i dădu drumul lui Karl. Ce s-a întîmplat ?

Tînărul cu ochii negri, aprinși, în uniformă de S.A., se ridicase brusc în picioare, cu o mișcare atît de repetită, încît răsturnase păhărelul plin din fața lui. Păhărelul se rostogoli și căzu fără zgomot pe covor, iar coniacul, făcîndu-și drum spre marginea mesei, începu să curgă.

Karl se retrase. Trecu pe lîngă capetele fiarelor sălbatice. Lumina lumînării se reflecta în ochii de sticlă ai leopardului, ai jaguarului și ai celorlalte fiare, care își arătau colții în urma lui.

Tînărul cu ochi adînci, arzători, se mai ținea strîns de marginea mesei. Toți îl priveau consternați. Avea și acum ochii pironiți asupra unui punct de pe masă. În sfîrșit șopti, abia perceptibil :

— Da.

Și ridicînd brusc capul, se întoarse și se îndreptă spre ușă. Mergea țeapăn, încît abia se putea observa că se clatină.

— Rămii aici, tinere ! strigă după el truppenführerul. Cuvintele răsunară ca o comandă severă.

Tînărul păsea însă înainte, fără a-și întoarce capul.

Truppenführerul sări în picioare și strigă :

— Stai !

Comanda răsună ca o plesnitură de bici.

Dar tânărul nu se opri. Trecu pe lângă Karl și părăsi camera.

În camera de fumat se așternu o liniște apăsătoare. Toți rămăseseră cu respirația tăiată. O asemenea nesupunere ! O încălcare fățișă a disciplinei. Sunetele muzicii din salonul cel mare păreau mai stinse.

Karl se lipi de pervazul ușii. Aproape că atinse mîna tînărului din S.A., care trecu pe lângă el. Acest tînăr cu ochi adînci, arzători nu mai voia să fie alături de aceste fiare ! „Vrea poate să treacă de partea noastră și să ne ajute ? Oh, de ce s-o fi trădat !“

Între timp, S.S.-istul cu fața ca aluatul, care povestise întîmplarea, se ridică de la masă și se opri în fața truppenführerului.

Acesta tocmai își aprindea din nou țigara de foi, care se stinsese. În timp ce scotea rotocoale de fum, zise domol :

— Du-te și liniștește-l pe tînărul nostru camarad.

În același timp însă, îi făcu S.S.-istului un semn. Iar Karl, surprinzînd acest gest, îngheță, căci înțelese semnificația lui deosebită. Simți în gură un gust amar.

S.S.-istul cu fața ca aluatul părăsi camera cu pași repezi, grăbit să execute ordinul truppenführerului. În ușa salonului mare se opri pentru o clipă și se uită în stînga, în dreapta. Îl căuta probabil pe tînărul cu ochi întunecați. Din ușa camerei de fumat, Karl mai văzu că S.S.-istul cu fața ca aluatul își descheie buzunarul de la spate, în care își ținea pistolul.

Dinăuntru, elevul voia să dea buzna afară. Era curios. Truppenführerul îl reținu cu o singură mișcare a mîinii.

— Rămii aici ! spuse cu voce liniștită. N-ai ce căuta afară !

Femeile se priveau una pe alta în tăcere, strîngînd înfiorate din umeri.

Grăsunul cel chel, în smoching, dădea din cap a dezaprobare.

— Nemaipomenit ! îi spuse nervos truppenführerului care tocmai se apropia cu fața zîmbitoare. Nemaipomenit ! Auzi ! Cîtă indisciplină !

— Fii liniștit, răspunse zîmbind truppenführerul. Nu admitem nici un fel de răzvrătire în rîndurile noastre. Și luîndu-l de braț pe grăsunul în smoching îl întrebă : Ce spui, directoare, de scăderea acțiunilor la bursa din Amsterdam ?

În clipa aceea, Karl auzi dinspre sală un zgomot ciudat. Ieși. Coridorul cel lung era gol, toate ușile închise. „Unde o fi baronul ?“ îi trecu prin minte. Baronul trebuie să știe tot. Baronul face toate acestea. Baronul ordonă aici tuturor.

Karl auzi deodată pași repezi în spatele lui. Se întoarse. Domnul aghiotant și doi S.A.-iști negradați, pe care nu-i văzuse printre invitați, se apropiau în fugă.

Karl se lipi de perete. Lumînarea se stinsese. Cei trei bărbați trecură în fugă pe lîngă el, fără să-i dea vreo atenție. Fugeau spre scara din fund. Ce se întîmplă acolo ?

Se simți ispitit să-i urmeze.

Scara din fund era foarte puțin luminată. Nu văzu pe nimeni acolo. Unde sînt cei doi lachei ? Dar ospătarii ? Unde-i domnul Iohann și domnișoara Lisbeth ? Parcă au intrat toți în pămînt.

Geamurile scării din fund sînt vopsite. Dar dacă îți lipești nasul de sticlă, poți vedea totuși ceva.

Karl se uită pe furiș în grădina scufundată în întuneric. Zări mai multe umbre lîngă un tufiș. Erau vreo cinci inși. Unul e trîntit jos, se luptă cu mîinile și cu picioarele. Ceilalți îl tîrăsc mai departe. „El e ! Tînărul cu ochi negri și aprinși !“ gîndi Karl. Vor să-l omoare fiindcă nu mai vrea să meargă cu naziștii !

— Karl ! se auzi chemat de o voce groasă de bărbat.

De spaimă, inima i se opri în loc. Nu mai auzise niciodată această voce. Știa totuși a cui este.

Sus, pe ultima treaptă a scării, stătea baronul, în smoching negru ; părea cît un arbore de înalt.

— Ce cauți aici ? întrebă aceeași voce gravă, de data aceasta ceva mai calm.

Cuvintele se rostogoleau totuși peste Karl ca niște bolovani. Ar fi vrut să fugă de la geam. Dar trebuia să treacă pe lîngă baron. Făcu doi pași și se opri. Nu putu

merge mai departe. Fața ca de piatră a baronului se aplecă asupra lui.

— Ei, ce-aștepți ? se auzi vocea lui, puternică și dură.

„Această voce te înspăimîntă mai mult decît ghearele și colții fiarelor cu ochi de sticlă“, gîndi Karl. Și nu știa cum ar putea trece pe lîngă baron. Văzu doar că-i cade de pe tavă lumînarea stinsă. Vru s-o prindă, dar nu reuși. Lumînarea se rostogoli pe trepte. Simți o amețeală și se prăbuși.

Cînd mătușa Maria l-a ridicat pe Karl, țigările și trabucurile fuseseră adunate. De aceasta avusese grijă domnul Iohann. Pe Karl însă îl lăsase să zacă pe jos. La urma urmei, asta nu era treaba lui.

Cînd mătușa Maria îl culcă pe Karl în patul lui, îi șopti la ureche :

— Karl, băiatul meu, dragul meu Karl, nu-ți pierde curajul !

CAPITOLUL UNSPREZECE

*In care e vorba de niște plicuri misterioase.
Comisia de ajutor ajunge să ia o hotărîre
foarte serioasă și Karl salvează viața mătușii
Maria.*

— Nemaipomenit ! De unde au putut lua bandiții plicurile astea ? Extraordinar ! Îți stă mintea-n loc !

Aceste cuvinte le rostise un funcționar al Gestapo-ului la chestura din Alexanderplatz, doar la cîteva zile după serata organizată la baronul Langenhorst.

Înaltul funcționar al Gestapo-ului își șterse pentru a treia oară pînă-nez-ul cu batista și, punîndu-l din nou, se uită, tot pentru a treia oară, la documentele din fața lui. Poate că citise totuși greșit.

Dar nu. Era limpede : manifeste comuniste în plicuri cu următorul antet tipărit :

PARTIDUL MUNCITORESC NAȚIONAL-SOCIALIST GERMAN • CONDUCEREA SECTORULUI BERLIN.

Agentul din fața lui (cel care venise s-o aresteze pe mama lui Karl și care-l urmărise apoi pe el) zîmbea dulce-amar, ca întotdeauna.

— Nu, nu sînt false, domnule căpitan, spuse el încet. Hîrtia e și ea originală, hîrtie pentru scrisori oficiale.

Căpitanul izbi atît de puternic cu pumnul în masă, încît tocurile și creioanele săltară de la locul lor.

— Dar de unde le-au furat ? !

Agentul își ridică umerii pînă la urechi.

— Nu știu. Noroc că am putut pune mîna pe aceste manifeste comuniste tocmai cînd erau strecurate în ca-

zarma S.A.-ului. Nu uitați că cenzura noastră nu deschide scrisorile puse în astfel de plicuri.

Căpitanul izbi iarăși cu pumnul în masă și se ridică furios.

— Află neapărat de unde au procurat porcii de câini această hîrtie ! urlă ca un nebun, în timp ce se plimba încoace și-ncolo.

— De necrezut ! Un adevărat mister !

Și își șterse din nou pince-nez-ul.

— Am să aflu, zîmbi agentul. Voi cerceta peste tot. Puteți fi liniștit, domnule căpitan.

Dar domnul căpitan nu era liniștit de loc, iar nervozitatea lui se răsfrînse curînd și asupra comisiei de ajutor din Ilsestrasse.

Cum ? Ca urmare a nervozității căpitanului de la Gestapo, perchezițiile se intensificară. Cu prilejul unei percheziții au fost găsite la niște muncitori, în apropiere de Ilsestrasse, două mașini de multiplicat. Acesta era motivul pentru care comisia de ajutor a fost convocată în ședință extraordinară.

— Ei, nu-i dăm drunul ? întrebă în sfîrșit Helmut.

— Prin urmare, începu Franz, cu jenă parcă, fără să-și ridice privirea... Prin urmare deschid ședința extraordinară a comisiei de ajutor. Lucrurile stau așa... Am creat un fond ca să-l putem ajuta pe Karl cînd vom da de urma lui. Casiera ține evidența. În schimb, pe Karl tot nu l-am găsit.

— Fiindcă n-am organizat căutarea, interveni Peterchen plin de reproș.

— Nu putem face nimic mai mult, continuă Franz. Dar, coborî el glasul, s-a ivit o situație mult mai urgentă. Tovarășii strîng bani pentru o mașină de multiplicat. Chiar tata îi păstrează... Săptămîna trecută, polițiștii au confiscat iar două. În tot cartierul nu mai există nici o mașină de multiplicat ; nu se pot tipări manifeste... Și lipsesc încă bani... Asta-i situația.

Franz își lăsă și mai mult bărbia în piept.

— Să dăm și banii noștri pentru mașina de multiplicat, zise Liza încet, cu glasul plin de îngrijorare.

— Și dacă îl găsim pe Karl mîine dimineață ? ! strigă Peterchen. Atunci ce-i mai dăm ?

— Doar ducem o acțiune și pentru alimente, răspuse Liza. Tot pentru Karl le strângem.

— Banii trebuie să-i dăm pentru mașina de multiplicat ! rosti hotărît Helmut.

— Avem două mărci și cincisprezece pfennigi. Iată registrul și banii.

Liza așează totul pe chiuvetă : banii și o coală de hîrtie împăturită — „registrul“.

— Ia-i și pe-ăștia, zise Helmut adăugînd cinci pfennigi...

Liza notă suma.

— Și cu alimentele cum stăm ? întrebă Franz.

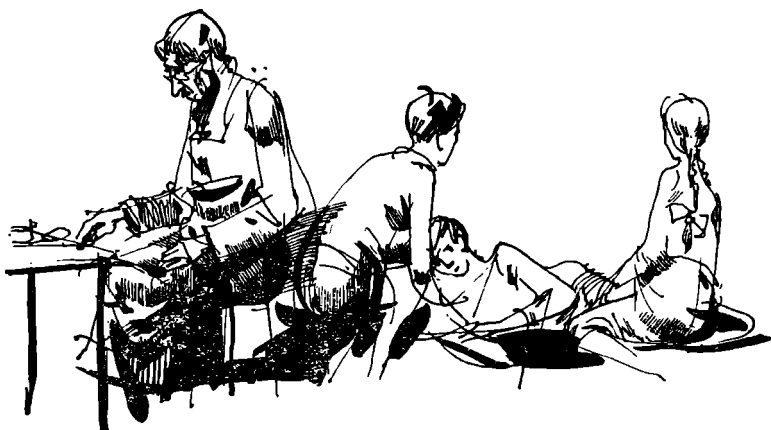
— Iată-le !

Liza goli în poală conținutul unui sac mic și curat, confectionat dintr-un șorț vechi.

— Numai de l-am găsi pe Karl. Că n-o să flămînzească el. Avem aici douăzeci și patru de nuci, șapte biscuiți, patru mere, o felie de salam de iarnă veritabil și trei bucăți de brînză în poleială. Pentru început ajunge.

— Dacă îl găsim pe Karl, fac rost de trei pîinișoare pe zi. Nici o grijă ! spuse Helmut. Și-acum trebuie să plec. Am treabă.

Cînd Helmut ieși, Peterchen îl atinse pe Franz încet cu cotul. Franz îl privi și, cît era de supărat, tot zîmbi :

Peterchen se căznea să ascundă în palmă moneda de cinci pfennigi pe care Helmut o lăsase pe marginea chiuvetei.

Franz înțelese imediat despre ce este vorba. Peter „pusese deoparte“ pentru Karl cei cinci pfennigi pe care-i dăduse adineauri Helmut în contul mașinii de multiplicat.

Trebuia lămurit băiatul. Dar Franz nu era dispus să-țină acum o lungă predică. Pentru cinci pfennigi ! Nu merita. Și-apoi... și lui i-ar fi părut rău să nu-i dea lui Karl, când l-or găsi, nici măcar o băncuță !

Karl își revenise după spaima din noaptea seratei. Dar nu mult după aceea i-a fost dat să trăiască o altă noapte, poate și mai agitată.

În seara aceea, Karl tocmai se dezbrăcase. Era trecut de zece. Stătea în cămașa de noapte pe marginea patului și-o aștepta pe mătușa Maria, care mai avea treabă la bucătărie. Folosind acest prilej, Karl îl scoase pe Hopa-Mitică, să se joace puțin cu el și să-i mai audă clopoțelul. Asta îi amintea de mama lui și de odăița din Ilsestrasse. Când auzi pașii mătușii Maria, vîrî iute jucăria sub pernă și se urcă în pat. Știa că nu-i stă bine unui băiat atît de mare să umble cu păpuși, chiar dacă păpușa e de oțel.

— Noapte bună, mătușă Maria ! spuse Karl.

— Noapte bună, băiete ! răspunse ea. Dar vocea îi era atît de obosită, încît atrase atenția lui Karl.

Mătușa Maria rămase cîtva timp în mijlocul odăii, sub lampă, cu capul aplecat. Apoi se apropie încet de patul lui Karl. Se așeză lingă el greoi, respirînd adînc, fără să-l privească.

Karl o pîndea de sub pătură. Îl cuprinse neliniștea. Mătușa Maria era obosită și tristă. Brațele îi atîrnau fără vlagă.

— Te-ai spălat ca lumea, Karl ? îl întrebă după un timp, dar tot fără să-l privească.

— Da, mătușă Maria.

— Te-ai spălat și pe dinți ? îl mai întrebă cu aceeași voce stinsă.

— Da.

— Ei, atunci... dormi, băiete... dormi... dormi !

Oftă iarăși adînc și păru că vrea să se ridice. Dar rămase mai departe pe marginea canapelei, cu capul aplecat și brațele atîmînd.

Lui Karl i se strînse inima. Ce-o fi avînd ? Dar nu îndrăzni să întrebe nimic. În cele din urmă însă nu mai putu răbda :

— De ce ești tristă, mătușă Maria ?

— Cum să nu fiu ! oftă femeia. Nimic nu merge cum trebuie.

Karl își trase mîna și rosti cu greu :

— Ești tristă... pentru mama ? și mîinile lui prinseră între ele degetele femeii.

— Pentru toți ! suspină ea și dădu din cap. Dormi, fiule. Odihnește-te. Îți va fi dat să înduri mai multe decît noi, bătrînii... Ai nevoie de multă putere...

Karl nu pricepu la ce anume se gîdea femeia. Nici-odată n-o văzuse atît de abătută. Ce s-o fi întîmplat ?

— Mătușă Maria, șopti după un timp, abia auzit. Au prins-o pe mămica ?

— Nu, Karl !

— Sigur ?

— Sigur de tot ! rosti mătușă Maria apăsător și privi atît de serios și sincer în ochii lui Karl, încît acesta o crezu.

— Și nici n-au bătut-o ? mai întrebă totuși, ca să fie sigur.

— Doar ți-am spus că nu ! Fii liniștit, fiule ! și-l mîngîie pe păr.

— Unde-i mama acum ? întrebă în continuare.

— Asta nu știu. Dar e în siguranță. Hai, fii liniștit și dormi.

Mătușă Maria se ridică să plece. Dar Karl își întinse mîna după ea și n-o lăsă.

— Are ce să mănînce ?

— Cum să nu ! răspunse mătușă Maria cam nerăbdătoare. Apoi îl înveli.

— Are și pat ? întrebă Karl de sub pătură.

Mătuşa Maria se întoarse cu faţa severă.

— Ea doarme de mult, iar tu tot mai trăncăneşti !
Noapte bună ! Culcă-te !

— Noapte bună ! răspunse Karl. Se întoarse cu faţa la perete, îşi trase genunchii pînă la bărbie, cum obişnuia să doarmă, şi închise ochii. De aceea nu văzu că mătuşa Maria închide cu grijă obloanele ferestrelor. Apoi scoase din dulap un coş de rufe, pe care îl puse pe masă ; încercă după aceea uşa, să vadă dacă e bine încuiată, şi se înapoie la masă.

De pe faţa ei dispăruse oboseala tristă de adineauri. Expresia feţei îi era acum încordată, atentă şi foarte hotărîtă.

Karl deschise ochii şi-şi scoase capul de sub pătură.

— Mătuşa Maria ! o chemă cu glas rugător.

— Ce mai vrei ? ! De ce nu dormi ?

Vocea ei era aproape răstită. Veni totuşi la patul lui Karl.

— Mătuşa Maria, se rugă băiatul şi-şi întinse mîinile spre ea. Cînd am s-o văd pe mama ?

Mătuşa Maria se așeză iarăşi, îi prinse mîinile şi, foarte serioasă, se uită în ochii lui. Nu-i răspunse imediat. Cugetă pesemne ce să-i răspundă.

— Ascultă, Karl, începu după cîtva timp. Cred că ai s-o vezi în curînd.

— E adevărat ? se bucură Karl şi se ridică în capul oaselor.

— Poate... chiar aici, în această casă. Dar ai grijă... n-ai voie s-o recunoşti. Să te porţi ca şi cum ar fi o femeie străină pe care n-ai mai văzut-o vreodată. Ai înţeles ? Dacă scapi un singur cuvînt sau te trădezi cu un singur gest sau privire, sîntem pierduţi. Toţi ! O vor închide şi o vor chinui !

— Oh ! gemu Karl.

— Aşa stau lucrurile. Iar acum dormi imediat, altfel mă supăr.

Karl se întoarse cu spatele, îşi trase iarăşi genunchii şi închise ochii. „Am s-o revăd pe mama !“ îi stăruia în minte. Iar cînd mătuşa Maria îl înveli, i se păru că-l înveleşte chiar mama şi adormi fericit.

Mătușa Maria se așeză grăbită la masă, dornică parcă să recîştige timpul irosit. Ridică dintr-un gest capacul coșului. În coș însă nu erau rufe, cum își închipuisese Karl, ci o mașină de multiplicat manifeste.

Mătușa Maria scoase mașina cu băgare de seamă ; la fund se aflau plicuri și hîrtie. Trase mai multe coli, pe urmă le puse în plicuri. Pe plicuri sta scris : Partidul muncitoresc național-socialist german.

Cînd trase cea de-a cincea coală plicurile se isprăviră. Privi îngîndurată spre ușă.

În clipa aceea, Karl se trezi. Cu ochii mici de somn se uită spre masă și sub becul din tavan i se păru că o vede pe mama lui. Stătea în fața mașinii de multiplicat, așa cum o văzuse de atîtea ori pe Ilsestrasse, pînă cînd, într-o zi, niște tovarăși au luat mașina într-un geamantan și au plecat. Spuneau că-i primejdios s-o mai lase acolo.

Karl se frecă la ochi, ca să vadă mai bine. Dar nu, nu era mama lui, ci mătușa Maria. Karl vru să închidă iarăși ochii, dar atunci văzu ceva ciudat.

Mătușa Maria își scoase pantofii, se apropie de ușă în vîrfurile picioarelor și, lipindu-și urechea de ea, ascultă cu atenție. Pe urmă o deschise puțin, cu multă prudență, ascultă iarăși, o împinse încet-încet și-si scoase capul afară. Apoi se strecură în coridor și închise ușa în urma ei, fără cel mai mic zgomot.

Karl se ridică în pat. Îi pierise somnul. Simțea că se întîmplă ceva neobișnuit și primejdios. Oare unde s-o fi dus mătușa Maria ? Ce face ?

Karl coborî din pat, se apropie de masă și se uită la colile de hîrtie și la plicuri. Cunoștea aceste plicuri mari. Doar dusesese de atîtea ori poșta. Domnul baron are astfel de plicuri : „Partidul muncitoresc național-socialist german, conducerea sectorului Berlin.“

Scoase o coală și începu să citească :

„Camarazi ! Soldați din S.A. ! Cui îi slujiți și împotriva cui ? Vreți să fiți unelte în mîinile fabricanților, moșierilor și bancherilor ? Vreți să loviți în muncitorii exploatați, asupriți, înfometați ? În frații voștri ?...“

Fața lui Karl ardea de emoție. Deci asta făcea mătușa Maria în timpul nopții ! Tipărea manifeste ! Manifeste pentru soldații din S.A., induși în eroare. Pentru ca aceștia să înțeleagă în sfârșit ce crimă săvârșesc ! Mătușa Maria nu se temea de baron. Unde s-o fi dus acum ? ! Totuși e un act necugetat din partea ei să lase aici mașina și scrisorile. Mama nu făcea niciodată așa ceva.

Karl auzi deodată un zgomot pe coridor. Sări la ușă și ascultă. Își dădea seama că orice zgomot putea fi primejdios pentru mătușa Maria. Nimeni nu trebuie să se trezească. Nimeni să nu observe ce face mătușa Maria !

Deschise încet, încet, dar de cum crăpă ușa, o dîră de lumină se strecură de pe coridor. „Asta nu e bine“, gîndi Karl. Ar trebui să stingă mai întîi lumina. Întreprătorul e aici, lîngă ușă. Răsuci butonul. Apoi privi afară pe furiș.

Vedea tot coridorul, fiindcă razele lunii străbăteau prin fereastră. Afară, un vînt vijelios mîină norii prin fața lunii : umbre și lumini se urmăreau într-un joc fără astîmpăr pe pereți, cercevelele zăngăneau ușor.

Pe coridor se aliniau în lungul lor șir ușile albe, palid luminate. Unde s-o fi dus mătușa Maria ? Între uși, pe postamente negre, vase mari ședeau parcă de strajă. O pisică neagră străbătu coridorul de-a curmezișul.

Pisica se opri deodată, se uită la el și-și zbîrli coada. Ochii îi sclipeau ca două lumînări aprinse. Apoi dintr-un salt fu sus, pe un postament, și dispăru în spațele vazei.

Vaza se clătină puțin. Karl rămase cu respirația tăiată. Dacă răstoarnă vaza, totul e pierdut !

Vaza rămase neclintită. Dar afară, furtuna dezlănțuită producea un mare vacarm. Canatul unei ferestre scîrțîia, zbătîndu-se să se smulgă din cîrlig. Îi va trezi pe toți ! Pesemne n-a fost bine închis.

Karl își auzi bătăile inimii. Tocmai cînd voia să fugă la fereastră s-o închidă bine, aceasta se deschise brusc și cu mare zgomot, iar perdelele albe fluturară pe coridor.

Prea târziu ! Precis că s-a auzit în casă ! Aha ! În camera domnișoarei Lisbeth răsunau pași. Apoi cineva răsuci cheia în broască.

Băiatul trase ușa. Lăsa doar o crăpătură îngustă de tot, prin care să pîndească. Domnișoara Lisbeth, numai în jupon și cu părul despletit, trecu pe lângă el, aprinse lumina și se îndreptă spre fereastră, ca s-o închidă. Sigur că după asta se va întoarce în camera ei. Atunci totul e salvat.

Dar domnișoara Lisbeth nu se grăbi să intre în cameră.

Se uită jur împrejur cu neîncredere, ca și cum ar fi mirosit ceva suspect, și trecu încet mai departe. Ajunse la ușa băii. Merse mai departe. Coridorul era luminat. Mătușa Maria nu se va putea întoarce fără să fie văzută. Dar unde o fi acum ?

Mătușa Maria se afla în camera domnului baron. Tocmai trăsese sertarul din dreapta al biroului și scosese din el un teanc întreg de plicuri, cînd auzi zgomotul ferestrei deschise de vînt.

Împinse repede sertarul la loc, sări la ușa și ascultă. Observă prin gaura cheii că cineva aprinsese lumina pe coridor. Era domnișoara Lisbeth.

Mătușa Maria își încheștă dinții și-și strînse pumnii. Toți nervii, toți mușchii i se încordară. Stătea așa, nemișcată, în camera obscură și asculta. Auzi cum domnișoara Lisbeth se apropie de ușa și se oprește o clipă ; probabil că a auzit ceva suspect.

Mătușa Maria știa că atîta timp cît omul respiră, nu e încă nimic pierdut. Dar trăia un moment de cumplită încercare. Era chestiune de viață și de moarte.

Cînd văzu că domnișoara Lisbeth i-a întors spatele și s-a oprit în fața ușii baronului, o idee îi străfulgeră lui Karl prin minte.

Încet, fără zgomot, ieși din camera mătușii Maria și prin spatele domnișoarei Lisbeth, ușor și repede, ca o pisică, se furișă pînă la ușa băii. Îngîndurată, cu privirea ațintită pe ușa baronului, dincolo de care i se păruse că aude zgomot, domnișoara Lisbeth nu-l ob-

servă. Karl deschise ușa băii și o trînti cu zgomot, ca și cum ar fi ieșit în clipa aceea de acolo.

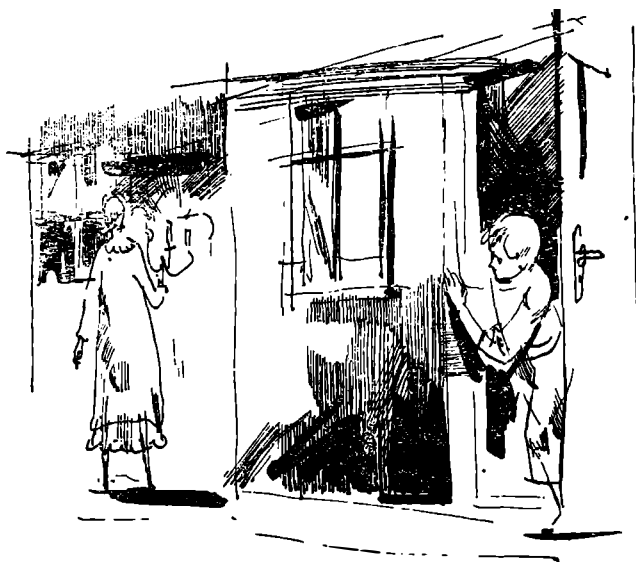
Domnișoara Lisbeth se întoarse îngrozită :

— Oh, tu erai ?! zise. De ce faci atîta gălăgie, ne-
totule ? Deși-l ocăra, se vedea bine că-i mai liniștită.
Ai să-i trezești pe stăpîni. Prostule ! Du-te și te culcă
imediat !

Karl, fără să-i pese că e certat, își văzu de drum.
Nici cînd domnișoara Lisbeth îl ajunse din urmă și-i
dădu brutal un pumn în spate Karl nu se supără ; im-
portant era faptul că putea stinge lumina de pe coridor.
Răsuci butonul, intră în camera lui și închise ușa. Așa !
Acum o să poată și mătușa Maria să se întoarcă.

Karl se urcă repede în pat și închise ochii, prefăcîn-
du-se că doarme. Dar inima îi bătea tare. Peste puțin
timp auzi cum se deschide ușa. Mătușa Maria se în-
toarse în cameră.

Aprinse lumina. Apoi Karl o auzi șoptind :

— Bine că a stins lumina ! Ce copil deștept ! Ia te uită ! A acoperit și mașina cu coșul. Bravo, băiete ! Minunat !

Karl simți cum îi crește inima de fericire și mândrie. Dar își ținea ochii strâns închiși.

După aceea, mătușa Maria veni încet lângă patul lui și șopti emoționată :

— Nu te mai prefăce, știu că nu dormi !

Și se așează pe marginea patului.

— Se prefăce că doarme, repetă și, aplecându-se deasupra lui, îl sărută.

— Mătușă Maria ! șopti Karl, cu fața îmbujorată. A fost palpitant !

CAPITOLUL DOISPREZECE

În care Karl recunoaște o spălătoreasă, dar uită bomboanele de ciocolată în buzunar.

Karl își aștepta mama din clipa în care mătușa Maria îi spusese că are s-o vadă. A așteptat-o a doua zi. La fel și în toate zilele următoare ! O aștepta, dar zadarnic ! Poate mâine ! Și așa, în fiecare seară se culca dezamăgit și trist în patul lui. Iarăși nimic ! Dar poate mâine !

Înainte, cea mai plăcută distracție pentru Karl era să iasă cu privighetoarea la plimbare, cu mașina. Mai nutrea încă speranța că se va întâlni cu vechii săi prieteni. De aceea ținea mereu pregătită în buzunar adresa înfășurată pe o bucată de plumb.

Dar acum îi venea greu să plece. De fiecare dată era mai îngrijorat, ca nu cumva mama să vină în lipsa lui. De multe ori inventa cu mare șiretenie fel de fel de pretexte ca să poată rămâne acasă ori măcar să se întoarcă repede. Când se-ntorcea, primul lucru era s-o caute pe mătușa Maria și s-o întrebe :

— A fost ?

Când băiatul intra gîfîind în bucătărie, mătușa Maria știa ce-are s-o întrebe. Bucătăreasa dădea atunci din cap negativ. Karl ofta ușurat. Deci n-a pierdut prilejul s-o vadă !

Din ziua în care a aflat că are s-o vadă pe mama lui, Karl strîngea toate bomboanele de ciocolată pe care le primea de la privighetoare. Se prefăcea că are bomboană în gură și că o sugă. În realitate însă, bomboana dispăruse de mult în buzunarul lui. Cîteodată, cînd privighetoarea era cu ochii pe el, trebuia să bage măcar de formă bomboana în gură, dar pe urmă o sco-

tea, o ștergea bine și o punea alături de celelalte. „Pentru mama nu-i nimic dacă am ținut puțin bomboana în gură !” se gîndea el.

Era într-o dimineață de marți. Karl trebuia s-o însoțească pe privighetoare cu mașina. Tare era supărat ! N-avea nici o scăpare. Tocmai terminase treburile prin bucătărie, cînd domnul Iohann îl chemă în sufragerie să-i dea o cutie de țigări pentru baroneasă. Privighetoarea fuma atît de mult, încît se întîmpla adesea să i se termine țigările pe drum. Afară de asta, Karl mai primi o cutie cu piramidoane pentru cazul cînd pe stăpînă ar apuca-o dureri de cap.

Karl își lăsase chipiul pe pervazul ferestrei, în bucătărie, așa că se întoarse să și-l ia. În fața ușii însă se opri. Auzi vocea domnișoarei Lisbeth în ușa dinspre coridor :

— Mătușă Maria, a venit spălătoreasa !

Dar Karl nu mai putu s-o vadă pe spălătoreasă, deoarece domnișoara Lisbeth trăsese ușa.

Spălătoreasa purta o pălărie rotundă, trasă adînc pe frunte. De sub pălărie priveau niște ochi frumoși, serioși și energici. Pe umeri avea o năframă în dungi și pe braț un coș.

— Bună ziua ! salută ea încet și modest, dar cu o voce în care vibra un înțeles tainic.

Mătușă Maria, care mesteca tocmai în supă, ridică sprîncenele. Recunoscu imediat vocea Hedvigăi Brunner. Dar nu se întoarse spre ea decît după un timp și zise cu indiferență :

— Va să zică noua spălătoreasă ? Ai picat cam prost. Așteaptă puțin, să-ți dau și eu cîrpele de bucătărie...

Mătușă Maria mai trebăluie în jurul sobei de gătit, pe urmă trase oala la o parte de pe foc, își șterse mîinile și zise :

— Aș vrea să dau și eu la spălat cîteva rufe de-ale mele. Se poate ? Plătesc separat.

Și aruncă o privire scurtă, plină de înțeles, spre Hedviga Brunner.

— De ce să nu se poată. Cu plăcere ! răspunse spălătoreasa cu fața neschimbată. Își lăsă doar genele, ceea ce însemna : am înțeles, sînt gata.

— Le aduc imediat, spuse mătușa Maria și ieși pe coridor. Cînd trecu pe lîngă spălătoreasă, îi strînse mîna, fără să fie observată.

Domnișoara Lisbeth n-avea cum să vadă toate acestea, fiindcă tocmai răsturna pe ciment lada cu rufe murdare.

Mătușa Maria se duse repede în camera ei și zăvorî ușa. Apoi deschise dulapul, scoase de sub lenjerie cincisprezece plicuri și le ascunse între rufe murdare.

Între timp, în bucătărie, Hedviga Brunner își pusese coșul ei mare pe jos și separa prosoapele murdare de cîrpele de șters praful.

În clipa aceea, Karl intră în bucătărie să-și ia chipiul, fiindcă Buickul fusese tras la scară și privighetoarea era gata de drum.

Spălătoreasa, aplecată aproape pînă la pămînt, număra rufe. Karl observă numai o năframă în dungi, aruncată peste umeri, și pălăria albastră. Fața nu i-o putea vedea. De altfel nici nu dădea importanță acestui lucru. Ce-l interesa pe el o spălătoreasă străină ?

Cînd își luă chipiul, Karl gîndea în sinea lui : „Ce păcat că trebuie să plec de-acasă ! Poate chiar azi vine mama !”

Și trecu pe lîngă spălătoreasa aplecată, care încă număra rufe murdare. Ba o atinse aproape cu cotul.

Nici spălătoreasa nu-l băgă în seamă pe băiat. Se uita mereu în jos, preocupată cu număratul lenjeriei.

— Șaptesprezece prosoape și douăsprezece cîrpe de șters praful, numără domnișoara Lisbeth.

Karl deschisese ușa spre coridor și, înainte de a păși pragul bucătăriei, se opri pentru o clipă să-și strîngă puțin cureaua chipiului sub bărbie.

— Ia și fețele astea de masă. Dar nu cumva să le speli cu peria, că le distrugi ! Sînt prea fine ! atrase atenția domnișoara Lisbeth, tocmai cînd Karl voia să închidă ușa în urma lui.

Dar vocea care răspunse îl opri ca electrizat :

— Știu, domnișoară. O să am grijă !

Karl se întoarse cu iuțeala fulgerului. „Cine a rostit aceste cuvinte ? Spălătoreasa ? Asta-i vocea mamei !”

Femeia cu năframa în dungi se ridică. Stătea însă cu spatele spre coridor. „Să fie mama ?“ După statură da, cu toate că năframa îi ascundea umerii și gâtul. Și de aici, din coridor, nu-i vedea nici fața, nici părul.

Simți mai mult spaimă decît bucurie. Trebuie să se întoarcă neapărat în bucătărie, să vadă fața femeii cu năframa în dungi, deși privighetoarea îl așteaptă în mașină. Ce bucluc o să iasă din asta ! Dar poate că mama e chiar aici, în fața lui !

— Deci șaptesprezece prosoape, douăsprezece cîrpe de șters praful, numără domnișoara Lisbeth, patru fețe de masă și șervețele... Stai, cite sînt...

Domnișoara Lisbeth se aplecă să numere din nou șervețelele.

Karl, cu respirația tăiată, cu pași mărunți, fără zgomot, se întoarse în bucătărie. Încet, pași în fața spălătoresei, ca să-i poată vedea fața.

— Nu știi cîte șervețele au fost ? întrebă domnișoara Lisbeth plină de nerăbdare. Ai numărat doar cu mine...

În clipa aceea, Karl văzu fața spălătoresei. Numai o porțiune mică, fiindcă femeia privea în altă parte, spre domnișoara Lisbeth. Dar ar fi fost de ajuns să-i vadă numai o ureche ca să-și recunoască mama.

Picioarele lui Karl parcă au prins rădăcini. Știa că nu trebuie să se trădeze. Dar ce poate face ? Ochii i s-au umezit, buzele îi tremură și cu degetele răsuțește mereu, în neștire, nasturii strălucitori ai livrelei.

— Nu știi, răspunse Hedviga Brunner la întrebarea domnișoarei Lisbeth. Stați să vedem...

Nu-și termină fraza. Hedviga Brunner auzi sau simți ceva. Nici ea nu știa ce. Parcă ar fi atins-o o răsuflare fierbinte.

Își întoarse capul și-l văzu pe Karl.

Ca o lampă ce se aprinde în întuneric, așa se lumină fața ei plină de griji. Fără să vrea, mîinile i se întinseră să mîngîie.

Noroc că domnișoara Lisbeth număra nervos șervețelele.

Neclintîți și tăcuți, mama și fiul se priveau drept în ochi. N-aveau voie nici măcar să schițeze un zîmbet,

ca să nu se trădeze, dar privirile lor îi uneau ca o strângere de mână.

Totul dură doar câteva secunde. Căci din nou răsună vocea domnișoarei Lisbeth :

— Numără și dumneata încă o dată șervețelele...

Hedviga Brunner se dezmetici. Se reculese și se întoarse repede.

— Da, că rog, zise cu glas încet și se ghemui lângă șervețele.

— Să vă ajut eu, spuse Karl roșind.

Se aplecă lângă mama lui și, ca din întâmplare, îi atinse mîna cu o mîngîiere mută, fulgerătoare... Numai o clipă, dar simți căldura mamei !

Abia acum observă domnișoara Lisbeth că băiatul e încă acolo. Îl știa de mult plecat la mașină.

— Tot aici ești ? strigă înspăimîntată. Nerodule ! De cînd te așteaptă doamna baroneasă ! Netrebnice ! și-l lovi fără milă pe Karl, încît acesta se clătina și căzu. Sărind în picioare imediat, o văzu o clipă pe mama lui gata să-i sară în ajutor. Ochii îi scînteiau și fața i se înroșise, dar pe loc își aplecă privirea din nou, ca să-și ascundă mînia. „Dacă n-ar trebui să se ascundă, i-ar arăta ea, mama mea, domnișoarei Lisbeth !“

— Karl, unde ești !? Fugi la mașină ! se auzi de afară glasul supărat al domnului Iohann.

Acum era luat în focuri și din față și din spate. Îl ocărau și domnișoara Lisbeth și domnul Iohann.

Iar cînd Karl alergă pe coridor spre ieșire, se lovi de mătușa Maria, care tocmai se întorcea cu rufele ce trebuiau date la spălat. Îl luă și ea la rost.

— Ce te-a apucat ?! strigă femeia la el. Ce tot umbli fără rost de colo pînă colo ?!

Îl ocărau toți trei în cor, iar pe domnul Iohann îl mai apucă și accesul lui obișnuit de tuse.

În timp ce cobora pe scări, sărind cîte trei trepte, Karl se gîndea : „Mai prost e că mama, auzind toate acestea, o să creadă că întotdeauna mă ocărăsc așa și-o să fie tare mîhnită.“

Și totuși era atît de fericit ! O văzuse pe mama lui ! O văzuse și, desigur, avea s-o mai vadă. O să mai vină, în chip de spălătoreasă.

În mașină mai era o doamnă străină. De aceea privighetoarea era supărată foc. Pînă și jigodia ceea de Miki lătră la el. Cum simțea că atmosfera îi era neprielnică lui Karl, javra începea să latre la el.

Karl zîmbi totuși. Situația era primejdioasă, dar pur și simplu nu se putea stăpîni să nu zîmbească. Îl năpădise, copleșitor, un val fierbinte de fericire.

Dar tocmai asta îl salvă. Fiindcă atunci cînd zîmbea, îi apăreau în obraji gropițele.

— Vai, ce groom încîntător ! exclamă străina, zîmbind.

Miki încetă să latre. Era cel mai bun semn că pericolul a trecut. Privighetoarea nu spuse nici un cuvînt și porniră.

În clipa aceea, Karl își aduse aminte că nu i-a dat mamei sale bomboanele de ciocolată strînse pentru ea. Și cît de ușor i-ar fi fost să le strecoare în coș ! Ei, nu-i nimic ! La prima ocazie !

Hedviga Brunner luă totuși ceva o dată cu rufele murdare. Cînd mătușa Maria înfășură cu grijă cămășile și le băgă cu mîinile ei în coșul de rufe, întrebă :

— Cînd crezi că vor fi gata ?

— Cam... în patru zile, răspunse spălătoreasa.

Ochii celor două femei străluciră cu multă seriozitate cînd își adresară aceste cuvinte, căci nu era vorba de niște rufe date la spălat, ci despre chestiuni mult mai importante...

CAPITOLUL TREISPREZECE

*In care Karl lasă un coș la florărie, iar bătrîna
Lola are veleități de cal de curse.*

Evenimentele luară însă cu totul altă întorsătură. Mătușa Maria era din zi în zi mai indispusă. Karl observase că, din noaptea aceea, n-a mai lucrat la mașina de multiplicat. Și o auzea suspinînd în timpul nopții.

N-o întrebă nimic. Odată însă, cînd stătea abătută pe marginea patului, femeia îi spuse dînd din cap cu deznădejde :

— Nu știu cît o să mai poată dura așa.

Mătușa Maria știa ce spune. Munca ei de aici, cu manifestele, nu era bine organizată. Ar fi trebuit numai să sustragă plicuri și să le scoată din casă, nu să și multiplice manifestele aici. Mai devreme sau mai tîrziu, poliția va afla acest lucru și totul va cădea. De aceea era mătușa Maria atît de îngrijorată...

Stătea cu ochii pironiți în pămînt, dar deodată se ridică, vrînd parcă să se scuture de ceva...

Într-o zi, cinci zile după ce Karl o văzuse pe mama lui, se întîmplă marea nenorocire.

Karl trebuia să iasă cu domnișoara Lisbeth să cumpere flori și nu voia să plece, căci în ziua aceea urma să vină mama. Și-i era teamă că va sosi acasă prea tîrziu. Dar era mult onorata zi de naștere a prea venerabilei mame a înălțimii sale baroneasa și trebuiau neapărat cumpărate flori. Altă dată, domnișoara Lisbeth obișnuia să cumpere singură florile. Ce-i veni acum să-l ia și pe el ?

În dimineața aceea, domnișoara Lisbeth părea deosebit de nervoasă. Nici nu intră în bucătărie. Deschise

doar ușa, aruncă o privire aspră, plină de îngrijorare spre mătușa Maria și-l chemă pe Karl.

— Karl, spuse ea mai încet ca de obicei, hai cu mine !

Îl luă de mână, ceea ce nu obișnuia să facă, și ținându-l astfel ieși solemn din casă. Îl strîngea de încheietură de-ai fi putut crede că-i este teamă să nu fugă. Iar cînd cotiră după colț, se mai uită o dată înapoi, de parcă ar fi știut că în palatul Langenhorst se va întîmpla ceva deosebit.

„Ce-o fi avînd ?“ gîndi Karl și se uită la domnișoara Lisbeth. Fața acesteia era roșie de emoție, dar nu scotea nici un cuvînt.

— Întirziem mult ? întrebă Karl. Am o mulțime de treabă acasă.

— Lasă, acum nu-i nevoie de tine. Vei ajunge la timp, răspunse domnișoara Lisbeth.

Dar cu ce ton ciudat rostise aceste cuvinte ! Karl se frămînta. Ce-o fi vrut să spună ? Oare bănuiește ceva ?

Intrară într-o mare florărie. Karl ținea coșul. Toate vînzătoarele erau ocupate. În timp ce așteptau, o femeie scundă, dolofană intră și salută prietenos.

— Bună dimineața, domnișoară Lisbeth ! .

— În sfîrșit, bine că te mai vede omul și pe dumneata, doamnă Bunke !

— Chiar că nu ne-am mai văzut de mult.

Domnișoara Lisbeth și bondoaca doamnă Bunke își strîngeau mîinile.

— Ei, cum o mai duci ? întrebă doamna Bunke zîmbind (avea și ea gropițe).

— Oh ! dădu din mînă domnișoara Lisbeth. Nu mă mai întreba ! și își întoarse îngrozită fața de la ceva nevăzut.

— Dar ce s-a întîmplat ? întrebă curioasă femeia dolofană și clipi din ochi plină de compătimire.

— Sînt așa de nervoasă și de agitată, dragă doamnă Bunke, dar știi, așa de nervoasă și de agitată, cum nici nu-ți poți închipui !

— Nu mai spune ! Dar de ce, domnișoară Lisbeth ? Povestește-mi și mie !

— Nici prin minte nu ți-ar putea trece, doamnă Bunke. Îți spun, e ceva de necrezut câte se pot întâmpla în ziua de azi ! Dar eu am prevăzut ! Știam eu că așa se va întâmpla !

— Dar ce e, domnișoară Lisbeth ? Mă îngrozești !

Domnișoara Lisbeth se aplecă spre durdulia doamnă și-i șopti la ureche :

— Nu pot să-ți spun nimic în fața copilului. Vino puțin mai încolo. Apoi se adresă lui Karl : Rămii aici și ai grijă de coș. Trebuie să mă uit la ceva.

Altădată Karl se sinchisea prea puțin de pălăvrăgelele domnișoarei Lisbeth. De data asta însă avea toate motivele să fie curios, mai ales că auzise ce i-a șoptit grășanei. În el se trezi o bănuială.

Și în timp ce femeile ocoliră palmierii din mijlocul florăriei ca să se ascundă în spatele lor, Karl luă coșul în mână și înaintă și el pe partea cealaltă. La adăpostul acestor palmieri auzea perfect tot ce vorbesc cele două femei :

— Hai, povestește-mi o dată ! o rugă doamna Bunke, arzînd de nerăbdare.

— Nu, totuși nu pot să spun ! E ceva strict secret ! Politic, doamnă Bunke !

— Daaa ? Ei, atunci într-adevăr nu se poate spune, încuviință doamna Bunke și clipi cu mult respect.

— Ai să te miri, doamnă Bunke. Totuși ceva pot să-ți spun !...

— Dacă e secret, atunci nu !...

— Secret polițienesc ! șopti domnișoara Lisbeth la urechea doamnei Bunke.

— Doamne ferește ! Atunci nici nu vreau să aud ! clipi doamna Bunke speriată și vru să și plece.

Dar domnișoara Lisbeth nu mai putea rezista dorinței de a trăncăni. O ținu de braț și-i șopti :

— O știi pe bucătăreasa noastră, pe mătușa Maria ?

— Cum să nu, țopăi durdulia îngrijorată. Dar dacă e secret... mai bine să nu-mi spui.

Domnișoara Lisbeth nu-i mai dădea drumul.

— Dumitale îți spun, doamnă Bunke.

— Nu, nu, nu ! Mai bine nu ! se apără desperată doamna Bunke.

Dar nimic n-o ajută. Ținînd-o strîns, domnișoara Lisbeth îi șopti :

— Ascultă ! Vine azi poliția la noi s-o aresteze pe bucătăreasa noastră ! Cu siguranță că au și ridicat-o. Auzi dumneata ! Era comunistă ! Închipuiește-ți ! Bucătăreasa baronului Langenhorst comunistă ! Ți-ar fi putut trece una ca asta prin minte ? ! Dar eu am știut întotdeauna ! Prea era proletară ! Și închipuiește-ți ! Spălătoreasa care venea la noi... avea întotdeauna la ea manifeste și bombe. Am auzit azi-dimineață. Un ofițer de la poliție vorbea cu domnul baron. Dar această arestare trebuie făcută discret, foarte discret. Nimeni să nu observe. Înțelegi ? Spălătoreasa trebuie să vină azi și o așteaptă poliția. Iar pramatia asta de băiat nu trebuie să observe nimic. De aceea l-am luat cu mine. Il păzesc. Da, da. I se va lua și lui interogatoriul, și el e suspect, fiindcă bucătăreasa l-a recomandat. E de pe la țară, de undeva... Ei, ce spui, doamnă Bunke ? În palatul Langenhorst ! Dacă prea stimata doamnă baroneasă, bătrîna, ar afla ceva, ar muri de indignare !..

Doamna Bunke nu mai clipea. Privea înainte cu ochi sticloși.

— Bucătăreasa comunistă ! bîlbîi ea îngrozită. Dar aia îți pune otravă în mîncare !

Karl nu mai auzi sfîrșitul povestirii. Cînd domnișoara Lisbeth rostise cuvîntul „spălătoreasă“, înțelese îndată în ce primejdie se afla mama lui. Repede acasă ! Trebuie s-o anunțe la timp ! Și Karl o zbughi din florărie.

Cînd domnișoara Lisbeth se înapoie de după palmieri ca să-l țină pe Karl sub observație, văzu coșul părăsit.

Karl alerga cît îl țineau picioarele. Dacă ajunge acasă prea tîrziu și n-o poate anunța la timp, mama e pierdută ! Fugea prin mulțimea de oameni ca o nevăstuică, dar se tot împiedica de cîte cineva. Toți se întorceau după el. Îl suduiau, îl înjurau, îl amenințau. Ce importanță aveau însă toate astea ? Dacă cineva ar fi încercat să-l oprească, Karl l-ar fi răsturnat și l-ar fi călcat în picioare.

Trebuia acum să traverseze strada. Nici nu-i trecu prin minte să fugă pînă la colț și să aștepte acolo pînă va opri sergentul circulația.

Dispăru printre mașinile care goneau. O femeie de pe trotuar scoase un țipăt. O mașină mare frână brusc. Următoarea intră în ea. Mașinile se opreau îngrămădindu-se. Șoferii injurau de mama focului. Agentul de circulație fluiera amenințător. De sub mașină ieși un băiat murdar, cu fața julită, cu nasul plin de sânge.

Dar înainte ca sergentul să fi ajuns la fața locului, băiatul și dispăruse după colț.

Karl alerga cu sufletul la gură. Dar era încă departe de palatul Langenhorst. Un junghi ca un cuțit ascuțit îi trecu prin genunchiul lovit. Abia își tira piciorul. Dar trebuie ! Trebuie ! Mai repede !

Fața îi era scăldată în lacrimi și sudoare. Sângele îi zvîcnea în timples. Deodată i se făcu negru înaintea ochilor. Se opri o clipă și se ținu de un felinar. Mai departe ! Mai departe ! Dar simțea că nu mai poate să alerge. Și mai avea mult...

Se uită desperat în jur și deodată... Crezu că visează : „*Hut și Fuchs — brutărie de lux !*”

Într-adevăr ! Tocmai trecea pe-acolo Helmut. Bătrîna Lola, în trap domol, izbea asfaltul cu copitele-i late. Încă un sprint rapid. Oricît l-ar durea ! Karl ajunge furgoneta. Piciorul lovit alunecă de pe scară. Dar Helmut l-a recunoscut. Îl apucă de guler și-l ridică lîngă el pe capră.

— Tu ești, Karl !

Dar n-au timp să se bucure de revedere. Helmut îl vede plin de praf, sudoare și sânge la nas și își dă seama că e ceva grav și urgent. Karl vorbește repezit, cu respirația întretăiată, dar Helmut înțelege esențialul, anume că doamna Brunner e în drum spre palatul Langenhorst, unde o așteaptă poliția, și că prietenul său, Karl, trebuie să ajungă neapărat înaintea ei, ca s-o prevină.

— Hai, Lola, hai, draguța mea ! Acum să arăți ce știi ! o îndemnă și sfichiui calul cu biciul între urechi.

Helmut îi dădu biciul lui Karl, iar el apucă hățurile cu amîndouă mîinile.

— Lovește-o tu, îi strigă, dar nu mai era nevoie.

Săltînd din cap, Lola pornise într-o goană nebună pe strada Scharnhorst. Zbura ca un adevărat cal de curse. Părea că a simțit și ea ce e în joc. Furgoneta „*Hut și*

Fuchs — *brutărie de lux*“ zdrăngănea mai să se desfacă în bucăți, lăsînd în urmă nu numai trăsuri, dar chiar și mașini.

În colțul străzii Hedemann, un agent de circulație tocmai își ridica brațul. Toate mașinile opriră.

— Atinge-o ! strigă Helmut.

Încă o lovitură de bici și furgoneta verde a brutăriei zvicni ca o săgeată printre vehiculele oprite. Buna, drăguța Lola, cu spinarea aburindă, trecu în goană pe lângă șoferii năuciți.

Agentul de circulație strigă ceva. Dar nu se înțelegea ce anune. Trecură de el. Acum în strada Gottfried Keller !

Să ajungă în piața Wagner ; de-acolo, palatul Langenhorst e la doi pași ! În clipa aceea însă răsună în spațele lor un fluierat de polițist și un păcănit suspect ce se apropia. Probabil că îi urmăreau cu motocicletă.

Dar băieții nici nu se gîndeau să încetinească. Buna, drăguța Lola galopa nebunește. Păcănitul se apropia totuși foarte repede.

În sfîrșit, iată piața Wagner.

Sergentul cu motocicletă ajunsese furgoneta cu pîine tocmai aci. Helmut trăgea de hățuri și în sfîrșit opri lângă parc. Sergentul opri și el alături. Un băiat zvelt, de vreo paisprezece ani, cu broboane de sudoare pe nasul caraghios, cîrn, sări de pe capră și începu să-i povestească plin de respect motociclistului cum i s-a speriat calul. Pe strada Scharnhorst, cineva ducea o oglindă, și calul s-a speriat. Ce vină are el că nu l-a putut opri pînă aci ?

Sergentul motociclist avea și alte griji. Apoi nu s-a întîmplat nici un accident, nici o nenorocire. Și nici nu-i poți pretinde unui băiețel să oprească așa repede un cal speriat.

Ca urmare, îi dădu drumul ucenicului de brutar, care luase o mutră tare nenorocită. Ceva nu înțelegea totuși :

— Nu mai era cineva cu tine pe capră ?...

Furgoneta era înaltă, nu i-ar fi putut vedea pe cei de pe capră. Totuși parcă a văzut pe cineva sărind pe partea cealaltă.

— Încă cineva ? întrebă Helmut mirat și se uită cu o mutră bleagă spre capră. Sergentul era convins că se înșelase.

Helmut își ceru încă o dată iertare, salută politicoș și se urcă pe capră. Lola își săltă capul și izbi nervos caldarîmul cu copita, ca și cum ar fi așteptat să fie iarăși lovită cu biciul.

— Nu te supăra, buna mea Lola, că te-am fugărit atîta ! îi vorbi Helmut cu blîndețe. A fost pentru o cauză dreaptă. Pentru asta ai să primești o porție de zahăr.

Lola își ciuli urechile. Curgea sudoarea pe ea, plămîinii îi lucrau ca niște foale, dar se mai liniștise.

— Nu ne-am terminat încă misiunea, dragă Lola, continuă să-i vorbească Helmut. Hai aici, în colț, la umbră, să mai respiri nițel. S-ar putea să mai fie nevoie de noi. Poate vom mai avea o cursă ca asta de făcut.

Reușise să se înțeleagă cu Karl că-l așteaptă la colț în partea cealaltă a parcului Wagner. Parcă poți să știi ce se mai poate întîmpla în palatul Langenhorst ? Și dacă n-ar fi nevoie în alt scop de furgonetă, Helmut tot ar fi rămas la pîndă, ca să anunțe cel puțin unde trebuie că s-a întîmplat ceva rău.

Opri la colț. De acolo nu vedea palatul Langenhorst, dar Helmut știa că se află imediat după colț.

După aceasta sări de pe capră și deschise ușa din spate a furgonetei. Făcu puțină ordine în interior, dar altfel de cum obișnuia. Scoase scîndura lată care împărțea trăsura în două și o așeză pe-o margine. În felul acesta încăpea și un om, dacă se ghemuia. Pe urmă împinse în lături coșurile cu pîine, să facă loc la mijloc chiar și pentru două persoane. Helmut era un băiat ordonat și grijuliu.

Inchise la loc ușa, dar nu urcă pe capră. Se uita cu atenție în toate părțile. Piața Wagner era aproape pustie. Pe aici locuiau numai oameni bogați, în case proprii. Nu erau nici magazine, nici restaurante. Și în general în aceste vile locuiau oameni puțini. De aceea, circulația nu era mare. Nici sergenții de stradă nu se prea abăteau pe aici. Oamenii bogați doar n-aveau de ce să fie supravegheați.

Helmut era un băiat calm, cu greu îl puteai scoate din sărite. Acum însă trebuia să facă uz de toată voința de care dispunea ca să-și păstreze sîngele rece.

„Bietul Karl ! gîndi. Prin cîte nu trece acest copil ! Poate nici nu-și dă seama ce primejdie îl amenință. Cum ar putea s-o anunțe pe mama lui fără să se trădeze ? De n-ar cădea și el victimă !“

Helmut scrișni din dinți. În orice caz nu-și va părăsi prietenul. Nu-i va părăsi pe Karl și pe doamna Brunner chiar dacă ar risca să fie arestat și el. Va face tot ce-i va fi în putință. Fie ce-o fi !

Mîinile lui Helmut, vîrite în buzunarele pantalonilor, se strînseră în pumn.

CAPITOLUL PAISPREZECE

*În care și Hopa-Mitică ia parte la luptă.
Ciubărul de mortar e coborît de pe o schelă,
iar buna Lola trebuie să tragă o greutate ne-
obișnuită.*

În timp ce traversa în goană parcul Wagner, spre palatul Langenhorst, Karl își făcu în minte planul cum și unde să-și aștepte mama. Trebuia s-o întîmpine pe stradă, căci dacă apucă să intre, nu mai e nimic de făcut. O arestează. Dar dacă a venit între timp? Va trebui să intre întîi, să afle ce s-a întîmplat. După aceea poate ieși în stradă, s-o aștepte pe mama. Dar de unde va veni? Cîte întrebări grele!... Acum însă, repede în casă!

În poartă se ciocni de un domn care — cu bricheta în mîină — voia tocmai să-și aprindă țigara. Karl făcu un pas înapoi, gata să-l ocolească. Dar de spaimă încremeni, întocmai ca insectele care se prefac moarte cînd le ține omul în palmă.

Domnul cu țigara era chiar agentul care l-a pîndit în Ilsestrasse și l-a urmărit apoi în tramvai. Tot încercînd să-și aprindă țigara, agentul se uita și el la micul lacheu în livrea.

„Totul s-a sfîrșit! Totul e pierdut!” îi trecu lui Karl fulgerător prin minte.

Dar agentul nu schiță de loc surprinderea. Karl își reveni, se strecură pe lîngă el și fugi în sus, pe scările late de marmură albă.

Agentul privi în urma lui. I se părea cunoscut băiatul. Dar unde l-a mai văzut? Nu-și amintea. O fi lacheul familiei Langenhorst, cel pe care va trebui să-l cerceteze mai pe urmă, fiindcă l-a recomandat bucătăreasa. El e, n-are cine altcineva să fie. Dar dacă a intrat în casă, totul e în regulă. N-are pe unde ieși, chiar de-ar

mirosi ceva. Și la interogatoriu va vedea el de unde-l cunoaște.

Agentul își încercă din nou bricheta, care nu voia să ia foc. Trebui să încerce de patru ori pînă reuși în sfîrșit s-o aprindă, și poate tocmai acest lucru l-a salvat pe Karl, fiindcă gîndurile agentului zburară în altă parte.

Între timp, Karl străbătu în fugă coridorul. Peste tot era liniște și pustiu. A sosit cunva prea tîrziu ? Nu. Dacă ar fi arestat-o pe mama, pe cine așteaptă agentul la poartă ? Deci trebuie să iasă repede în întîmpinarea ei. Să vadă numai ce s-a întîmplat în casă.

Karl se apropie de odaia mătușii Maria. Apăsă pe clanță. Deschise. I se strînse inima. Își amintea de ușa din Ilsestrasse. Și asta rămăsese de asemeni deschisă după percheziție.

Privi înăuntru. Ei da ! Aceeași priveliște ca în Ilsestrasse. Sertarele golite, toate răvășite și împrăstiate pe podea. Saltelele sfîșiate. Coșul de rufe în care ținea mășina de multiplicat era aruncat în mijlocul odăii.

Totul la fel ! Numai că mătușa Maria n-a putut să fugă pe acoperiș cum a fugit atunci mama. Sărmana ! Biata mătușă Maria ! Desigur au luat-o.

Dar pe Karl îl rodea mai adînc cealaltă mare grijă pe care trebuia s-o rezolve acum, imediat. S-o avertizeze pe mama lui !

Intră repede în odaie și se scutură în grabă. Ar fi bătut la ochi așa, prăfuit cum era. Cînd să plece însă, lîngă coșul de rufe zări omulețul de oțel. Hopa-Mitică ! Îl ridică repede și în pieptul micului luptător al Frontului Roșu răsună iarăși clopoțelul. Ca întotdeauna, își ținea și acum pumnul de oțel sus, gata să lovească.

Asta îi dădu curaj lui Karl.

— Hai să mergem ! șopti. Aranjăm noi totul !

În drum spre bucătărie se întrebă : „Dar dacă mă întreabă unde a rămas domnișoara Lisbeth, ce răspund ? Și ce se întîmplă dacă între timp domnișoara Lisbeth sosește acasă ? !

Fie ce-o fi ! Un singur lucru e important : s-o anunțe pe mama la timp ! Toate celelalte îi erau indiferente.

De la fereastra bucătăriei, un alt agent și domnul Iohann priveau atît de atenți în stradă, încît nici nu observară că băiatul e în ușă.

Domnul Iohann tocmai suspina, arătînd ceva afară :
— Trebuie să vină. Uitați-vă, domnule plutonier, pe-aici, pe lingă grilaj, trebuie să treacă.

Karl își dădu seama imediat despre ce este vorba.

Mama nu sosise încă, dar putea pica dintr-o clipă în alta.

Se întoarse. Voia să coboare în stradă, să fugă în întîmpinarea ei. Atunci îl auzi pe domnul Iohann :

— Uite-o ! Vine ! Aceea e, domnule plutonier ! A cotit din Brunnhildestrasse. Femeia cu năframă în dungi și cu coșul pe braț... Da, ea e. Acum trece pe lingă afişier...

Gîndurile se îmbulzeau în capul lui Karl. Era prea tîrziu să alerge. Dacă mama a cotit din Brunnhildestrasse și a trecut de afişier, înseamnă că va ajunge înaintea lui la poartă.

Karl intră în bucătărie. Tremura tot. Își strînse tare pumnii, încercînd astfel să se îmbărbăteze singur. Acum totul depindea numai de el. N-avea voie să-și piardă capul.

Se apropie de fereastră. Poate de aici îi va putea face semn mamei !...

— Și acum — calm ! murmură plutonierul. Să nu miroasă ceva. Dunneara rămîi aici, domnule Iohann. Și nici o mișcare ! Ai înțeles ? Aici, pe schele, văd că lucrează zidari. Să nu observe nimic. Pricepi ? O lăsăm să intre înăuntru. Altfel te pomenești că intervin nespălații ăștia. Să nu facem panică. Vom duce femeia fără zgomot sub poartă.

Agentul ieși fuga pe coridor, împingîndu-l pe Karl la o parte ca pe un scaun lăsat în drum.

Domnul Iohann pîndea de la fereastră, cu gîtul întins și cu ochii aproape ieșiți din orbite. Își ținea mîna în fața gurii, de teamă parcă să n-o sperie pe spălătoareasă cu răsufierea lui şuierată. Era așa de absorbit, încît tot nu-l observă pe băiat.

Karl, în spatele domnului Iohann, se ridică pe vîrfuri să vadă în susul străzii.

Iat-o !

Venea calmă, fără să bănuiască nimic. Acum va ajunge în dreptul gardului, apoi la colț... Și-acolo o așteaptă agentul. Vai !

Karl se întoarse dintr-o singură mișcare și se năpusti spre ușă. Toate le făcea inconștient. Voia să fugă la mama lui. Dar în ușă se trezi. E prea târziu. N-are când să ajungă în stradă. Intră totuși în bucătărie și se opri dezorientat. Poate ar fi mai bine totuși să alerge în stradă ! Fugea de colo-colo ca un șoricel prins în cursă.

Deodată se repezi spre fereastră, fără să-i mai pese de domnul Iohann. Îi era totuna.

Mama ajunsese în dreptul gardului. O vedea prin grilaj. Acum va ajunge la colț ! Și nu se uita sus, să-i facă semn !

Karl ajunsese la fereastră.

— Fugi de-aici ! suieră domnul Iohann și-l luă pe Karl de guler, să-l tragă înapoi.

În clipa aceea, Karl strigă cît putu de tare :

— Mamă ! Mamă ! Fugi !

Femeia cu năframă în dungi privi în sus. Nu mai văzu pe nimeni la fereastră, dar se întoarse și o luă la fugă. La primul colț lăsă coșul de pe braț și-și aruncă năframa și pălăria. Când coti pe Brunnhildestrasse, avea cu totul altă înfățișare.

La fereastră nu mai era nimeni, pentru că domnul Iohann îl smucise înapoi pe Karl. Era atît de uluit, încît nu mai putea decît să îngăime răgușit :

— Ce, ce-nseamnă asta ? Ce e ? Ce e ?

Karl îi repezi un pumn în stomac, se smuci din mîinile lui și se întoarse la fereastră. Dar domnul Iohann îl trase iarăși.

Începu o luptă aprigă, disperată. Domnul Iohann era de două ori mai înalt decît Karl și poate tot de atîtea ori mai puternic. Dar nu întotdeauna forța hotărâște soarta unei încăierări. De multe ori, totul depinde de îndrîjirea, ardoarea, convingerea cu care se avîntă fiecare în bătălie.

Karl lupta așa cum se cuvine să lupte un tînăr anti-fascist care iubește libertatea. Cu mîinile, cu picioarele, cu unghiile și cu dinții. Ca un pui de leu !

Masa din bucătărie se răsturnă cu zgomot. Cioburi de farfurii, castroane, pahare scrișneau sub tălpile lor.

Karl își vîrî mîna în buzunar și apucă strîns omulețul de oțel. Era mai bun decît orice box. Înarmat cu el, se năpusti asupra domnului Iohann.

— Acum să te văd, bețivanule ! strigă cu ochi scînteietori. Trăiască Frontul Roșu ! se trezi strigînd deviza de luptă. Trăiască Frontul Roșu ! Ți-arăt eu ție, lichea bătrînă !

Pumnul luptătorului de oțel pătrunse prin livrea și prin pieptul scrobît al cămășii. Domnul Iohann simți o durere ascuțită. Îl apucă un acces de tuse și se clătină, dar tot îl mai ținea pe Karl de haină.

Căzu pe podea și-l trase o dată cu el și pe Karl. Băiatul se descheie repede și, lăsînd livrea cu găitane în mîinile domnului Iohann, sări în picioare.

Domnul Iohann, pe podea, tușea istovit, lovind totuși ca un nebun în haina goală. Dintr-o singură săritură, Karl ajunsese pe pervazul ferestrei.

Obrajii îi ardeau, ochii îi străluceau, gîfîia.

— Trăiască Frontul Roșu ! îi strigă cu ură lacheului întins pe jos.

Fără livrea cu găitane de lacheu, Karl se simțea mai ușor, mai liber. Mama era salvată. Acum fie ce-o fi !

— Trăiască Frontul Roșu ! Așa ! mai strigă o dată înapoi, în bucătăria boierească, apoi se cățăra de pe pervazul ferestrei pe schelă.

Karl privi în curte. Pe acolo nu putea să fugă. L-ar înhăța polițiștii. Deci, în sus ! Pe acoperiș ! Și mama tot așa a scăpat. Poate scapă și el. Începu să se cațere pe schelă, tot mai sus, ca o veveriță. Întotdeauna a fost bun la gimnastică. Acum îi prindea bine.

Entuziasmul luptei nu se stinsese încă în el. Era amețit, îmbătat de bucurie și fericire.

— Trăiască Frontul Roșu ! răsună din nou, plin de dîrzenie, glasul sonor de copil din văzduhul străveziu-albastru al frunoasei zile de mai.

Zidarii care lucrau sus, pe schelă și cei de jos, care mestecau mortarul, tresăriră uimiți.

— Trăiască Frontul Roșu !

Deci nu li se păruse adineauri. Cît de melodios răsunau aceste cuvinte rostite tare, la lumina zilei ! Ca un cîntec de luptă, ca un îndemn dătător de speranțe și încredere !

Între timp, doi polițiști năvăliră în bucătărie. Lacheul mai zăcea pe podea, zguduit de tuse.

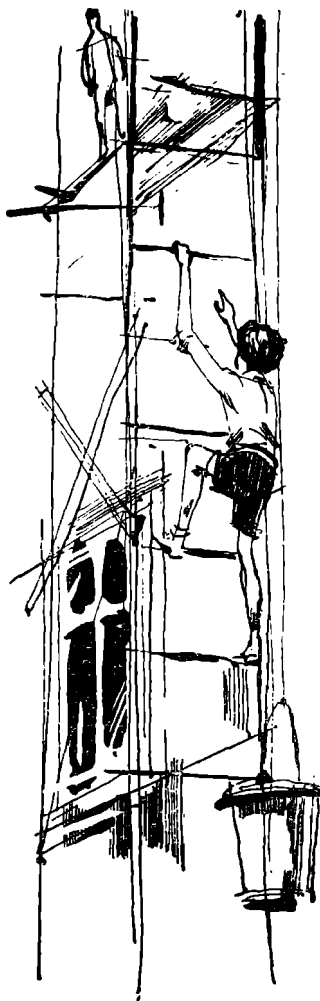
— Unde-i pezevenghiul acela ? urlă unul dintre polițiști vînat de mînie. A gonit femeia !

Domnul Iohann nu putea răspunde. Tușea mereu și arăta spre fereastră.

— Ce face ? ! urlă polițistul spre el. Păi trebuie să-l interogăm și pe el. I-a dat drumul măgarul ăsta bătrîn. Acum trebuie să ne ducem după el !

Săriră amîndoi pe fereastră și de-acolo pe schelă. Sus de tot îl mai zăriră pe băiețelul cu cămașa albastră și pantaloni scurți. Dar n-o să se apuce acum să se cațere ca maimuțele și să-și riște viața pentru un puști păduchios ! O scîndură înclinată ducea în sus, de la un nivel la celălalt. Urcară pe aceasta pînă la ultima platformă, unde lucrau doi zidari (cei care îl jigniseră odată atît de rău pe Karl), apoi mai sus, pînă în vîrf.

Cînd agenții, transpirați și gîfîind, ajunseră în sfîrșit sus, pe acoperiș, nici urmă de băiat. Se întoarseră pe schelă, unde cei doi muncitori tocmai opriseră pentru

o clipă lucrul, căci nu mai aveau mortar. Coteau pe scripete un ciubăr gol.

— Unde-i băiatul care se cățara adineaori pe-aici ? urlară într-un singur glas cei doi agenți.

Muncitorii se uitară liniștiți la copoi și-și continuară munca.

— Nu știu. Lucram, spuse unul.

— Ba eu parcă am văzut pe cineva. Nu era unul cu pantaloni scurți și cămașă albastră ?

— Ba da, ba da ! Unde a dispărut ?

— Poate s-a cățarat pe acoperiș, își dădu părerea celălalt muncitor, arătînd din cap spre acoperișul înclinat.

Cu mâinile țineau frînghia de capătul căreia era legat ciubărul cel mare.

Și în timp ce polițiștii se cățarau spre muchia acoperișului, ciubărul cobora încet, legănîndu-se între cer și pămînt. Nu părea să fie chiar gol. Dar nu se putea vedea în el, căci era acoperit cu haina unuia dintre cei doi muncitori.

Jos, la picioarele schelei, stau alți patru muncitori și privesc cu atenție încordată la ciubăr. Cînd ajunse în sfîrșit jos, îl apucară toți patru, îl desfăcură de pe frînghie și îl scoaseră prudenți pe poarta din spate a grădinii. Ciubărul, într-adevăr, nu era prea ușor. Ce are înăuntru însă nu se poate vedea, că e încă acoperit cu haina muncitorului.

Muncitorii se întoarseră la schelă. Ciubărul de lingă poartă prinse deodată viață. Haina zvîrlită neglijent se mișcă. Un cap blond, de copil, se ivi de sub ea, aruncînd priviri furișe în toate părțile. Pe urmă, Karl sări din ciubăr și îmbracă repede haina muncitorului.

În colțul dinspre parcul Wagner, Helmut era din ce în ce mai neliniștit și mai nervos. Ar da o raită prin fața palatului Langenhorst, dar nu poate părăsi locul. Dacă tocmai atunci vine Karl din altă parte ?

Deodată auzi un strigăt. N-a fost cumva glasul lui Karl ? Ce s-a întîmplat ? Lui Helmut i se strînse inima. Ochii lui, plini de îngrijorare, priveau fix spre Brunnhildestrasse.

Atunci apăru doamna Brunner. Helmut fluieră. Hedviga Brunner îl văzu, dar se apropie foarte încet, pre-

văzătoare. Dacă s-ar grăbi ar atrage atenția. „Cît e de calmă !“ se miră Helmut.

Deschise ușa din spate a furgonetei și spuse doar atît :

— Intrați !

Hedviga Brunner se strecură înăuntru, și Helmut închise ușa după ea. Cît mai departe de aici ! Unul a sosit. Dar mai trebuia să-l aștepte pe Karl. Helmut sta rezemat de trăsură și asculta ce-i spune doamna Brunner dinăuntru. Nu l-a văzut pe Karl. I-a auzit numai strigătul. Îi dădea de veste, dar nu știe de unde a strigat. Dacă l-au prins sau a izbutit să fugă ? Nu știe. Dar să mai aștepte. Poate totuși a fugit și vine aici.

Era o așteptare grea, apăsătoare. Helmut auzi deodată un fluierat slab dinspre parc. Din spatele unei tufe, Karl — într-o haină prea mare pentru el, plină de var — îl întreba cu privirea : „E liber drumul ?“

Cînd Helmut îl înghesui pe Karl în trăsură, îi veni să rîdă. Ce ochi o să mai facă ! La o astfel de întîlnire nu se așteaptă !

Abia urcă Helmut pe capră, că și apărură două mașini ale poliției. Polițiștii începeau cercetările pe străzile din jurul palatului Langenhorst.

Poliția operează rapid. Dar tinerii proletari germani sînt mai rapizi decît ei.

Buna Lola păsea acum agale spre casă, ascultînd cu plăcere cîntecul pe care Helmut obișnuia să-l fluiere :

*Malvina are soț coafor
Și-i încîntată de-al ei odor,
Ce mult îl iubește !
Căci pentru coafură
Și pentru manichiură
Nu mai plătește !*

Dar Karl nu era pe deplin mulțumit. Îi era necaz că bomboanele de ciocolată păstrate pentru mama ră-măsese în buzunarul livrelei.

CUPRINS

CAPITOLUL ÎNȚII

În care e vorba de o țigară pătată de sînge,
de un Hopa-Mitică și un cuptor . . . 5

CAPITOLUL DOI

În care cineva îl găsește pe Hopa-Mitică și
Karl părăsește casa . . . 21

CAPITOLUL TREI

În care furgoneta brutarului sosește tocmai
la timp, și Karl rîde în hohote . . . 35

CAPITOLUL PATRU

Despre lanțul de veghe al copiilor și despre
omul cel gras care e cît pe ce să pricinuiască
o nenorocire. Dar Helmut salvează situația,
iar Franz va ajunge martir al solidarității . . . 42

CAPITOLUL CINCI

Despre o noapte îngrozitoare, în care Karl
vede un copil salvat de la înec, multe flori
și pantofi, precum și un cîine lup . . . 48

CAPITOLUL ȘASE

În care este vorba despre bulevarde fru-
moase, arbori negri în noapte, un vis ciudat
despre o dorință a lui Karl, care se îm-
plinește . . . 60

CAPITOLUL ȘAPTE

Despre întîlnirea cu mătușa Maria. Karl află
că o să aibă multă treabă și că o să călăto-
rească toată ziua cu mașina . . . 66

CAPITOLUL OPT

În care apare din nou mama lui Karl, dar
tace. Comisia de ajutor își începe activitatea.
Peterchen pornește în căutarea lui Karl, iar
Helmut e cît pe ce să-l găsească . 79

CAPITOLUL NOUĂ

Despre livreaua albastră, despre Buickul cu
două locuri, despre bomboane și despre viața
în palatul Langenhorst . 88

CAPITOLUL ZECE

În care e vorba despre un cap atîrnat în cui
și despre ochii scilipitori ai celor mai sălbatice
animale . 94

CAPITOLUL UNSPREZECE

În care e vorba de niște plicuri misterioase.
Comisia de ajutor ajunge să ia o hotărîre
foarte serioasă și Karl salvează viața mătușii
Maria . 107

CAPITOLUL DOISPREZECE

În care Karl recunoaște o spălătoreasă, dar
uită bomboanele de ciocolată în buzunar . 118

CAPITOLUL TREISPREZECE

În care Karl lasă un coș la florărie, iar bătrîna
Lola are veleități de cal de curse . 124

CAPITOLUL PAISPREZECE

În care și Hopa-Mitică ia parte la luptă.
Ciubărul de mortar e coborît de pe o schelă,
iar buna Lola trebuie să tragă o greutate
neobișnuită . 132

Responsabil de carte : Natalia Petruț
Tehnoredactor : Ion Panaitescu

*Dai la cules 29.06.1962. Bun de tipar 02.10.1962.
Tiraj 25.120. Hirtie tipar de 50 g/m². Ft. 540×840/16.
Coli editoriale 6, Coli de tipar 9. Comanda 5773.
A. nr. 0524. Pentru bibliotecile mici Indicele de
clasificare 8 (A) (R).*

Tiparul executat sub comanda nr. 20723 la Com-
binatul Poligrafic „Casa Scintei”, Piața Scintei,
nr. 1, București — R.P.R.

Lei 3,05

EDITURA TINERETULUI